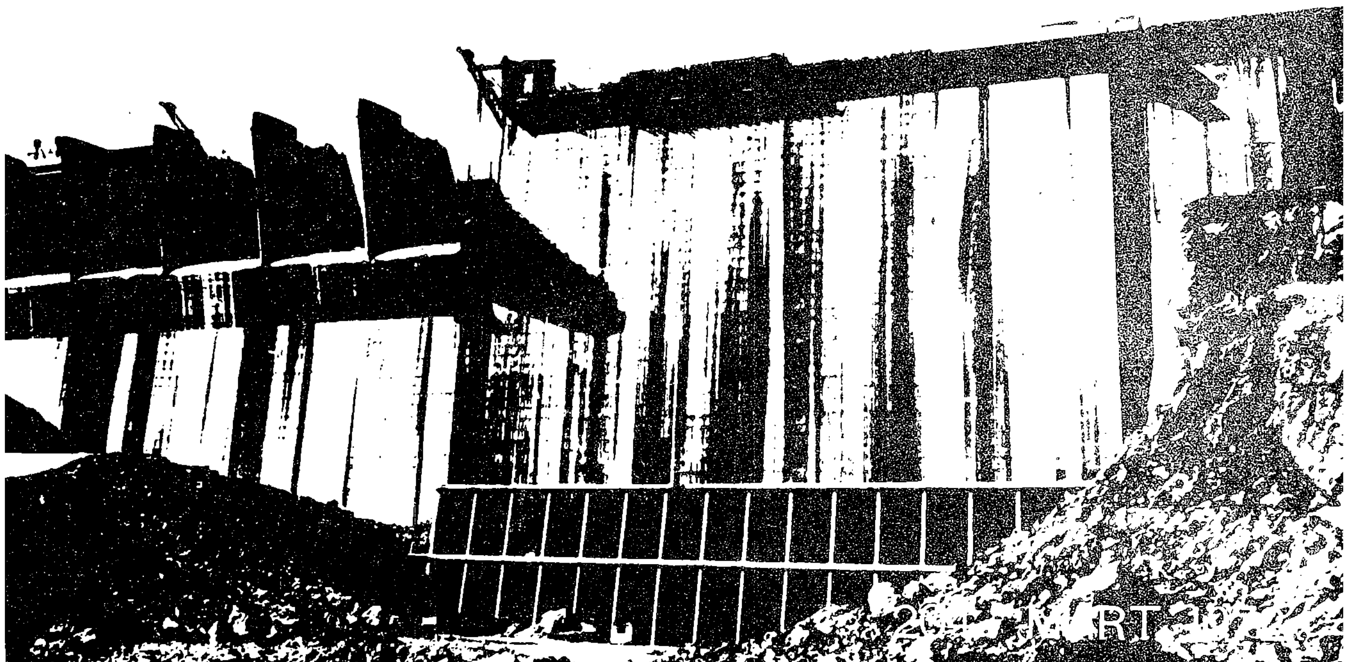
ŞAAT MÜHENDİSLERİ ODASI YAYIN ORGANI

TÜRKİYE MÜHENDİSLİK HABERLERİ

TÜRKİYE MÜHENDİSLİK HABERLERİ

İNŞAAT MÜHENDİSLERİ ODASI AYLIK YAYIN ORGANI

YIL : 17 CİLT : 18 SAYI : 204

Sahibi : İnşaat Mühendisleri Odası
Adına : Timuçin TÜMER
Sorumlu Yazı İşleri Yönetmeni :
İsmet ÖZEL

●

Yönetim Yeri :
Selânik Cad. No. 19/1 Yenişehir - Ankara
Tel : 12 13 69 - 17 85 99

●

Dizilip Basıldığı Yer :
DOĞUŞ Ltd. Şti. Matbaası - Ankara

●

Abone Tarifesi :
Fiyatı : 5,00 lira, Yıllığı : 60,— lira olup, dış memleketler için 10,— ve 120,— liradır. Yıllık abone tutarına öze sayı bedelleri de dahildir. Türkiye Mühendislik Haberleri Dergisi İnşaat Mühendisleri Odası üyelerine bedelsiz gönderilir.

●

Telif Hakları Tarifesi :
Derginin beher standart sayfası, telif yazılar için 30 lira, çeviri yazılar için 20 lira; orijinal şekil ve resimler için 10 - 30 liradır. Orijinal karikatürlere 50,— liraya kadar telif hakkı ödenir. ★ Yayın Komitesi gönderilen yazılar üzerinde gerekli düzeltmeyi yapmağa yetkilidir. ★ Basılan çeviri yazılardan dolayı her türlü sorumluluk çevirene aittir. ★ Yayınlanan yazılardaki fikir ve teknik sorumluluk yazarlarına ait olup İnşaat Mühendisleri Odası'nı ve dergiyi bağlamaz ★ Dergideki yazılar kaynak gösterilmek şartiyle izin alınarak başka bir yayın aracında yayınlanabilir. İlânlardan sorumluluk kabul olunmaz. ★ Dergiye gönderilen çeviri ve fotoğrafların kaynaklarının gösterilmesi gerekir.

●

İLÂN TARİFESİ :

Ön kapak içi	1.250 TL.
Arka kapak	2.500 TL.
Arka kapak içi	1.000 TL.
İç sahifeler 1. sf.	900 TL.
İç sahifeler santimi	15 TL.

İÇİNDEKİLER

BAŞYAZI

YENİ ÇALIŞMA DÖNEMİNE GİRERKEN

Timuçin TÜMER

Odamızın 18. Genel Kurulu, topluluğumuza yaraşır bir olgunluk ve anlayış havası içinde başladı ve sonuçlandı. 17. Genel Kurul ve onu izleyen dönem olayları hakkında konuşmakta bir yarar yoktur. Ayrıca yedibinden fazla inşaat mühendisinin istikbale dönük çalışmalarında, birlikte çıkacak gür sesin temsilinde, bu düşünüş tarzının gerekli olduğuna inanıyoruz.

Genel Kurulumuzun bir yıl müddetle iş başına getirdiği yönetim kurulunun, hangi ana fikir ve prensipler ışığında vazife göreceğini belirtmekte büyük fayda hattâ zorunluluk vardır.

1 — İnşaat Mühendisleri topluluğu siyasi kanaatleri değişik üyelerden oluşmuştur. Demokratik bir ortamda bu durum gayet normaldir. Ancak siyasi kanaati ne olursa olsun, her üyenin tam manasiyle Atatürkcülük prensiplerini benimsediği ve o yolda yürümenin memleket için vazgeçilmez bir ilke olduğunu kabul etmiş bulunduğunda inancımız tamdır.

Diğer bir yönden, İnşaat Mühendisleri kendi odalarında, mühendislik sıfatları dolayısiyle birleşmişlerdir. Bu sebeple, oda yöneticilerine düşen birinci görev, üyelerin farklı siyasi görüşlerinden herhangi birisine ağırlık vererek üyeler arasında ayrılıklar yaratacak davranışlardan sakınmaktır. Bizler, yönetim kurulu olarak bu prensibe muhakkak sadık kalacağız.

2 — Türkiye'nin kalkınmasında, İnşaat Mühendisleri olarak üyelerimize düşen görevin ağırlığının bilinci içindeyiz. Bu görevi yapanların üyesi bulunduğu odanın da elbette kalkınma konusunda söz hakkı ve vazifesi vardır. İnşaat Mühendisleri odası olarak, kalkınma problemlerinin çözümü hakkında konuşmak gerektiğinde, sübjektifliğe kaçan siyasi görüşlerden kaçınılarak, bilimsel gerçeklerle ispatlanmış çözümler gösterilmeğe çalışılacaktır.

3 — İnşaat mühendisliği son yıllarda yaptığı görevlerle bağdaşmayan bir mahrumiyet mesleği haline getirilmiştir.

Son çıkarılan personel kanunu, devlet kesiminde çalışan bütün memurlara az çok yeni maddi olanaklar getirirken, meslektaşlarımızın bir kısım haklarını geri almıştır. Bilhassa genç mühendis meslekdaşlarımızı adeta yoksulluğa mahkûm etmiştir. Bu durum muhakkak değişmelidir. Odamızın bu yıl içindeki faaliyetinin büyük kısmı bu konuda olacaktır.

Konunun şu andaki durumu pek açık değildir. Şöyle ki :

a) 1972 yılı bütçesi, problemi olumlu yönde çözümleyecek şekilde hazırlanmamıştır.

b) Devletin Maliye Teşkilâtı, meslekdaşlarımızca tasvip edilmeyen bir tutum içindedir. Ancak unutulmamalıdır ki, kalkınan Türkiye, mühendisinin herşeyden önce moral gücüne muhtaçtır. Bu o kadar açık bir gerçektir ki, hakikatlere sırt çevirmeğe devam edildikçe kalkınmadan elde edilen imkânlar, sarfiyat ile orantılı olamıyacaktır.

Odamız, Teknik Personel haklarının alınması için önce, gerek hükümet yetkilileri gerekse partilerle derhal temasa geçecek ve konuyu açık olarak anlatarak netice alma yoluna gidecektir. Ancak bu yol sonuç vermez ise üyelerimizin toplanıp birlikte alacağı kararların demokratik şekilde tatbikine geçilecektir. Ümit ediyoruz ki, inşaat mühendislerinin böyle büyük toplantılarla probleme çözüm aramalarına lüzum bırakılmayacaktır.

XVIII. GENEL KURUL

İnşaat Mühendisleri Odasının 18. Genel Kurulu 1200 kadar üyenin katılmasıyla 25 Şubat 1972 tarihinde Ankara'da YIBA salonunda toplandı. Bu tarihi kongrenin önemi, en iyi şekilde 1970-1971 yıllarındaki Oda çalışmaları ve 1971 Genel Kurulu olayları hatırlanırsa anlaşılabilir. 1970 yılında İnşaat Mühendisleri Odası, yöneticilerinin kendi ideolojik görüşlerini temsil ettikleri topluluğa mal etme gayretleri neticesi politik bir hüviyete bürünmüştü. Odanın teşekkülüne imkân veren 6235 sayılı Türk Mühendis ve

Divan Başkanı Sn. Mustafa Babür ile 1 Sicil No. lu üyemiz Sn. Hikmet Turat Genel Kurul sırasında

Mimar Odaları Birliği Kanunu odaların görevini "Ammenin ve memleketin menfaatleri, meslekin inkişafı, meslek mensuplarının hak ve selâhiyetleri bakımından lüzumlu gördüğü bütün teşebbüs ve faaliyetlerde bulunmak" olarak tarif etmektedir. 1970 yılında başta yönetim kurulu başkanı olmak üzere oda yöneticileri, odayı teşkil eden üyelerin tek müşterek tarafının İnşaat Mühendisliği mesleği olduğunu ve her üyenin ayrı bir siyasi inanca sahip bulunabileceğini unutur görünerek, yukarıdaki "ammenin ve memleketin menfaatleri" ibaresini kendilerine göre ve tamamen sol bir biçimde yorumladılar. Bu yolda o derece ileri gittiler ki "Türkiye Halkları" şeklinde beyanlar odamız mecmuasında açıkça yer aldı. Fikir ve söz hürriyeti ismi altında büyük bir anarşi ortamı yaratılan bu devirde İnşaat Mühendisleri Odası en önlerde görünen bir kuruluş oldu. Politik ve ideolojik görüşlerin en geniş şekliyle çeşitli platformlarda tartışılabildiği bir ortamda adeta proleter ağzıyla konuşan bir İnşaat Mühendisleri Odası, kendi üyelerini birleştirmek şöyle dursun bilâkis parçalamaktaydı. Odamız üyelerinin pek büyük bir bölümü aylık Türkiye Mühendislik Haberleri dergisinde ve sık sık odaca yapılan bildirilerde tüm inşaat mühendisleri adına ileri sürülen ve asla mutabık olmadıkları görüşlerden ızdırap duyuyorlardı.

Oda yöneticilerinin Oda'ya soktukları politik ve ideolojik davranışlar kendilerine karşı ciddi şekilde mücadeleye kararlı büyük bir meslektaş gurubunun teşekkülüne imkân hazırladı. Aslında bu gurup pek tabii olarak çok değişik politik görüşlere sahipti. Ancak herkes odanın çalışmalarında esas olması gereken aşağıdaki prensiplerde fikir birliğindeydi.

1. Oda faaliyetleri kuruluş kanununun sınırları içinde olmalıdır.

2. Politik görüşler vermek mecburiyetinde kalındığı zaman hiçbir surette aşırıya kaçılmamalı ve olaylar karşısında mutlaka tarafsız davranılmalıdır.

3. Oda, Atatürk ve demokrasi ideallerine sahip çıkmalı, gerek millî bütünlük ve gerekse Odamız mensuplarını bölücü hiçbir faaliyete girmemelidir.

26 Şubat 1971 tarihinde Siyasal Bilgiler Fakültesinde yapılan 17. Genel Kurul'a böyle gidildi. O günün şartlarında emniyet kuvvetlerinin giremediği "özerk" bir fakültenin salonunda Genel Kurul'un yapılması açıkça belirli bir amacı sağlamaya hizmet ediyordu. Amaç üyelere maddi baskı yaparak "her ne olursa olsun" Oda yönetimini devam ettirmekti. Nitekim İnşaat Mühendisleri Odasının İstanbul Şubesi yöneticilerince Genel Kurul salonunun değiştirilmesi talep edildiyse de dikkate alınmadı. 26 Şubat 1971 günü zoraki olarak Siyasal Bilgiler salonunda toplanan Genel Kurul bölünmenin kati şekilde ortaya çıkması ile sonuçlandı. Kongrede yıllardır mesleğe ve yurda hizmet vermiş odamız mensuplarına en ağır hakaretler insafsızca yağdırıldı. Başkanlık Divanı seçimi sürekli itirazlara rağmen açık oyla yapıldı ve

XVIII. Kongre Başkanlık Divanı

oy sayımı açıkca tahrif edildi. Bunun üzerine 700'ü geçkin üye, hakaretler altında toplantı salonunu terketti. Devlet Su İşleri salonunda toplanan bu gurup uğradıkları haksızlıkları dile getirerek gereken mücadeleyi vermek üzere 15 üyeyi vazifelendirdi. Bu 15 üyenin görevi Oda'nın yönetimi hakiki sahibine verilinceye kadar mücadele etmekti. Öte yandan Sedat Özkol'un yönettiği Siyasal Bilgiler Fakültesindeki toplantı, Türkiye İnşaat Mühendisleri topluluğunun gücünden mahrum bir şekilde acele ile neticelendirildi. Yapılan seçimlerde 266 oy ile Yönetim Kurulu seçildi. O tarihte odaya kayıtlı 7500 civarında üyeyi temsil iddiası işte bu 266 oya dayatılmaktadır.

1971 yılı İnşaat Mühendisleri Odası için bu mücadelenin Türk Adliyesine intikali ve devamı yılı olarak geçti. Ankara 5. Asliye Hukuk Mahkemesi 1971/540 sayılı kararı ile 17. Genel Kurulu iptal etti. Ve bu kararı Yargıtay 971/9711 Esas ve 10860 sayı ile tasdik etti. Yargıtay kararınca "26 - 27 Şubat tarihinde yapılan ve 17. Genel Kurulda alınan bütün kararlar ile seçimler ve Genel Kurul" iptal edilmekteydi.

İşte 18. Genel Kurula bu şekilde gelindi. İlâmın tatbiki tashihi karar safhasına bağlı idi. Ancak davayı yürütenler, yönetimi almak için değil odamız mensuplarının oylarıyla seçilmiş bir yönetimi sağlamak idealinde idiler. Onlar için 18. Genel Kurula demokratik usullerin hakim olması esas idealdi. Bu sebeple Genel Kurul davetinin hukuki yönü fazla eleştirilmeden Genel Kurul'a gidildi. 25 Şubat 1972 günü Yıldırım Bayazıt (YIBA) çarşısı toplantı salonunda kongre büyük bir olgunluk içinde başladı. Genel Kurulun açılışını Türkiye Mühendis ve Mimarlar Odası Başkanı Sayın Muhittin Güreli yaptı. 18. Genel Kurulun T.M.M.O.B.'nin denetimi altında yapılması Genel Kurulu her türlü kanunsuzluk iddiasından büyük ölçüde uzaklaştırdığı gibi dağınık meslek odalarının birleştirilmesi idealine doğru da önemli bir adım teşkil etti. Kongre Başkanlık divanı gizli oyla seçildi. Oyların ayırımı saatlerce sürdü. Ancak demokrasinin temin ettiği bütün hakların böyle uzun sürelerle temin edilebildiğinin bilincinde olan üyeler neticeyi sabırla beklediler. Divan Başkanı Sayın Mustafa Babür ve vekilleri Enver Palazoğlu, Azimet Köylüoğlu yerlerini aldılar. Odamız üyelerinden Hüseyin Hacıvelioğlu, Alptekin Günenç, Turhan Bural ve Muzaffer Abdibeyoğlu sekreter olarak divanda idiler. Genel Kurul bundan sonra tamamen tarafsız bir

başkanlık divanı tarafından her türlü bölücü davranışa meydan vermiyecek bir şekilde idare edildi.

18. Genel Kurul, Odanın yeniden derlenip toparlanma devresinin başlangıcı oldu. Büyük yaralar almış bir meslek kuruluşu kendi kendisinin yaralarını sarıyordu. Genel Kurulun açılışında hakim olan olgunluk havası komisyonların seçiminde de tek liste üzerinde uzlaşılması ile devam etti. Gene odamız tarihinde ilk defa olmak üzere 18. Genel Kurul'da yönetim kurulu seçiminde üyelerin tam olarak oylarını kullanabilmesi için seçim saati önceden belirlendi. Gelecek Genel Kurul'lara örnek olmasını dilediğimiz bir usulle seçim saati 26 Şubat 1972 saat 15.00 olarak tesbit edildi ve Genel Kurulun ilk gün çalışmaları sona erdi.

Genel Kurulun ikinci gün sabah çalışmalarında yönetim kurulu raporu okunarak tartışıldı. Bu tartışmalar sırasında aşağıdaki görüşler büyük ağırlıkla ortaya çıktı.

1. Türk İnşaat Mühendisliği, Personel Kanunu ile maddi sıkıntı içine itilmiştir. Teknik Personel için ayrı bir personel statüsü şarttır.

2. İnşaat Mühendisliğinin genç kuşakları adeta dış memleketlerde çalışmaya itilmektedir. Meslekte erozyon başlamıştır.

3. Türk İnşaat Mühendisliği kendi çalışma alanında yabancı destek aramaya mecbur olmayacak derecede gelişmiştir. Bu itibarla bizim çalışma alanımızda yabancı proje bürolarına lüzum ve zaruret kalmamıştır.

Seçimler için 1200 civarında Odamız üyesi 26 Şubat 1972 tarihinde saat 15.00'de toplandı. Oylar kapalı olarak verildi. Oylama neticesi 27 Şubat 1972 tarihinde Başkanlık Divanınca açıklandı. Seçim sonuçları şöylece belirmişti.

ODA YÖNETİM KURULU

Murat Dikmen
Orhan Ağaoğlu
İrfan Karaoğlu
Timuçin Tümer
Doğan Altınbilek
Güner Ünal
Azimet Köylüoğlu

Kongre Divanının Anıt - Kabir'i ziyareti

XVIII. Genel Kurul'dan bir görünüş

ODA DANIŞMA KURULU

İsmet Ordemir
Emcet Öy
Mahmut Yetkiner
Cemal Ertek
Bülent Poyraz
Turgut Yücel
Dumrul Gener

ODA DENETİM KURULU

Uğur Ersoy
Kutlu Doluca
Mehmet Kıcıman

PROJE ONAY YETKİSİ VEREN KURUL

Ziya Aktaş
Ergin Çıtıpıtıoğlu
Şevki Kaptanoğlu
Şerafettin Doğan
Yücel Mutlu
Cahit Urun

TMMOB YÜKSEK HAYSİYET DİVANI

Sadettin Acar

TMMOB YÖNETİM KURULU

Mustafa Babür
Göncer Ayalp
Yılmaz Solak

TMMOB BİRLİK DENETİM KURULU

Enver Ayanlar

Seçim sonuçlarının açıklanmasını müteakip gündemin diğer maddelerine geçilerek 1972 yılı Oda ve Şubeler Bütçeleri kabul edildi. Sayın Nejat Ölçen üyelerimizin büyük bir ilgiyle takip ettiği "Bürokrat ve Teknokrat Çaprazı" konulu bir konuşma yaptı. 19. Genel Kurulun yine Ankara'da toplanması kararını alan 18. Genel Kurul 27 Şubat 1972 Pazar günü sona erdi.

18. Genel Kurul Türk İnşaat Mühendislerinin Atatürkçü ve demokratik ideallere sahip çıktığı ve bu idealler için bundan sonra da mücadeleye hazır olduğunu belgeleyen tarihi bir Genel Kurul olmuştur.

XVIII. GENEL KURULA GELEN TELGRAFLAR

Sayın İnşaat Mühendisleri Odası Başkanı
YIBA Çarşısı Toplantı Salonu Mete Akalın - Ankara

İnşaat Mühendisleri Odasının 18 inci Genel Kurul toplantısı dolayısıyla göndermiş olduğunuz davetiyeyi aldım teşekkür ederim. Genel Kurul toplantısında alınacak kararların memleketimize ve Odanız mensuplarına hayırlı ve uğurlu olması dileğiyle Genel Kurula katılan seçkin üyelere selâm ve saygılarımı sunarim.

Prof. Dr. Nihat Erim
Başbakan

İnşaat Mühedisleri Odası
18. Genel Kurulu Sayın Başkanlığına

Odamızın, şimdiyedek hemen bütün Genel Kurul toplantılarına katılmış ve organlarında görevler yapmakta olan üyelerinden birisi olduğum halde bu kez önemli başka bir toplantıda vazifeli olduğum için, şu anlarda aranızda bulunamıyorum. Bunun için üzgünüm.

Genel Kurulumuzun çalışmalarına başladığı şu sırada aranızda bulunamadığıma göre, özellikle teknik personelin çözüm isteyen konularını aranızdan birisi olarak fakat taşıdığım sorumluluğun ağırlığı ile gözden uzak tutamadığımı ve Hükümetimizce yurt kalkınmasıdan doğan sorumları tümüyle çözümlemeye yöneltilen yol ve yöntemler üzerinde azim ve kararla yürünmekte olunduğunu sizlere açıklamak isterim.

Öte yandan Genel Kurulumuzun, kişiler veya gruplar için değil, fakat Odamız ve mesleketaşlarımız için başarılı olmasında gereken fedakârlıkları arkadaşlarımın esirgemiyeceklerine olan inancımı belirtmek isterim. Böylece, toplumumuzda süren üzüntülerin hafifliyebileceğini düşünüyorum.

Genel Kurula bu yolda ve tüm görevlerinde başarılar dilerken, bilgi, tecrübe ve becerilerini yurdun bayındırlığına ve Ulusumuzun kalkınmasına sessizce ve cömertlikle katabilen adsız meslektaşlarımı bu vesile ile sevgi ve saygılarla selâmlarım.

Nezih Devres
2311 Oda Sicil numaralı

İnşaat Mühendisleri Odası Genel Kurul Başkanlığına
YIBA Çarşısı Toplantı Salonu - Ankara

Toplantınıza gelmeyi çok arzu etmeme rağmen Bakanlar Kurulu toplantısına iştirak etmek mecburiyetinde kaldığımdan, alınacak kararların hayırlı olmasını temenni eder. Bütün arkadaşlara selâm ve sevgilerimi sunarım.

Mukadder Öztekin
Bayındırlık Bakanı

Sayın Mete Akalın İnşaat Mühendisleri Odası Başkanı
YIBA Çarşısı Toplantı Salonu - Ankara

Yarın saat 10.30 da Bütçe dolayısıyla Odanızın XVIII. Genel Kurul toplantısına katılamıyorum. Bütün arkadaşlara saygılarımı sunar başarılar dileriz.

Mesut Erez
Sanayi ve Teknoloji Bakanı

İnşaat Mühendisleri Odası Başkanı
YIBA Çarşısı Toplantı Salonu - Ankara

18 inci Genel Kurul toplantımız için yapmış olduğunuz davete teşekkür ederim. Bakanlığımız Bütçe görüşmesi nedeniyle toplantınıza katılmak mümkün olamamamaktadır. Kongrenize başarı dileklerimle saygılarımı sunarım.

Prof. Dr. Necmi Sönmez
Köy İşleri Bakanı

Hükümet yetkililerinin XVIII. Genel Kurul'a göndermiş bulundukları kutlama yazıları aşağıda metni görülen telgrafla cevaplanmıştır :

29 Şubat 1972

Sayın Nihat Erim	:	Başbakan
Sayın Nezih Devres	:	Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı
Sayın Necmi Sönmez	:	Köy İşleri Bakanı
Sayın Mesut Erez	:	Sanayi ve Teknoloji Bakanı
Sayın Mukadder Öztekin	:	Bayındırlık Bakanı

İnşaat Mühendisleri Odasının XVIII. Genel Kurulu nedeniyle zatıâlilerince gönderilmek lütfunda bulunulan nazik telgrafınızın/yazınızın okunması Genel Kurulumuzda büyük bir memnunluk yaratmıştır.

Tüm meslekdaşlarımız adına en içten teşekkürlerimizi sunarız.

Saygılarımızla

XVIII. Genel Kurul Divanı
Başkan Vekili
Azimet Köylüoğlu

İnşaat Mühendisleri Odası Kongre Divan Başkanlığına
YIBA Çarşısı Toplantı Salonu - Ankara

Bir tüm olarak ve asla bölünmeden Kongrenizin devamını diler, Türkiye'nin kalkınmasında büyük rol oynayacak hayırlı kararları almanızı bekler, yeniden seçilecek olan Yönetim Kurulunu şimdiden tebrik eder. Başarılar dileriz.

Karabük Ağır Sanayii Mühendisleri Derneği

İnşaat Mühendisleri Odası 18. Genel Kurul Başkanlığına
YIBA Çarşısı Toplantı Salonu - Ankara

Genel Kurul toplantızın topluluğumuz, yurdumuz, ulusumuz için hayırlı olmasını diler Genel Kurul üyelerini saygı ile selâmlarız.

Kimya Mühendisleri Odası
Ankara

İnşaat Mühendisleri Odası Genel Kurulu Başkanlığına
YIBA Çarşısı Toplantı Salonu - Ankara

Kendi ülkemizde bizi işsiz bırakan geçim sıkıntısına sokan yurt dışına göçe zorlayan ve gelişmemizi engelleyen yerli yabancı her türlü uygulamaya karşı ekonomik ve demokratik mücadelemizin devam edeceği yeni yılda birlik ve dayanışma içinde olacağımız inancı ile Genel Kurulunuza başarılar dileriz.

Mimarlar Odası Yönetim Kurulu adına
Yavuz Önen

İnşaat Mühendisleri Odası Gene Kurul Başkanlığına
YIBA Çarşısı Toplantı Salonu - Ankara

Genel Kurulunuzu saygı ile selâmlar yurt ve mühendislik sorunlarına büyük katkıda bulunacağınız inancımızı tekrarlar başarılar dileriz.

Makina Mühendisleri Odası
Yönetim Kurulu

İnşaat Mühendisleri Odası XVIII. Genel Kurul Başkanlığına
YIBA Çarşısı Toplantı Salonu - Ankara

Genel Kuruldan yeni çıkmamız dolayısiyle işlerimizin çokluğundan Genel Kurulunuza iştirak edememenin üzüntüsü içindeyiz. Genel Kurulunuzun yurdumuz ve mühendislik camiası için en uygun kararları alacağı inancıyla Kongrenize başarılar dileriz. Saygılarımızla.

Orman Mühendisleri Odası
Başkan
Dr. Hasan Selçuk

İnşaat Mühendisleri Odası Genel Kurul Divan Başkanlığına
YIBA Çarşısı Toplantı Salonu - Ankara

Yurt sorunlarının acil çözümler beklediği günümüzde, Genel Kurul çalışmalarınızın sorunlarımız çözümlerine ışık tutacak çalışmalarla geçmesi ve başarı dileği ile.

Elektrik Mühendisleri Odası
Yönetim Kurulu
Yazman Üye
Kaya Nomaler

İnşaat Mühendisleri Odası Genel Kurul Başkanlığına
YIBA Çarşısı Toplantı Salonu - Ankara

Genel Kurul çalışmalarınızın ulusumuz yurdumuz ve Türk teknik kadrosu için başarılı bitmesini diler İnşaat Mühendisleri arkadalarımızı Meteoroloji Mühendisleri adına selâmlar, saygılar sunarım.

Meteoroloji Mühendisleri Odası
Başkanı
Hüseyin Avni Sağesen

İnşaat Mühendisleri Odasının Kongresinin halka hizmet yolunda başarılı olmasını dileriz.

Ankara Sanat Tiyatrosu
Çalışanları

XVIII. Genel Kurul'a göndermiş oldukları kutlama yazılarına karşılık olmak üzere, Kimya, Mimarlar, Makina, Meteoroloji, Elektrik Müh. Odası Başkanlıklarına,
Karabük Ağır Sanayi Mühendisleri Derneği Başkanlığına aşağıda metni görülen telgraf gönderilmiştir.

İnşaat Mühendisleri Odasının XVIII. Genel Kurulu nedeniyle gönderilmek lûtfunda bulunulan nazik telgrafınız/yazınız için tüm meslekdaşlarımız adına en içten teşekkürlerimizi sunarız.

Saygılarımızla

XVIII. Genel Kurul Divanı
Başkan V.
Azimet Köylüoğlu

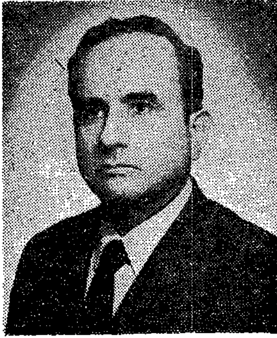
XVIII. DÖNEM YÖNETİM KURULU

Odamız XVIII. Genel Kurulunda yeni Yönetim Kuruluna seçilen üyelerimiz ilk toplantılarında aşağıdaki şekilde görev bölümü yapmışlardır.

Başkan Timuçin TÜMER, Başkan Vekili Orhan AĞAOĞLU, Sekreter Üye Güner ÜNAL, Muhasip Üye Azimet KÖYLÜOĞLU, Üye Murat DİKMEN, Üye İrfan KARAOĞLU, Üye H. Doğan ALTINBİLEK. Kendilerini kutlar, çalışmalarında başarılar dileriz.

TMH

TİMUÇİN TÜMER

1929 yılında Ankarada doğmuştur.

İ.T.Ü. İnşaat Fakültesinden 1953 yılında mezun olmuştur.

Askerlik görevini ifa ettikten sonra 1955 yılında Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünde vazife almıştır. DSİ Isparta Şube Baş Mühendisliğinde vazifeye başlamış daha sonra DSİ Proje ve İnşaat Dairesinde Başmühendislik, Uzmanlık, Başkan Yardımcılığı görevlerinde bulunmuş olup halen Proje ve İnşaat Dairesi Başkanıdır.

1961 senesinde DSİ tarafından A.B.D. ne gönderilmiş ve Bureau of Reclamation teşkilâtında staj yapmıştır.

Evli ve 2 çocuğu vardır.

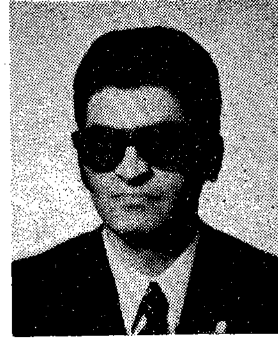
ORHAN AĞAOĞLU

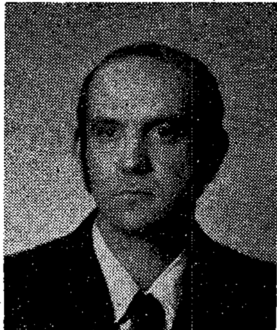
1956 yılında İstanbul Teknik Üniversitesi İnşaat Fakültesinden mezun olduktan sonra Devlet Su İşleri Elâzığ 9. Bölge Müdürlüğünde göreve başlamıştır.

1959 yılında vatani hizmetini tamamladıktan sonra yine aynı teşkilâtın Diyarbakır 10. Bölge Müdürlüğünde çalışmasına devam etmiştir. Bu arada, eğitim amacıyla 1963 - 1964 yılları arasında Amerika Birleşik Devletlerine gönderilmiştir.

Halen Ankara DSİ. 5. Bölge Müdürlüğünde çalışmaktadır.

Evli ve 2 çocuk babasıdır.

GÜNER ÜNAL

1956 yılında İstanbul Teknik Üniversitesi İnşaat Fakültesinden mezun olmuştur. 1956 - 1959 yılları arasında Karayolları Genel Müdürlüğü 6. Bölge Müdürlüğünde görev almıştır. 1960 yılında askerlik görevini tamamladıktan sonra M. S. Bakanlığı NATO Enfrastrüktür Dairesinde bir yıl süre ile statiker, daha sonra bir inşaat şirketinde üç yıl süre ile proje mühendisi olarak çalışmıştır.

1964 yılı başından beri özel Müşavir Mühendis olarak çalışan Güner Ünal evli ve bir çocuk babasıdır.

AZİMET KÖYLÜOĞLU

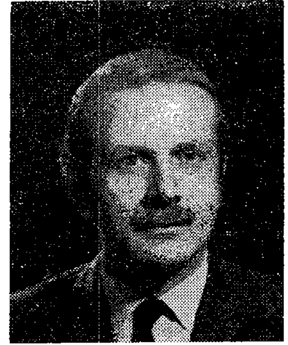
1940 yılında Sivas'ın Hafik kazasının Demirci köyünde doğmuştur.

1964 yılında İ.T.O. da ve 1969 yılında İ.T.Ü. İnşaat Fakültesinden mezun olmuştur.

DSİ. de çeşitli görevlerde, Elâzığ Bayındırlık Müdürlüğü görevinde bulunmuş olup Elâzığ D.M.M.A. öğretim üyeliği yapmıştır.

Halen YSE Genel Müdürlüğünde çalışmaktadır.

Evli olup 2 erkek çocuğu vardır.

MURAT DİKMEN

Orta Doğu Teknik Üniversitesinde Profesördür. 1926 yılında İstanbul'da doğmuştur. İ.T.Ü. İnşaat Fakültesinden 1950 de mezun olmuş, bilâhare doktorasını da aynı fakültede yapmıştır.

Evli ve 2 çocuk babasıdır.

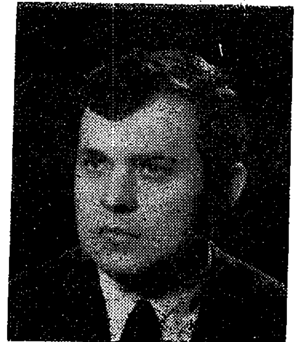

İRFAN KARAOĞLU

1931 tarihinde İstanbul'da doğmuştur. Kabataş Lisesini bitirdikten sonra İstanbul Teknik Üniversitesinden 1953 yılında mezun olmuştur. Kars, Van, İskenderun, İzmir, Rize, Trabzon, İstanbul'da muhtelif şantiyelerde yönetici olarak çalışmıştır. Halen serbest olarak çalışmaktadır.

Evli ve 2 çocuk babasıdır.

H. DOĞAN ALTINBİLEK

1944 yılında Isparta'da doğmuştur.

1965 yılında Orta Doğu Teknik Üniversitesi İnşaat Mühendisliği Bölümünden mezun olarak Amerika Birleşik Devletlerine gitmiştir.

Georgia Institute of Technology'de 1966 yılında yüksek mühendis 1969 yılında doktora derecesi almıştır.

1969 yılında yurda dönerek Orta Doğu Teknik Üniversitesinde yardımcı Profesör olarak çalışmaya başlamıştır.

Halen Mühendislik Fakültesi Dekan Yardımcısıdır.

ANA SORUNLAR KOMİSYONU RAPORU

İnşaat Mühendisleri Odası XVIII. Genel Kurul Başkanlığına,

Komisyonumuz Genel Kurulun aşağıdaki Temel İlkenin ışığında Ana Sorunlarımıza çözüm getirmeyi ve çözüm getirecek eylemlere girmeyi yeni Yönetim Kuruluna görev olarak vermesini önerir.

Bu temel ilke, camia, meslek ve Oda çerçevesindeki sorunlarımızın tüm ülke çapındaki Ana Sorunlarla çok sıkı bir ilişki içinde bulunduğu ve hiçbir şekilde onlardan ayrılamıyacağıdır. Çağımız isterlerine uygun mutlu bir Türkiye'nin yaratılması, bütün Türk aydınları gibi İnşaat Mühendislerinin de temel ülküsüdür. Odamız, bu ülküye yaraşır bir duyarlıkla bütün Ulusal

Sorunlarımızın çözümünde sesini ve ağırlığını duyurmalıdır. Meslek sorunlarımızın da bu ilke ışığında devamlı takipçisi ve sahibi olmalıdır. Ülke kalkınmasının ancak gerçek sanayileşme ile mümkün olduğu tartışılmaz biçimde açıklaşmıştır. Bu ise yabancı sanayiin yerli montajı ile değil tüm halkımızın milli olmayan etkilerden bağımsız ortak gayreti ve faydalanması ile mümkündür. Burada yatırımların en büyük kısmını yüklenmek zorunda olan İnşaat Mühendisleri kendilerine düşecek görevi vatanseverce yapmağa hazırdırlar.

Oysa getirilen Personel Kanunu Teknik Personeli her yönüyle hizmet dışı bırakmıştır. Çünkü bu kanun bürokratik niteliğiyle Teknik Personelin hizmet karakterine aykırıdır. Nitekim ulusal açıdan olumsuz sonuçları açık olarak belirmiştir. Şöyle ki Devlet kesimindeki verimli teknik güç yöneticilerin dahi itiraf etmek zorunda kaldıkları gibi süratle boşalmış özel kesime ve yurt dışına kaymıştır. Devlet kesiminde teknik hizmetler gereği gibi görülemez hale gelmiştir.

Beyin göçü hızlanarak devam edecektir. Boşluğun yeteneksiz kadrolarla doldurulması meseleyi halletmiyeceği gibi yabancı beyinlere gittikçe artan boş bir ortam hazırlanmış olacaktır. Yan ödemeler, tazminatlar vs. gibi aldatıcı tedbirler konuya bir çözüm getirmiyecektir. Tek ve kesin çözüme Teknik Personelin hizmet karakterine uygun yeni bir statü ve hizmet düzeni getirilerek varılabilir. Yabancı mühendislik büroları Türk mühendislerine tanınan imkânların çok üstünde imkânlarla direkt veya kisve değiştirmiş olarak yurdumuza akın halinde yerleşmektedir. Yurdumuzda yapılan teknik hizmetler için ödenen toplam ücretin % 25'i tüm Türk mühendislerine verilirken % 75'i birkaç tane yabancı büroya verilmektedir. Buna karşılık hizmet üretim organları tam tersidir. Bu hizmetlerin yabancılara veriliş nedenleri olarak Milli Teknik Personelin sayı, sermaye ve tecrübe noksanlığı iddiaları ileri sürülmektedir. Halbuki yabancılara verilen teknik hizmetler bu firmalarca yine Türk Mühendislerine yaptırıldığı halde iş tecrübesi referanslar, geniş mali imkânlar ve teknik komuta haklarını yabancılar veya kisve değiştirmiş temsilcileri almaktadır. Yabancılardan kredi alınması gibi bir bahane de teknik hizmetlerin onların emrine verilmesi için sebep teşkil etmez. Ülkemizde uzun yıllardan beri var olan teknik eğitim sorunu şiddetini halen muhafaza etmektedir. Milli çıkarlarımızın gerektirdiği yetenek ve miktarda teknisyenin yetiştirilmesi için ciddi gayretler yerine kısır ve hatta aldatıcı tedbirlere gidilmiştir. Özel okul girişimi ve bugünkü aldığı şekil bunun en tipik örneğidir. Göz yumulup geçilmekte olan diğer bir örnek ise teknik eğitim yapan bir kısım okullarımızda yabancı dilin ders aracı olarak kullanılmasıdır. Bu şekilde yabancı dil öğretilme iddiası kültürümüzün böylesine yozlaştırılmasına paravan teşkil edemez.

Gittikçe artan konut ihtiyacının karşılanmasının ancak inşaatın endüstrileşmesi ve devlet eliyle mümkün olacağı kesinleşmiştir. Deprem ana sorununun da konut sorunuyla organik bağlantı içinde çözümlenmesi gerektiği kanısındayız. Bu sorunların birikimi bugün inşaat mühendislerinin meslekî kişiliklerinin indirgendiği en silik durumla ortadadır. Bir kanıt olarak geçmiş dönemlerden beri vaz edilen ana sorunların hiçbirine çözüm gelmemiş olmasına Genel Kurulun dikkatini çekeriz. Bu açıdan, Odamızın hukuki hüviyetinin de Milli görevlerini yerine getirmede daha etkili olabileceği bir biçime kavuşturulması gerektiği kanısındayız.

Saygılarımızla,

Başkan **(Ali Rıza Bozkurt)**	Üye **(Göncer AYALP)**
Üye **(Kemal OYMAN)**	Üye **(Yılmaz ONAY)**
Üye **(Erdem TEKİN)**	Üye **(Esat YARAR)**

İHTİSAS KOMİSYONU RAPORU

XVIII. Genel Kurul Başkanlığına,

İhtisas Komisyonu olarak toplanan aşağıda adları bulunan üyeler, konuyla ilgili daha önce hazırlanmış raporları da dikkate alarak aşağıdaki hususları Sayın Genel Kurulun görüşlerine sunarlar.

A — Mühendislik dalları içinde İnşaat Mühendisliği ihtisasının saptanması :

Her mühendislik dalının kendi konuları ile ilgili mühendislik hizmetlerindeki görev ve yetkileri, XVII. dönem çalışma raporunda yer alan İstanbul "Şubelerarası Ortak Komisyon Kararları Protokol Taslağı" nda saptanmış hususlara paralel olarak Oda Genel Merkezleri arasında daha geniş kapsamlı bir çalışmayla tesbit edilmelidir.

Söz konusu protokol taslağında yer alan ve ayrıca Komisyonumuzca önerilen aşağıdaki hususlar özellikle gerçekleştirilmeye çalışılmalıdır.

1 a) Hizmet tanımları kesin olarak saptanmalıdır.

1 b) Asgari ücretler, her ihtisas dalı için ilgili Odalarca hazırlanarak, Odalararası kurulacak bir Komisyonda görüşülüp karara bağlanmalıdır.

Her ihtisas dalı için ayrı ayrı hazırlanmış olan hizmet tanımları ve asgari ücret tarifeleri bir bütün olarak, tek kitap halinde yayınlanmalı, böylece şimdiye kadar uygulanmakta olan birbirinden farklı asgari ücret tarifeleri sistemine son verilmelidir. Hazırlanacak olan asgari ücret tarifeleri ülkenin tümü için geçerli olmalıdır. Asgari ücret tarifelerinin daha etkin bir şekilde uygulanması için gerekli hukuki çalışmalar yapılmalıdır.

2) Odalararası Komisyonca tesbit edilecek bir sınırın üzerindeki bütün mühendislik ve mimarlık hizmetleri ile salt inşaat mühendisliği ihtisasını ilgilendiren sanat yapıları, sulama kanalı projeleri ve bunun gibi hizmetlerde ihtisas ayrımı kesin olarak uygulanmalıdır.

3) Her ihtisas dalında ilgili Odalarca, proje hizmetleri için standartlar geliştirilmeli ve Odalararası komisyonda bu standartların asgari şartları tesbit edilmelidir.

4) Bütün meslek bürolarının tescil edilmeleri sağlanmalı, proje hizmetlerinin vizesinde tescil şartı mutlaka aranmalı, tescil işlemi için gerekli asgari büro standartları tesbit edilmeli bürolarda çalışan teknik personelin sosyal ve ekonomik güvenliği ile ilgili esaslar getirilmelidir.

5) Meslek dışı kimseler tarafından kurulan ve kaçak olarak çalışan mühendis-

lik - mimarlık bürolarının faaliyetlerinin önlenmesi için gerekli işlemler yapılmalıdır.

6) Özellikle devlet tarafından ihale edilen komple projelerde ve bunlarla ilgili meslekî kontrolluk hizmeterinde ihtisas ayrımı gözetilmeli ve bu ayırımın icabında ayrı veya ortak mukavele sistemiyle gerçekleştirilmesi için gerekli çalışmalar yapılmalıdır.

7) Devlet Dairelerinin proje hizmetlerinde büro davetlerini Oda'ca hazırlanmış listelere göre yapmaları sağlanmalıdır.

B — Proje kalitesinin yükseltilmesi ve vize işlemlerinin geliştirilmesi :

1) Bugün, özellikle büyük şehirlerdeki konut üretiminin kendine özgü dejenere yapısının da etkisiyle, projelerde önemli bir kalite düşüklüğünün mevcudiyeti bir gerçektir. Millî servetin israfına yol açan bu durumun düzeltilmesi için Oda gerekli tedbirleri almalı, (A 3) maddesinde söz konusu edilen proje hizmetleri standartlarının uygulanmasında titizlik göstermeli, daha iyi ve kaliteli proje yapımını sağlayacak araştırma ve yayın faaliyetlerini arttırmalıdır.

2) İstanbul Şubelerarası ortak protokolunda söz konusu edilen, vize işleminin Odalararası ortak vize bürosu aracılığıyla yapılması teklifi desteklenmelidir.

3) Vize işleminin mümkün olduğu ölçüde ülke çapında uygulanması için çalışılmalıdır.

4) Belediyeler vizesiz proje kabul ve tasdik etmemelidir. Bunun temini için ülke çapında Belediyelerle gerekli temaslar sağlanmalıdır.

C — İnşaat Tatbikat kontrolu mekanizmasının etkin hale getirilmesi :

Kaliteli projenin, ancak kaliteli bir tatbikatla anlam kazanacağı şüphesizdir. Halen mevcut kontrol mekanizması özellikle büyük şehirlerdeki konut üretimi dalında tamamen yetersizdir. Bu alandaki aksaklıkların giderilmesi için; yardımcı teknik personelin eğitilmesi ve sorumlulukla yüklenmesi yolları araştırılmalı, yapı polisi tarzında bir mekanizmanın kurularak özellikle şantiyede imal olunan beton vesaire gibi malzemenin ve tatbikatın projeye uygunluğunun kontrolunu sağlayacak gerekli çalışmalar yapılmalıdır.

Kontrolun seviyeli bir düzeyde yapılabilmesi, aynı zamanda müteahhidin kalitesine de bağlıdır. Bu sebepten büyük şehirlerdeki konut üretiminde çalışan müteahhitlerden Belediyelerce müteahhitlik karnesi aranması sağlanmalıdır.

D — Milli Proje Bürolarının korunması :

Az gelişmiş ülkelerin, uygar ülkeler düzeyine erişebilmesi için, teknik personel gücünün çağdaş teknik tecrübelerle teçhiz edilmesi şarttır. Yerli teknik güçle gerçekleştirilebilecek projelerin yabancı müşavirlik - mühendislik bürolarına yaptırılması, yerli teknik personel gücünü gerekli teknik tecrübe birikiminden yoksun bırakmaktadır. Bu durumun önlenmesi için aşağıdaki tedbirler alınmalıdır

1) Yabancı mühendislik büroları, ancak Türkiye'deki teknik kapasiteyi mutlak surette aştığı tesbit edilen hizmetler için söz konusu olmalıdır. Yabancı büroların görevlendirilmesinin mümkün olduğu ölçüde müşavere mahiyetinde olması tercih edilmelidir.

2) Yabancı bürolara yaptırılması, söz konusu hizmetlerde, bu hizmetlerin ülkemizde kendi personelimizce yaptırılabilmesi imkânları sonuna kadar titizlikle araştırılmalı, gereğinde Üniversitelerin imkânlarından faydalanılmalıdır. Bu konuda, yabancı büroların görevlendirilmesinin gerekip gerekmediği hakkında Oda'nın ve üniversitelerin mütalâalarının alınması sağlanmalıdır.

3) Millî proje bürolarının yabancı bürolarla rekabeti, aynı zamanda millî bürolarımızın daha büyük çapta örgütlenmeleriyle mümkündür. Bu bakımdan bürolarımızın bu şekilde örgütlenmeleri teşvik edilmelidir.

4) Yabancı bürolar, Oda tarafından vize edilmeden kesin surette faaliyette bulunmamalıdırlar.

Başkan **(Yavuz Terzi)**	Üye **(Necdet Seçkinöz)**
Üye **(Uygur Konrapa)**	Üye **(Gönül Balkır)**
Üye **(Tankut Balkır)**	Üye **(Hüsnü Doğan)**
Üye **(Nuray Aydınoğlu)**	Üye **(Ergin Atımtay)**

Sayın Nejat Ölçen XVIII. Genel Kurul'da aşağıda metni yeralan konuşmayı yapmıştır :

BÜROKRAT VE TEKNOKRAT ÇAPRAZI

Ali Nejat ÖLÇEN (1)

I. Giriş :

İnşaat Mühendisleri Odası'nın XVIII cı Genel Kurulunda bir konuşma yapmam teklif edilince, genç kuşaklara yararı dokunur düşüncesiyle konuyu, bürokrat ve teknokrat çelişkileri üzerinde toplamıya karar verdim. İstatistiklerin noksan ve yetersiz oluşu nedeniyle, gözlem ve yargıların daha analitik biçimde ele alınması mümkün olamadı. Buna karşılık bazı meselelerin su yüzüne çıkarıldığı da düşünülebilir.

Çok doğru olmamakla beraber ülkenin kalkınma sürecindeki başarısı, bürokratlar bölüğünün davranışlarının etkisi altında akılcı yönde gelişememektedir. Yatırıma ve sanayileşmeye tahsis edilmesi mümkün olan kaynaklar (iş gücü, sermaye, zaman vb.). bürokratlar bölüğü tarafından ziyan ediliyor. Bu yetmiyormuş gibi, bürokratların pek gerekli olmıyan usulleri (bunlara mevzuat denilmektedir) toplumun mutluluğunu arttırmayıp, tersine azaltıyor da... Zaten yaygınlaştığı ve dalbudak saldığı zaman bürokrasi, var ettiği kendi kurallarını kendisinin var oluş nedeni olarak görmeye başlar. Yani bu kurallar olduğu için var olmak zorunda olduğunu sanır. Oysaki tersi doğrudur. Böylece bürokratlar bölüğü mevzuatı çoğaltarak daha karışık biçime soktukca, kendisini var eden nedenleri kuvvetlendirmiş olur. Mevzuat bürokratlar bölüğünün, bürokratlar bölüğü mevzuatın çoğaltanıdır diyebiliriz.

Bu durumda toplumun zinde güçleri, Teknokrasinin çevresinde toplanmıya zorunlu kalacak ve Teknokrasinin akılcı (rasyonel) ve mutluluk getirici, üretimi arttırıp istihdam yaratan olanaklarına kavuşmak istiyecektir. Bunun mümkün olabilmesi için iktisatçı - plâncı - teknisyen bütünleşmesi içinde kalkınma sürecinin çok iyi tanımlaması gerekir. Yurt içi ve yurt dışı olanakları en uygun (optimal) biçimde kullanmanın koşulu olarak kaynak israfına son veren davranışların birleşmesine ihtiyaç vardır. Bürokrasi, tüm tersine kaynak israfını zaman ölçüsünde en çoğa çıkaran bir davranıştır. Ve bunu ihtisas kolu ya da bir sınıf haline getiren bürokratlar bölüğünün kendisidir diye düşünebiliriz.

Bu konuşma metninde bürokratlar bölüğünün temel özellikleri ele alınacak, teknokratlar ile bir karşılaştırması yapılacaktır. Özellikle ülkemizde, yeni personel rejimiyle kaynakların çoğunu bürokratlar bölüğünün egemenliğine bırakan uygulamanın sakıncaları anlatılacaktır. Bugüne değin bürokrasinin bu denli tehlikeli olabileceği tahmin edilemezdi. Görülüyor ki konu önemlidir ve sorun haline gelmesi, daha çok yeni personel rejimiyle birlikte ortaya çıkmıştır. Siyasi iktidarı elde etmenin zahmet ve güçlüğüne katlanmadan, devlete

(1) Hacettepe Üniversitesi ekonomi Bölümü Öğretim görevlisi.

egemen olmanın yolları, yeni personel rejiminde tanımlanmış görünüyor. Her halde bir doktrin meselesi olarak, üretim araçları yahut doğal kaynaklar üzerinde "devletleştirme" politikasından çok daha önemli bir sorun, devleti bürokratlar bölüğünün işgalinden kurtarmak olarak belireceğe benzemektedir. Belki de bir gün önemli bir konu, bürokrasiyi yıkmak ve "devleti devletleştirmek" olabilir.

II. Teknokrat ve Bürokratların Özellikleri :

Bürokrat ve Teknokrat deyimleri herşeyden önce iki farklı davranış biçimini akla getiriyor. Bu konuda bir tanım yapmadan belki en iyi biçimleme, davranış farklarını ortaya çıkarmak olabilir. Biz de böyle yapalım ve ülkenin ekonomik kaderi üzerinde, etkili olan Bürokrat ve Teknokrat çaprazının temel özelliklerini inceliyelim.

Herhalde önce "hata" kavramına değinmek yararlı olur. Verilen bir kararın ya da yapılan bir hesabın hatalı olduğunu varsayalım. Eğer konu "ekonomi" yahut "sosyal bilimler" ise ve karar topluma uygulanıyorsa hata acaba topluma mı ait, karar alıcılarına mı ait olacaktır? Şu alışkanlık var : Toplum, alınan kararlara (örneğin fiyat zamları kararı) uyum gösterecek eğitim seviyesinde olmadığından hatalı sonuçlara varıldığı düşünülür. Yani, hata toplumundur. Çünkü toplum, alınan kararlara doğru dürüst uyum göstermemiştir. Bu düşünce biçimi bireylere öylesine sinmiştir ki, artık toplum bile kendi kendini kusurlu görmeye alışmış gibidir. "Biz bize benzeriz" deyimi bunun en çarpıcı örneği. Muhtemelen halkların en iyisi, en çalışkanı, ençok kahır çekeni, o toplumda olduğu halde, yöneticileri suçlamak pek az kimsenin aklından geçer. Çünkü yer eden kural kararların doğru fakat bireylerin eğriliği varsayımıdır. Bütün kanunlar ve kurallar da, bireylerin eğriliğini düzeltmeye yönelik olur. Böylece bürokratların egemenliği baş göstermiş, bürokrasi boyvermiştir. Tabanda yer alan ana varsayım, bireylerden oluşan toplumu kusurlu görmek olunca, bürokrasi eğrelti otları gibi yeşermiş demektir. Bürokratların amacı eğri toplumu doğru yönetmenin kurallarını ortaya koymak olduğu için ister istemez araçları da aynı kurallardır. Yani bürokraside amaç ve araç çakışması vardır. Galiba amaç - araç çakışması sadece bürokrasiye özgü bir görünüm... Bundan ötürü zamanla bürokrasi, bürokrasi için var olmıya başlar. Ortaçağda bu tür bir çakışma dinde ve dinin koyu temsilcilerinde (ortodokslar ve yobazlarda) idi. Din, gelişen dünya görüşünde yerini bürokrasiye terketmiş olunca (nasıl ki ortaçağda Allah kavramı ile toplum arasında din kuralları belli bir davranış almış idi) bugün de yönetimle toplum arasında bürokrasi benzer bir davranış alarak egemenliği ele geçirdi diyebiliriz.

Kurallar, kanunlar, tüzükler ihtisas koludur bürokraside. Bürokratlar da ister istemez müşkülpesent, güçlük çıkarıcı, kaideci ve de yaratıcı muhayyeleden ve beceriden yoksun kalmak durumundadırlar. Belki bundan ötürü, gerçek hata ile kurallara uymamaktan doğan hata bir birine karıştırılır. Asıl olan kurallara uymaktır ve kurallara uyulunca hata da yapılmamış sayılır. Bir bürokratın, plâncı veya iktisatcı olması çok güçtür bunun için. Hattâ olanaksızdır da diyebiliriz. Çünkü bürokratın kafasında optimizasyon kavramı yeretmemiştir. Şu örnek ilgi çekicidir : Zamanından önce yapılan bir ödeme, hazineye X para birimi zarar veriyor fakat ekonomiye Y para birimi yarar sağlıyorsa burada üç durum söz konusudur.

1. $X < Y$
2. $X = Y$
3. $X > Y$

Bürokrat her üç durumu da inceleme konusu yapmıyan kimsedir. Eğer söz konusu bürokrat bir Maliye Müfettişi ise X ile uğraşırken Y = O varsayar ve Y ile ilgilenmez. Elindeki kurallarda Y ile ilgilenme olanağı yoktur. X ödemesini erken yapan karar sahibi sorumludur. Oysaki toplum, bu ödemede sadece 3 numaralı durum söz konusu ise zarar görmüştür. Bu örnekte Maliye Müfettişi Y = O varsaydığı ve 1 ile 2 numaralı durumlarla hiç ilgilenmediği için, ödemeyi erken yapan karar sahibi hakkında dâva açar. Şunu da belirtmek gerekir ki ülkemizde Maliye Müfettişlerinin açtığı davalardan sorumlu çıkanlara pek az rastlanmaktadır. Çünkü Hakimler bürokrat olmadığı için $X \leqslant Y$ olmasını gözetir.

Teknokratlara gelince :

Eğitim türü, teknokratlara biraz daha pratik düşünme ve sonuca gitme özgürlüğü vermektedir. Tabiî burada kökeni teknokrasi

olup, zamanla bürokratlaşanları tamamen konu dışı bırakmak gerekir. O zaman konu içinde kalan saf teknokratlar, sonuca varan yollardaki bürokratik usul ve yordamları bir kenara itmek zorundadırlar. Böyle olsa da ol masa da, bir biçimde büyük sakınca fazla pratik olmaktan ortaya çıkıyor. Bu da genellikle ekonomiye maliyetin gözden kaçmasıdır. Teknokratlar'a göre bir biçimde kalkınma süreci yatırım yapmayı gerektirir fakat aldıkları temel bilgilerde bu yatırımın ulusal ekonomideki ekonomik ve sosyal etkinliğini ölçebilme araçları mevcut değildir. Bundan ötürü saf teknokratların bildikleri matematik ve öteki teknikler (örneğin mühendislik), ulusal kalkınmada yatırım harcamalarına yönelik bir biçimde kullanılmaktadır. Kaynakların rasyonel kullanılmasının bu temayül içinde mümkün olması ise kabili münakaşadır. Konuyu açıklığa kavuşturmak için iki örnek üzerinde düşünmek yararlı olur. Bu örneklerden birini Vergi Dairelerinin kapılarına büyük harflerle yazılan "Vergi Kalkınmanın Temelidir" sloganını ele alalım. Bürokrat tarafından formüle edilen bu sloganın duali teknokrat tarafından şöyle formüle edilecektir : "Kalkınma verginin temelidir". Her iki tür düşünce, bu gün bir birinden kopuk, bağımsız, iki zıt dünyada yer almaktadır. Optimal çözüm her iki sloganı bir arada uygulamak olduğu halde, bürokratlar vergiyi kalkınmanın temeli alarak tasarruflarl arttırma tedbirlerine öncelik verme eğilimindedirler. Teknokratlar ise kalkınmayı verginin temeli alarak yatırımları arttırma tedbirlerine öncelik tanırlar. Her halde dengeli bir davranış, bu iki stratejiyi bir arada uygulamak, toplumun arz ve talep dengesini bu ortak stratejiye dayandırmak hüneridir.

Eğer siyasal iktidar, teknokratlar kökeninden geliyorsa ekonomik yöntemler enflasyonist eğilime açılmakta tersine bürokratlar kökeninden geliyorsa bu kez recession (durgunluk) söz konusu olmaktadır. Böylece Türkiye ekonomisi, enflasyon ile durgunluktan birini, siyasi iktidarın yönetimini oluşturan teknokrat veya bürokrat taban aracılığıyla seçmek zorunda kalıyor. Siyasi iktidarın ekonomi politikasına biçim veren çok çeşitli koşulların, güçlerin ve sınıfların var oluşu gerçektir. Ancak bizde konular uygulama alanına geçince yön, biçim ve kılık değiştirerek sonuçta yönetimin oluştuğu kökenin yani ya bürokrat ya teknokrat kadronun davranış biçimini alır. Belki de siyasî iktidar bu sınıfları yönetemiyor da, bu sınıflardan biri siyasî iktidarı yönetiyor. Hükümet programlarında yazılı amaç ve ilkelerin uygulamada gösterdiği başlıca sapmaların asıl nedeni, yönetime egemen olan bürokrat ya da teknokrat sınıfın görüş ve davranışlarıdır. Siyasi iktidarın başı, kendi de farkına varmadan, daha önce yerleştirilmiş raylar üzerinde hareket edecektir.

Bu neden böyle olur? Burada sınıf ve yön tahlillerine girmeyi konumuz dışı bırakıyoruz. Fakat bir noktaya değinmekte de yarar var. O da siyasi iktidarın elde edilmesinden daha önemli ve etkili olanı bürokrat yahut teknokrat mekanizmanın ele geçirilmesidir. Ve ele geçirilerek yönetimin belirli noktalarına getirilenler ise görevlerini ne tür ve hangi yönde yapacaklarını çok iyi bilmektedirler.

III. Bürokraside Tüketim Gururu :

Teknokratların bir bölüğü kendi alanında yeter yeteneğe sahip değilseler bunlar bürokrat olmak zorunda kalırlar. Bürokrat oldukları zaman üretime katkıları azalır, hemen hemen hiç kalmaz ve hizmet üretir olurlar. Bu hizmet de bürokratlar bölüğünün yaptığı gibi çoğunlukla gereksizlik görünümü içindedir ve toplumun kalkınma çabalarına karşı düşebilir. Bir teknokratı bürokrat haline getiren olgu nedir? Kişisel ve eğitimsel nedenlerin yanı sıra bunlardan daha önemlisi, yürürlükteki alışılmış koşullardır. Çünkü birey, bürokrat olunca kamu sektöründeki yükselme olanakları artar. Masa hizmeti görmek toplumda da daha önemsenen bir durumdur. Bunun bir bakıma tarihi nedenleri olduğu gibi, ekonomik az gelişmişlikten gelme yanı da var. Belki bu iki neden birleşerek, Türk toplumunu tüketici olmaya doğru itiyor. Zaten eğitim düzeni de ilk okuldan fakülteyi bitirinciye kadar, beceriden yoksun sadece hayal ve hafızaya dayalı bilgiler edinmiş "okur - yazar" lar yetiştiriyor. Bunun sonucunda üretime katılmak yerine daha gurur verici olan tüketim yolu seçilmiş oluyor. Bugünkü Türk toplumunda "üretim gururu" yerine "tüketim gururu" geçerlidir. Üretime katılmak için yetiştirilenler iki nedenle tüketim yolunu, masa hizmetini seçiyorlar. Böyle yapmazlarsa ne olur. Üretim noktasında unutulup bir köşeye itilmiş olurlar. Gelişme olanakları olasıya daralır. Üretime katılanla katılmıyan arasında ciddi ayrıcalık ta yerleşmemiş olduğu hatta ayrıcalık tersine işlediği için, üretim elbette ki küçümsenir olacaktır.

Burada gözden kaçan bir nokta var. Teknokrasiyi bile zamanla bürokrasinin içine iten, aslında bürokratların egemenliğinden ileri gelmekte. Özellikle Türk toplumu belki bütün öteki toplumlardan daha bol sayıda (imparatorluktan kalma tarihsel tutkularla) kalem efendisi dediğimiz bürokratlar yığınını yetıştiriyor. Ve Devletin başlıca görevi, kendi yetiştirdiği bu yığınlara yeni hizmet kapıları açmak, onların tüketimlerini arttırıcı tedbirleri almak oluyor. Bürokrat yığınları için yeter hizmet arzı mevcut değilse bile, devlet geçersiz, rasyonel olmıyan hizmet noktaları keşfetmekte gecikmez. Bir saat içinde bir tek imza ile sonuçlanabilecek çok basit bir işlemin dosya dolduran kâğıtlar sürecinde bir ayda sonuçlanmasının nedenlerinden biri de budur. Çok basit işlemler oldukca karışık bir biçime sokularak toplum, her Devlet dairesinde bürokratlara muhtaç hale getirilmiştir. Bir işin neden olup neden olmadığını bürokratın kendisinden başka hiç kimse bilmez. Usulüne göre yapıştırılmıyan bir pul, bir hakkın kaybolmasının nedeni olabilir. Bu konudaki örnekler o denli çoktur ki, sadece bir kaçı akla geldiği zaman bunların adeta Türk toplumunu geri bırakmak için uydurulmuş olduğunu sanırsınız. Mevzuat adını verdiğimiz bu karma karışık ve rasyonel olmıyan gereksiz kurallar kümesi bir yandan gittikce artan kalem efendilerine ihtiyaç gösteriyor öte yandan toplumun insanca yaşama özgürlüğünü ciddi tehlikelere itiyor.

Bu alanda yapılan reform çalışmaları da yetersiz kalmaktadır. Çünkü tamamen bürokratların yönetiminde yürütülen bu çalışmalar tam tersine aksamaların nedenini bürokraside görmeyip, örgüt ilişkilerinde aramakta ve yeni örgütler kurulmasını önermektedir. Her önerilen yeni örgütün, ister bu bir bakanlık ister genel müdürlük olsun, bürokratların elinde eski örgütlerin durumuna düşeceği açıktır.

Bürokrasi. Türkiyenin tarihinde beliren gelişim fırsatlarının da yolunu kesmektedir. Rahatına düşkün ve statükocu bürokratlar bölüğü, gelişimleri destekler görünmekte ve yörüngeyi saptırıcı passif dirrençlerle tekrar eski tutucu denge noktasına geri dönüşü sağlamaktadır. Türkiye tarihinde büyük atılımların ve gelişim fırsatlarının yozlaşmasında bürokratlar bölüğünün günahı büyüktür.

Egemen güçler toplumun tüketici olmasından yararlandıkları için, bürokrasiyi desteklemek zorundadır. Hatta zaman zaman çıkarılan maaş zamlarından ödenek artışlarından hoşnut da kalırlar. Az gelişmiş ülkelerde bürokrasi hiç bir zaman egemen güçlere ve varlıklı kişilere karşı kusur etmemiştir. Kusur işleme ihtimali belirse de, istihdam ve mutlu etme araçları ile beliren pürüzleri düzeltmek olağandır.

"Artık değer" in paylaşılmasında bürokratlar bölüğü zımnî bir hakem rolü oynamaktadır. Faiz oranlarının arttırılması, ücretlere yapılan zamlar ile birlikte, fiyat artışlarının planlanması gibi. Tabiî böylece üretim faktörlerinin sosyal değeri paylaşılırken, bürokrat bölüğü de personel reformu kanun tasarısını hazırlama olanağına kavuşmuştur. Daha o tarihlerde bütçeye maliyeti 5 milyar lirayı geçen bu tasarı zamanın Başbakanına 500 milyon lira olarak ifade edilmiş ve yıllık programa ödeneğin bu miktarda konması, finansmanda güçlük doğurmıyacağı kanısını uyandırmıştır. Bugün yeni personel kanunu bürokratların egemenliklerini daha fazla güçlendirmiş, maaş çimentosuyla bürokratlar bölüğünü mozaik gibi birbirine bağlamıştır. Şimdi artık, bürokratlar devlete egemendir. Ve bu bölüğün rahatını kaçıran, mutluluğunu azaltan hiç bir icraatı yürütme olanağı ortada kalmamış gibidir.

IV. Yeni Personel Rejiminin Tehlikeleri:

Yeni personel rejimiyle Türkiyenin kamu yönetimi sadece ücretler yönünden değil, sıhhatlı yönetim düzeni bakımından da ciddi bir tehlikenin içine itilmiştir. Tarihi gelişim karşısında yeni personel rejiminin genel görünüşü, önemini yitiren ve sadece mevzuat yumağı haline gelen bürokrasinin son olarak söz sahibi olması çabasıdır. Meydana çıkardığı karmaşık usuller ve kurallarla bu güne değin nasıl topluma egemen olmayı becermiş ise, bu günden sonra da teknolojik varlığın yanında yer alamıyacakları ve karşısına çıkmayı da beceremiyecekleri için, yeni personel rejimiyle öne geçmeyi denemektedirler. Bu tehlikeli oyun sonucunda teknolojik beyin göçü ülkeyi tekrar yurt dışı teknokratlarına muhtaç duruma getirse bile, bürokratlar bölüğü, kendi yararları açısından bu tehlikeyi kabul etmeye pek niyetli görünmemektedirler.

Yeni personel rejiminin asıl üzerinde durulacak sorunu, teknokrasiyi bürokrasinin

içine sığmadıkca yani bürokrasinin emrine girmedikce gelişme olanaklarından uzak tutmuş olmasıdır. Kademe ve derece düzeni de bürokrat bölüğün şehir merkezlerinde birikenlerin çıkarlarını en çoğa yükseltmiştir. Hattâ, Muhasebe ve Personel birimleri, bu bölüğün emrine daha fazla uyum gösterebilsin diye bu birimlerin başındakilere müstesna dereceler ayırmıştır.

Bürokratlar bölüğü, yurt dışına karşı ülke yararlarını koruma becerisine de sahip görünmemektedir. Ortak Pazar görüşmeleri, Dış İşleri Bakanlığında bürokratlar bölüğü tarafından yürütüldüğü için, katma protokolde ülkemizin ihraç etmesi mümkün olmıyan ürünlerin yer aldığı görülür. Hindistan cevizi, avokado armudu, ananas, balina ve tavuğa ait olmamak üzere kuş yumurtaları ihracı gibi. Bünyesinde plancı ve de teknisyen ihtiva etmiyen Türk heyeti herhalde, teoride yararlı olan Ortak Pazar üyeliğini uygulamada zararlı hale sokmuş bulunmaktadır.

Bürokratlar bölüğü, Türkiyenin tarihinde bugüne değin sahip olamadığı bir olanağı, Merkez Bankasında biriken 850 milyon dolarlık döviz rezervini kullanacak beceriyi gösterememiştir. En uygun kullanım, döviz birikimini yatırım sürecine yöneltmek olabilir. Bürokratlar bölüğü, bu amaçla Teknokrasiye müracaat etmeye niyetli görünmemektedir.

Tabii ne oluyorsa, topluma ve toplumun güçbela ayakta tutmaya çalıştığı ekonomiye olmakta. İyi veya kötü, bu ekonomiyi harekete geçiren yatırım sürecine katkısı dokunan teknokratlar bölüğünün artık başlıca görevi, personel rejimini bir yana iterek tüm bürokratlar bölüğüne cephe almak, bu bölüğün ekonomiye ve sosyal yapıya maliyetini hesaplayarak gereksiz mevzuat yumağını tümüyle ortadan kaldırmaya çalışmak olmalıdır. Herhalde gerçek aydın kişiler ve teknokratların genç kuşakları bunu ergeç başarmaya zorunludurlar.

Bürokratların egemenliğinde sosyal devlet hatta gerçek hukuk devleti düzenini kurmak olanağı da yok gibidir. Toplumu ve bireyleri eğri varsayarak doğrultmayı amaçlıyan bürokratik felsefe, örneğin suçsuz olan bir sanığı yıllarca tutukladıktan sonra serbest bırakmakla (beraat ettirerek) ona iyilikte bulunduğu sonucuna varır. Kişinin özgürlüğü, işgücü ve sağlığından kaybettikleri, bürokrat felsefeyi ilgilendirmez. Bundan ötürü kökeni bürokratlar tarafından oluşturulan bir Kamu'nun gerçek hukuk devleti olması ihtimali zayıflamaktadır.

Son yıllarda, gerek dış ülkelerde ve gerek ülkemizde, bürokratlar bölüğünün ekonomik anlamda da güçlendiğini görmekteyiz. Yardımlaşma sandığı adı altında oluşan yasasal kuruluşlar, sermaye birikimiyle sosyal ve ekonomik yapıda ve yönetimde egemenlik kazanmıya başlamıştır. Yarının dünyası için, gelişmekte olan ülkelerde beliren bu tehlike, bürokrasinin sermaye ile güçlenmesinden başka bir anlam taşımasa gerek. Herhalde bürokrasi, sermayeyi doğrudan doğruya ele geçirerek işçi ile işveren üstünde daha güçlü bir sınıf olma eğilimindedir. Bürokratlar bölüğü kamu düzeninin içinde var olduğundan sermaye birikimine de sahip olmakla "yönetim içinde ekonomik güç"ü paylaşmak istemektedir. Ekonomik güçlerin yönetime egemen oluşu yanısıra bundan böyle, yönetimin ekonomik güçlere egemenliği tezinin tartışma konusu olacağı anlaşılıyor.

V. Teknokratların Göçmesi Yahut Göçetmesi :

Devlet Plânlama Teşkilâtının yaptığı bir anket çok ilginç sonuçları ortaya çıkarmaktadır. 4398 iş yerinden alınan cevaplara göre 20 milyar 680 milyon TL. lık toplam üretimin % 62'si özel % 38'i kamu kesimine aittir. Kamu kesiminde 1 TL. lık üretime isabet eden ücret ve maaşlar toplamı 0.18 TL. olduğu halde özel kesimde 0.10 TL. dır. Kamu kesiminde çalışan birey başına üretimin değeri 7.14 TL. iken özel kesimde 21.20 TL. dır. Kamu kesiminde çalışan nüfusun yıllık ücreti ortaama 3680.— TL. özel kesimde ise 11.500.— TL. dır (Tablo 1). Görülüyor ki kamu kesimi, daha çok personeli daha az ücretle çalıştırmaktadır. Hatta rakamların gösterdiği sonuca göre, kamu kesimi özel kesime nazaran 3 katı daha fazla personel çalıştırıp, 1/3 ücret ödemektedir.

Yeni personel rejimi, doğal olarak çalışan nüfus başına üretimin produktivitesini arttırmadan, ücretleri arttırıcı bir rol oynamıştır. Her halde üretken bir sektörde (imalât, madencilik, tarım gibi) kamu sektöründe iş gücü produktivitesinin özel kesime nazaran bu denli düşük olmaması gerekir. Bu denli düşük olmanın nedeni, produktif sektörlerinde dahi bürokratlar bölüğünün çoğunlukta olmasıdır.

Tablo 1 — Produktif sektörde üretim ve işgücü durumu

(Milyon TL.)

Sektör	İş yeri sayısı	Üretim değeri	Çalışanlar sayısı	Toplam ücret maaş
Özel	2.708	12.650	177.536	1.341
Kamu	1.690	8.033	379.455	1.395
Toplam	4.398	20.683	556.991	2.736

Ülkemizde 6235 sayılı kanuna göre tanımlanmış teknokrat sayısı 10 Nisan 1971 gününe göre 32.617 dir. Bunun % 75'i kamu hizmetinde çalışmaktadır. 24.436 teknokratın kamu görevlisi olduğu anlaşılıyor. Bu teknokrat bölüğünün yıllık toplam ücreti 1 milyar 26 milyon lira olup toplam yatırımın % 4,1 ına tekabül eder. Yatırım hizmetinin bu denli ucuza görüldüğü bir başka ülke az bulunur.

Teknik personelin karşısında bulunduğu en önemli sorun hatta tehlike bürokratlaşma ihtimalidir. Yeni personel rejimi dahil bütün koşullar teknik kadroyu bürokrat olmıya zorlamakta, hattâ insanca yaşama koşulları bürokrat oldukça ve bürokrasinin üst kademelerine doğru çıktıkça elde edilmektedir. Bu nedenle genç teknokrat kuşaklar bürokrasi tarafından yutulmak tehlikesiyle karşı karşıyadır.

Kamu hizmeti dışında ise teknik alanda ilerleme, gelişme olanakları yok denecek kadar sınırlıdır. Serbest müşavirlik ve mühendislik büroları kamunun gözetiminden yoksundur. Dengeli bir hizmet arzı mevcut olmadığından, konjunktürel hareketlerle kurulanlar gelişemeden ortadan kalkmaktadır. Devlet proje ofisi tasarısı bürokratlar tarafından bir yana itilmiştir.

Yabancı müşavirlik ve mühendislik büroları karşısında tutunma ve rekabet edebilme olanağı kalmamış gibidir. Mevcutların çoğu, yabancı bürolara hizmet arzında bulunarak yaşantılarını sürdürmektedirler.

Yeni personel rejimiyle teknokrat bölüğü bürokrasiye içerilmiş, yedirilmiştir. Yurt dışına teknik eleman göçü tehlikeli bir biçimde devam etmektedir. İlgililerin kulak asmadığı bu sorun, yazılan bütün makalelere ve yazılara rağmen, ileride ülkenin teknoloji açığının kapanmasını engelliyen unsurlardan en önemlisi haline geçecektir.

1968 yılında yapılan bir araştırmaya göre (bakınız: Türkiye Mühendislik Haberleri. Sayı 192. Yurt Dışına Teknik Eleman Göçü. C. Kösemen) 17.233 teknokratın % 5.2'si yurt dışındadır. Bu büyük bir orandır. Kuşkusuz bu 975 teknokrat yurt dışında salt teknik alanda çalışmaktadır. İnşaat Mühendisleri Odasının yapmış olduğu anket çalışmasına göre ankete katılan 1470 İnşaat Mühendisinin mevcut koşullar altında yurt dışına göç etme eğilimi şöyledir :

Tablo 2 — İnşaat Mühendislerinin yurt dışına göç etme eğilimi

	Sayı	Oran
Göç etmek istemiyenler	679	%39.3
Hangi iş olursa göçetmek istiyen	316	21.5
Meslekle ilgili iş olursa göç etmek istiyen	547	37.4
Cevap vermiyenler	28	1.8
Toplam	**1.470**	**100.0**

Yurt dışına göç etmek istiyenlerin mezuniyet yılına göre dağılımı da ilginç bir sonucu ortaya çıkarmaktadır. Genç kuşaklarda yurt dışına göçetme eğilimi daha fazladır.

Tablo 3 — İnşaat Mühendislerinde göç etme eğiliminin yaşlara dağılımı

Mezuniyet yılı	Hangi iş olursa göç etmek istiyenler	Meslekle ilgili olursa göç etmek isteyenler	Göç etmek istemeyenler
1936	% 7.1	% 5.3	% 85.3
1937 - 41	3.7	10.2	80.9
1942 - 46	5.3	26.4	64.4
1947 - 51	14.7	24.5	57.8
1952 - 56	16.7	27.8	53.3
1957 - 61	19.1	40.8	38.9
1962 - 66	20.8	45.3	32.9
1967 - 71	36.3	48.3	14.2
Bilinmiyen	20.3	30.1	45.5
Ortalama	**21.6**	**37.2**	**39.3**

Yurt dışına göç eğiliminin bu denli fazla oluşunun nedeni yalnızca dış ülkenin cazibesi değil, içerdeki teknik gelişmenin dar boğazlarıdır. Teknik becerisini kaybetmek istemiyen genç kuşaklarda dışa göç oranının yüksek oluşu bundan ötürüdür. Gelecekteki önemli tehlike ülkemizde Teknokratların bürokratlar bölüğü karşısında göçmesi yahut göçetmesi olarak görünüyor.

Her halde en verimli bir kalkınma yönetiminde, bürokrat ve teknokrat bölüğü arasında belirli bir oranın, dengenin bulunması gerekir. Nitekim gelişmiş ekonomilerde teknik iş gücü, toplam çalışan nüfusun % 9'u ile % 11'i arasında olduğu halde, ülkemizde ise bu oran % 2.2 dır. (Tablo 4). Öte yandan bürokrat ve teknokrat çaprazında teknik iş gücünün arttırılması olanakları sınırlanmış görünüyor.

Tablo 4 — Çalışan nüfusta teknik iş gücü oranı

Ülkeler	Çalışan nüfusta teknik iş gücü oranı
İsveç	% 15.3
USA.	10.7
Kanada	10.6
İngiltere	9.8
Danimarka	9.5
Fransa	9.1
İsviçre	8.9
Bulgaristan	8.3
Almanya	7.6
Yunanistan	3.4
Türkiye	2.2

Kaynak : İLO Yearbook of Labor Statistics 1971
Teknik İş gücünün tanımı : Professional, technical and related workers.

VI. Ücret Farklılaşması :

Kjell Eide'nin yaptığı araştırmaya göre (bakınız : The Cost Structure of Turkish Higher Education. SPO. 822 October 1969 Ankara) İ.T.Ü. ve O.D.T.Ü.'den mezun olan çeşitli branşdaki mühendisin maliyeti ortalama 40.000.— TL., bir inşaat mühendisinin maliyeti ise 50.000.— TL. ve daha fazladır. Ege Üniversitesinden mezun bir tarım mühendisi 70.000.— TL., Ankara Üniversitesinden mezun olanın maliyeti ise 40.000.— TL. dır. Tabii İlimler mezununun maliyetinin 20 - 25.000.— TL. olduğu anlaşılıyor. Kjell Eide'ye göre, direkt bilgiler mevcut olmamakla beraber Hukuk ve Siyasal Bilgilerden mezun olan bir sosyal bilimcinin maliyeti 10.000.— TL. dır.

Bu notun yazarının 1962 yılında Orta Doğu Teknik Ünicersitesinin kuruluşu nedeniyle DPT de yaptığı verimlilik hesabında bir Ortadoğu Üniversitesi mezununun 65.000 TL. sına mal olacağı görülmüştür. (Bakınız N. Ölçen Ortadoğu Teknik Üniversitesi raporu. 1962 DPT).

Bu açıklamadan iki önemli sonuç elde edilmektedir. Bunlardan biri, teknokrat bölüğünün meydana getirilmesi masrafı daha fazladır. İkincisi : Eğer DPT nin yaptığı ücret anketi ile yukarki bilgiler karşılaştırılırsa, gerek özel ve gerek kamu kesiminde aylık ücretler ile kişi başına mezuniyet maliyeti arasında yakın bir ilişkinin oluşudur. Maliyet ne kadar yüksek ise o meslek kolunda özel ve kamu kesimi daha fazla aylık ücret ödemektedir. (Tablo 5)

Tablo 5 — Çeşitli öğrenim dalında bir mezunun maliyeti ve meslek hayatında aylık ücreti arasındaki ilişki

Öğrenim dalı	Üniversite	Mezun bireyin maliyeti TL.	Aylık ücret kamu	Aylık ücret özel
1	2	3	4	5
Tıp	Hacettepe	160.000	—	—
İnş. Müh. İnş. Müh.	İTÜ. ODTÜ.	40.000 60.000	3.000	5.750
Tar. Müh. Tar. Müh.	EGE Ü. Atatürk Ü.	40.000 70.000	2.490	—
Tabii İlim.	Karade. Ü.	25.000	1.160	5.200
Sos. Bilim.	S.B.F.	10.000	1.543 1.155	3.300 4.500

Kaynak : Kolon 3. Kjell Eide.

Kolon 4. DPT ücret anketleri çalışması, Kamu kesimi enerji sektöründe 1967 yılında 5 yıl çalışan uzman aylık ücreti.

Kolon 5. Aynı çalışma. Karma kuruluş. Demir çelik, metalulji sektörü. 1967 yılında 5 yıl çalışan uzman aylık ücreti.

Ekonomide bir üretimin ortalama maliyeti fazla oldukca fiyatının da artacağı açıktır. Yeni personel rejimi bu kuralı tersine çeviren bir tutumun uygulanmasını getirmiştir. Kuşkusuz kamu yönetiminde piyasa mekanizmasının işlememesi ve monopolistik bir piyasanın var olması söz konusu olabilir. Buna göre: kamu, fiyatları yahut ücretleri saptar ve bu veri karşısında yeter seviyede hizmet arzını bekler. Ancak sistem, karma ekonomi ve dışa açık ise, o taktirde özel kesimde yahut dış ülkede istihdamın arz ve talep dengesinden meydana çıkan ücret seviyesi, kamunun saptadığı ücret seviyesinden yüksek olduğu takdirde kamu kesiminden özel kesime ve dış ülkeye istihdam akışı söz konusu olacaktır. Yeni personel rejiminin ekonomik kurala aykırı olarak getirdiği uygulama sonucunda kamu kesiminde dinamik teknokrat gücün azalması, buna karşıt bürokratların ve de bürokratlaşan teknokratların çoğalması sakıncası ortaya çıkacaktır.

Bu tersliği arttıran bir öteki terslik, teknokrat yetiştiren kanalların aslında tıkanık ve başka ülkelere nazaran nüfus başına teknokrat sayısının düşük oluşudur. Örneğin her 10.000 nüfusa isabet eden Bilim adamı ve mühendis sayısı USA da 61.7, Fransada 35.3, İtalyada 35.4, Yugoslavyada 21.6, Yunanistanda 15.7, Türkiye'de 5.8 dir. Ayrıca her 10.000 nüfusu Fransada 160 teknik öğrenim öğrencisi isabet etmektedir. Yugoslavyada bu sayı 215, Bulgaristanda 330, ülkemizde ise 32 dır.

Bu gün gelişen ve gelişmekte olan ülkeler nisbî teknolojik açığı kapamaya çalışırken akılcı bir tutum içinde, bir yandan bilim adamı ve mühendis yetiştiren kanalları harekete geçirmekte ve teknoloji alanına daha çok insan kaynağını tahsis edecek yolları aramakta, moneter kaynağı bürokrasinin elinden kurtarmaya çalışmaktadır. "R and D" sembolüyle formule edilen (research and development) araştırma ve gelişme anlamına gelen politika, moneter kaynakların gittikçe artan oranda bürokrasiden teknokrasiye kaydığını göstermektedir. (Bakınız: B. R. Williams. Technology, Investment and Growth. Chapman and Hall Ltd. 1967). Oysaki, sanayileşmek için teknik iş gücü oranını arttırıcı bir istihdam politikasını izlemek yerine, ülkemizde devamlı olarak bürokrat nüfusun arttığını görmekteyiz. Örneğin kamu kesiminde inşaat yapmak amacıyla oluşmuş kuruluşlarda bile bürokrat bolluğu vardır. 1 inşaat mühendisine 1960 yılında 2.40 bürokrat isabet etmekteydi. (Bakınız: Birinci Beş Yıllık Kalkınma Planı. Sayfa 367. İnşaat sektörü). 1967 yılında Mimar ve İnşaat Mühendisi arzı 7.300 olmasına karşılık İnşaat sektöründe 29.900 bürokrat mevcuttur. 1 Mimar ve İnşaat Mühendisine 4 bürokratın isabet ettiğini görüyoruz. (bakınız: İkinci Beş Yıllık Kalkınma Planı. Tablo 78 ve 79).

Tablo 6 — İnşaat yatırımları ile İnşaat Mühendisleri ilişkisi

Yıllar	İnşaat Mühendisi sayısı	1961 sabit fiyatlarıyla inşaat yatırımı (Mil. TL.)	1 Milyon TL. İnş. yatırımına düşen inşaat mühendisi
1960	3.487	—	—
1961	3.722	—	—
1962	3.815	1.390	2.47
1963	3.922	1.540	—
1964	4.077	2.010	—
1965	4.456	2.140	2.48
1966	4.876	1.785	2.21
1967	5.162	2.120	2.21
1968	5.804	2.340	2.36
1969	6.368	2.700	2.36
1970	7.335	2.910	2.50

Kaynak: 1. Mühendis sayıları İnşaat Mühendisleri Odası

2. DİE. Türkiye Millî Gelirl. Yayın No. 625.

İnşaat yatırımlarına konut yatırımı dahil değildir. İnşaat katma değer deflatörü kullanılarak cari fiyatlarla (konut dışı) inşaat yatırımları deflate edilmiştir.

Tablo 6 da inşaat mühendislerinin yatırım prodüktivitesi hesaplanmıştır. 1963 ve 1964 yılları dışında inşaat yatırımları ile inşaat mühendisi arasında belirli bir sabit verimliliğin yürürlükte olduğu görülmektedir. Örneğin 1961 sabit fiyatlarıyla 1 milyon TL. lık inşaat yatırımına 2.35 inşaat mühendisi isabet eder. Bu verimlilik oranının gelecek yıllarda da korunması gereklidir. Ancak tablo 6'nin belirlediği bir başka gerçekte inşaat yatırımlarının yılda ortalama % 10 olan artış hızının, inşaat

mühendisi sayısıyla izlenmediğidir. Yani inşaat mühendislerinin sayıca artış oranı 1965 - 1970 arasında 5 yılda % 40.5 oranında artarken aynı dönem içinde inşaat yatırımları % 62 oranında artmıştır. Bu günden beliren sakınca, sadece yatırımların inşaat kesiminde mühendis sayısının dar boğaz meydana getirmesi ihtimalidir. Yurt dışına göç eğiliminin ciddi bir sorun olarak ele alınması, yeni personel rejiminde bu olayın tedavi yollarının aranmasına ihtiyaç vardır.

İnşaat Mühendisleri Odasınca yapılan anket'in sonuçlarına göre, (Ankete 1476 İnşaat Mühendisi katılmıştır) İnşaat Mühendislerinin % 53.8'i kamu kesiminde görevlidir. % 15.6'sı yerli % 1.9'u yabancı firmalarda çalışmaktadır. % 13.5'i bağımsız iş veren durumunda % 8.5'i de ortak işveren durumundadır. % 5'in üniversite görevlisi olduğu anlaşılıyor.

Aynı anketin gösterdiği sonuçlara göre kamu görevlisi İnşaat Mühendisleri arasında gelir dağılımı şöyledir :

Tablo 7 — Kamu görevlisi İnşaat Mühendisleri gelir dağılımı

Aylık Net Gelir (TL.)	Dağılım
1.000 TL. dan fazla aylık gelir alan :	% 100
1.500 " " " " " "	78.2
2.000 " " " " " "	57.6
2.500 " " " " " "	39.1
3.000 " " " " " "	24.6
3.500 " " " " " "	12.8
4.000 " " " " " "	2.2

Her ne kadar İnşaat Mühendisliği kesiminde yüksek ücretler alındığı kanısı mevcutsa da, tablo 7 deki dağılım, bugün sosyal bilimlerden mezun bir uzmanın Devlet Planlama Teşkilâtında aldığı net ücret olan 3.000.— TL. sından fazla ücret alanların mühendislik kesiminde ancak % 24.6 oranında olduğunu göstermektedir.

Burada ücret konusunda çoğunlukla gözden kaçan bir nokta mevcuttur. Bu da, Sosyal Bilimler Fakültesinden sonra kendi bilimsel alanında ihtisaslaşmıyarak, bürokrat bölüğünde yer alan ve değer yaratmıyan çoğunlukla yaptığı hizmetin lise mezunları tarafından ikamesi mümkün olanların aylık ücretlerini yetersiz görme meselesidir. Aynı Sosyal Bilimci bir Maliye yahut İktisat uzmanı ise örneğin (beş yıl sonunda) Demir - Çelik - Metalurji kesiminde özel sektörde 3.400.— TL., karma kuruluşta 2.500.— TL. alabilmektedir. Fakat aynı Sosyal bilimci örneğin Enerji sektöründe bir bürokrat ise 1.543.— TL. aylık almaktadır. Devlet Planlama Teşkilâtınca yapılan anket çalışmalarında 1967 yılı ücret durumunda bu sonuçların meydana çıkması ilginçtir. (Tablo 8).

Tablo 8 — Sosyal Bilimler mezunu ücret durumu (1967 aylık net TL.)

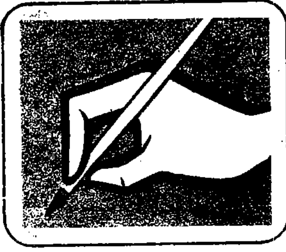
Kesim	Sektör	İktisat uzmanı	Maliye uzmanı
Özel	Tarım	2.640	2.500
Özel	Madencilik	3.300	2.805
Özel	İnşaat	2.500	1.460
Özel	Demir - Çelik	3.400	3.000
Karma		3.300	4.500
Kamu	Maden	1.077	—
Kamu	Enerji	1.543	1.155

Kaynak : DPT. Anket çalışmaları.

VII. Öneri :

Buraya kadar anlatılmak istenenler, bürokrasinin ülkenin parasal, fiziksel ve tekniksel kaynaklarını yönetmeyi esas alarak, bunu yeni personel rejimiyle tehlikeli bir biçimde uygulama alanına sokmuş olduklarını belirtmekten ibarettir. Bir ülkeyi bürokrasi olmadan yönetmenin mümkün olacağını söylemek her halde güçtür fakat bürokrasinin egemen ve yaygın bir güç olması da o denli sakıncalı olmaktadır. İç tasarruflara yetersiz olan ülkelerde, bürokratlar bölüğü yatırıma ve sanayileşmeye tahsis olunacak kaynakları harcayarak bitiren bir gelişim içindedirler. Daha basit ve daha dürüst usullerle ülkelerin yönetilmesi kuşkusuz mümkündür. Bürokratlar bölüğünün yaygınlaşmıya başlıyan egemenliğini sınırlamak için, bu bölüğün gıdası ve gelişmesinin kaynağı olan "usul" leri (ki çoğu anlamsızdır) basite indirgemekten başka çare görememekteyiz. Böylece bürolardaki masaların boşalması ve üretime katkısı olan verimli iş gücünün doğması mümkün olacaktır. Teknokrasinin çökmesi yerine bürokrasinin çökmesi çok daha istenen yararlı bir olay olacaktır.

Herhalde bir İngilizce dergide yayınlanan makaledeki şu gözlemde gerçek payı vardır : "Arjantinde ekonomi geceleri büyür. Çünkü bürokratlar geceleri uyumaktadırlar".

OLAYLAR VE NOTLAR

TEKNİK PERSONEL NEDEN HUZURSUZ?

Yeni Türkiye'nin huzursuz elemanları arasında teknik personel de yer almaktadır. Kalkınmak ve daha yüksek gelişme düzeylerine erişmek isteyen bir toplumda teknik personelin durumu kuşkusuz önem taşır. Toplumunun somut durumunu iyi bilen ve onlara getirilecek tutarlı çözümleri görebilen teknik personel, kalkınmanın darboğazlarını alt etmekte tarihsel bir role sahiptir. Ne var ki, bilgi ve teknolojinin almakta olduğu uluslararası nitelik işleri çok giriftleştirmektedir. Özellikle yaşadığı toplumun maddî düzeyinin daha üstüne taşan soyut bilgilerle donatılan ve bunları ülkesinde pratiğe geçirme yeteneği bulunmayan teknik personel çözmesi gereken sorunlara ancak yabancılaşma'ya mahkûmdur. 20. yüzyılın ikinci yarısında beliren dünya çapındaki beyin göçü olayında, ait oldukları toplumda maddî ve entellektüel anlamda kullanılamayan teknik elemanların trajedi ve yabancılaşmasının payı büyüktür.

Türk teknik kadrolarının 1970'lerde öne sürdükleri istekler ile çoğu geri bırakılmış toplumda karşılaşılan teknisyen sorunları arasında belirli bir paralellik görülmektedir. İlk yaklaşımda, teknisyenlerin yeterli ücret almadığı ısrarla öne sürülmektedir. Türkiye Mimarlar Odası Başkanı'nın mühendis ve mimar odaları üyeleri arasında yapılan bir anketin sonuçlarıyla ilgili açıklamalarına (1) göre, teknisyen kadroların yüzde 73'ü ayda net 1.000 - 2.500 lira arasında ücret elde edebilmektedir. Meslek odaları bu ücreti, asgarı geçim yönünden yetersiz bulmaktadırlar. Yetersiz ücret duygusu ise, bütün yoksul toplumlarda teknik elemanların dışa göçünün başlıca nedenlerinden birisidir. Türkiye de buna bir istisna değildir.

Üstünde durulması gereken nokta, yeterli ya da yetersiz ücret kavramının nereden geldiği gerçeğidir. Beyin göçü olayına tanık bulunan bütün yoksul ülkelerin durumu doğrulamaktadır ki, yetersiz diye nitelenen ücretler gerçekte bu toplumların teknisyene ödeyebileceği genel ücret düzeyini ifade etmektedir. Kalkınmak isteyen bir toplum, kaynaklarının çok daha büyük parçalarını yatırımlara ayırmak zorunda olan bir toplumdur. Toplumda uygulanan ekonomik sistem ne olursa olsun yatırım dışı alanlara kaynak ayrılması azaltılmak istenecektir. Yeryüzünün en geniş teknokrat kadrolarına sahip bulunan Sovyetler Birliği'nde bile çokluk işçi ve teknisyen ücretleri arasında aşırı farklar bulunmayışı, kaynak kullanımı ile ilgili siyasetlerin bir sonucudur. Ne var ki, toplumcu uygulamanın yiyecek, içecek, barınma gibi geçim düzeyini etkileyen hizmetleri çok düşük fiyatlarla sağlaması, ücretlerin işçiler ve teknisyenler arasında genel olarak farklılaştırılmamasını bir sakınca olmaktan çıkarmaktadır. Ayrıca bireysel plânda dışa kapalı olan bu toplumlarda dışa göç olanağı da yok denecek kadar sınırlıdır.

Üçüncü Dünya'daki yoksul toplumların dramı, dışa açıklık olgusunda düğümlenmektedir. Toplumun kendi sınırlı olanaklarına göre beliren teknik eleman ücretleri, ileri Batı ekonomilerinin yüksek ücretleri karşısında izafi bir yeterlilik duygusu vermektedir. İleri toplumlarda uygulanma olanakları daha da yüksek olan bilgilerle donatılmış bulunan teknisyen kadroları, kendi ülkelerinde belki de âdilliğine inanmadıkları bir düzenin emrine girmektense dışa göçüp daha yüksek bir gelire kavuşmayı yeğlemektedirler. Topluma yabancılaşma olgusunun tipik belirtilerinden birisidir bu. Türk teknik kadroları arasındaki anketin sonuçları, teknisyenlerin sorumlusu olmadıkları bu genel gerçeği yansıtan sayılar vermektedir. Yurt dışına göç eğilimi en çok 1.000 - 2.500 TL. net ücret alanlar arasında vardır ve kamu kesiminde çalışanların % 72,8'ini

oluşturan bu grupta dışa göç eğilimi % 81,2 dir.

Teknik personelin uluslararası gerçeklere sıkı sıkıya bağlı bulunan sorunları, uluslararası ortamda belirli değişiklikler olmadıkça kolay çözülemeyecektir. Dışarıdan pahalı yabancı teknik eleman getirilmesinin önlenmesi ya da yabancı araştırma ve projelendirme bürolarına teknik proje verilmesinden vazgeçilmesi soruna ancak sınırlı çözümler getirebilir. Bunun ötesinde, teknik elemanlar arasında bürokratik devlet mekanizmalarından kopmak gibi özlemler daima var olacaktır. Bâzı teknisyenler bu kopuşu özel sektöre geçmek (isteyenlerin oranı % 31,5) ya da işveren olmak (isteyenler: % 10) yoluyla gidermek isteyeceklerdir. Düzen ile bütünleşme doğrultusundaki bu grupun dışında kalanlar ise dışa göçmek ile yurtlarında ve işlerinde kalıp daha iyi bir dünyanın koşullarını aramak arasındaki alternatifleri tercih durumundadırlar. Türkiye'nin umut bağladığı teknik elemanlar, yerlerinde, görevlerinde kalıp, çileli bir geçiş döneminin sorunlarını çözmeyi göze alabilen uyanık, bilinçli ve gerçeklere yabancılaşmamış kadrolar olacaktır. Toplumun, halkın hizmetine girmeden sorunlara basit çözümler bulunabileceğini sananlar ise bu kavgada hepyenik düşeceklerdir.

ALİ GEVGİLİLİ, Milliyet

(1) Milliyet, (7.1.1972) S. 3.

Bir mühendis maaşı azalmasın diye işçi olarak çalışıyor

■ Ataköy inşaatında sürveyanlık yapan İhsan Akçay, mühendis olarak çalışırsa şimdi aldığı 1500 lira, 1300'e inecek...

ZERİN ALNAR

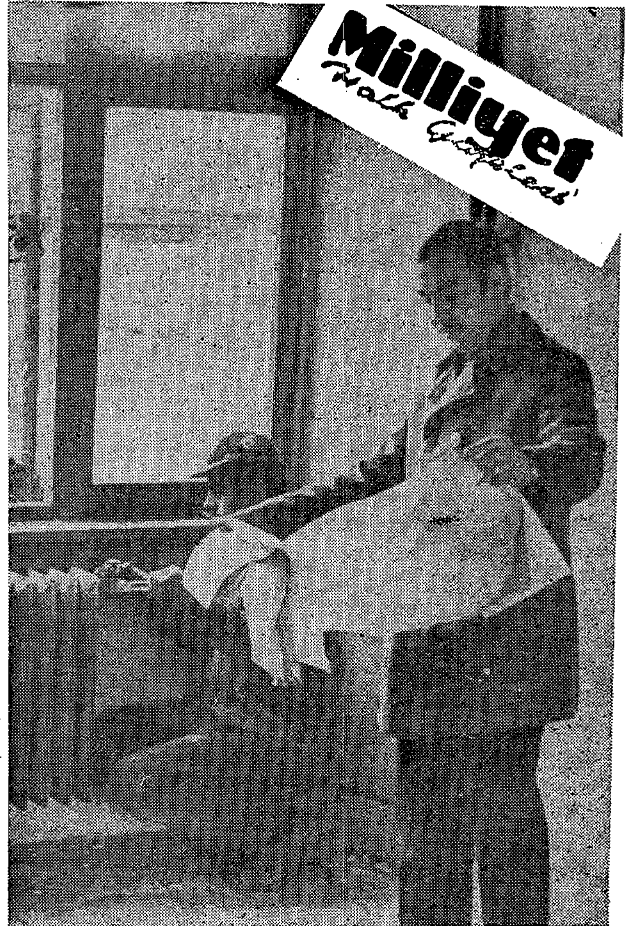
İHSAN Akçay 29 yaşında bir **«makina mühendisidir»**, fakat Ataköy Sitesi inşaatında **«sürveyanlık»** yapmaktadır. Çünkü mühendis olarak çalışırsa Personel Kanunu gereğince şimdi aldığı 1500 lira yerine, 1300 lira aylık ücret alacaktır.

10 yıldır sürveyanlık yapan Akçay, bu arada Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademisinin gece bölümünde okumuş, haziran döneminde mezun olmuştur.

«Devlet benim gibi bir makina mühendisini yetiştirmek için 300 bin lira harcıyor, sonra da bizlere mühendis olarak çalışma imkânı tanımıyor. Milletin parasına da bize de yazık değil mi?» diye yakınan Akçay. **«Özel şirketlerin mühendislere devlet müesseselerinden daha fazla para verdiğini, fakat bu şirketlerde de kadroların dolu olduğunu»** söylemektedir.

İhsan Akçay bugünkü durumunu şöyle anlatmaktadır:

«Çalıştığım şirket benden bir mühendisin yeteneklerini bekliyor. Onun için proje hesabı yaparım, tesisatla ilgili fenni sorumluluk alırım. Fakat mühendisler haftada 40 saat çalışırken, ben işçilerle birlikte 48 saat çalışırım. Aslında sürveyan olarak görevim işçilerin başında bulunup mühendisin verdiği talimata göre projenin iyi uygulanıp uygulanmadığını kontrol etmektir.»

Mühendis İhsan Akçay, sürveyan olarak çalıştığı inşaatta tesisat işçilerine talimat verirken.

Evli ve bir çocuk babası olan Akçay, diğer meslektaşlarının %71'nin düşündüğü gibi yurd dışında çalışma imkânları aramakta, **«Burada sürveyan olarak çalışmaktansa yabancı bir ülkede de olsa mühendislik yapmak daha iyi değil midir? Siz söyleyin»** demektedir.

İDARECİ OLMAYAN TEKNİK PERSONEL EK GÖSTERGEDEN YARARLANAMIYOR

İktisadî devlet teşekküllerinde çalışan yüksek dereceli memurlardan ilk 4 dereceye girecek olanlarla ilgili çalışmalar tamamlanmış ve rapor devlet personel dairesinden başbakanlığa sevk edilmiştir. Buna göre, İktisadî devlet teşekküllerinde ilk 4 dereceye girdiği halde yöneticilik görevlerinde bulunmayan teknik personel ek göstergeden yararlandırılmamıştır.

İlgililerden öğrenildiğine göre, devlet personel dairesi, ilk 4 dereceye girecek iktisadî devlet teşekkülleri personelini tespit ederken genel ve katma bütçeli dairelerde çalışan yüksek dereceli memurların tespitinde izlenen yolu izlememiş, Devlet Personel kanunu ana ilkesi olan yüksek öğrenim görmemiş olanların üst derecelere intibak ettirilmemesi görüşünden hareket etmiştir. Bu konuda hazırlanan rapor, başbakanlığa sevk edilmiştir. Rapor, bugünlerde incelenecek, kesin şeklini alacak ve buna ilişkin bir kararname hazırlanacaktır. Kararnamede, ilk 4 dereceye giren personel belli olacaktır.

Bu bakımdan, Etibank, Sümerbank, Türkiye Elektrik Kurumu gibi iktisadî devlet teşekkülleriyle personel dairesi arasında çetin müzakereler cereyan etmiştir. İktisadî devlet teşekkülleri yöneticileri, yüksek öğrenim ilkesi prensibine riayet edilmemesini istemiş personel dairesi ise aksi görüşü savunmuş, bu bakımdan arada zaman zaman sert tartışmalar cereyan etmiştir. Bu tartışmalara rağmen, yüksek öğrenim görmeyen personele ilk 4 derecede yöneticilik görevi verilmemesi kararlaştırılmıştır.

Türkiye'de, teknik personelden çoğunu bünyesinde toplayan İktisadî Devlet Teşekkülleri teknik personelinden sadece yöneticilik görevlerinde bulunanlar ek göstergelerden yararlandırılmış, diğer teknik personel ilk 4 dereceye girse bile ek gösterge kapsamı dışında tutulmuştur. İş güçlüğü, iş riski, teminindeki güçlük zamlarından da yararlanamayan teknik personelin, böylece ek gösterge dışında tutulmasından dolayı tepkiler doğabileceği ilgililerce ileri sürülmüştür.

İktisadî devlet teşekküllerinde görevli bütün personel müdürleri ilk 4 dereceye girmişlerdir. Ancak, bu müdürler idarî sorumlulukları bulunmaması nedeniyle sadece 50 ek göstergeden yararlandırılmışlardır.

İktisadî devlet teşekkülleri genel müdürleri idare meclisi yönetim kurulu üyeleri genel müdür yardımcıları, bölge müdürleri, daire başkanları, bölge baş mühendisleri, bazı fabrika müdürleri birinci dereceye oturtulmuşlar ve 100 - 150 - 200 ek göstergelerinden yararlandırılmışlardır.

Bu kuruluşların hukuk müşavirleri doktorları ve diğer yan görevlileri de ilk 4 dereceye girmişlerdir. Ancak bunlar da ek göstergeden yararlanamamışlardır.

KARAYOLLARINDAKİ DÜZENSİZLİK VE "YIKICI REKABET" ÖNLENECEK

Ulaştırma Bakanı Rıfkı Danışman, İçel bağımsız milletvekili Celâl Kargılı'nın bir yazılı soru önergesine verdiği cevapta "Ulaştırma dalları arasında koordinasyonun istenilen seviyede sağlanması için çalışmalar yapıldığını bu yüzden yılda 1,5 milyar lira millî gelirin heder olduğunu" açıklamıştır.

Danışman, yalnız Türkiye'de değil, Avrupa'da da karayolları ulaştırma sisteminin diğer ulaştırma sistemlerine etki yaptığını, yıkıcı bir rekabetin doğduğunu belirterek, Bakanlığın bu amaçla karayollarındaki düzensizliği giderici ve yıkıcı rekabeti önleyici tedbirleri almak için çalışmalar yapıldığını açıklamakta ve özetle:

"Karayolu taşımacılığını düzenleyecek ve lisans usulünü getirecek karayolu taşıma kanunu tasarısı hazırlanmıştır. Karayolu trafiği için günün koşullarına uygun ve yeterli yeni bir trafik kanunu tasarısının son çalışmaları yapılmaktadır.

Karayolu trafiği ve taşımacılığı ile ilgili bütün hizmetlerden görevli, sorumlu ve yetkili olmak üzere (Karayolu Ulaştırması ve Trafik Genel Müdürlüğü) kuruluş kanunu tasarısı hazırlanmıştır.

Ulaştırma dalları arasında koordinasyonun istenilen seviyede sağlanılması için çalışmalar yapılmaktadır. Nitekim yılda 1,5 milyar TL. millî gelirin heder olmasına sebep olan kapasite üstü ve kapasite altı yolcu ve eşya taşımalarını önlemek maksadiyle 4770 sayılı kanunun 17. maddesine istinaden taban tarifeler tespit edilmiş ve yük taşımalarında ağırlık kontrollerine hız verilmiştir." demiştir.

İNŞAAT PROJESİNE AYKIRI TADİLÂT YAPANLAR BEŞ MİSLİ HARÇ VE BEŞ BİN LİRA CEZA VERECEK

Senato Geçici Komisyonu 6785 sayılı İmar Kanunu'nun 27. maddesinin değiştirilmesini öngören tasarının Millet Meclisi'nden gelen metnini hemen hemen tamamen değiştirmiş ve buna yeni hükümler eklemiştir.

Senatonun tasarıya eklediği hükümlere göre imar plânının yanlış tatbik eden veya plâna riayet etmeyen belediye başkanlarına her olay için 5 bin liraya kadar para cezası verilebilecektir. Ayrıca, otopark ihtiyacı olan binaların inşaatında otopark yeri ayrılmadıkça binanın inşaatına, otopark inşa edilmedikçe de binanın kullanılmasına izin verilmiyecektir.

Belediye sınırları içerisinde yapılacak bütün binalar ruhsatiyeye tabi olacaktır. Ruhsatiyeyi vermeye, kanunî sebepler dolayısıyle bunu geri almaya, ruhsatın feshine ve iptaline belediye başkanı yetkili olacaktır. Ruhsatiye alınmadan başlanan binaların inşaatı derhal durdurulacaktır. Ruhsatsız inşaat kanun, talimatname, imar ve iskân plânlarına uygun ise inşaat sahibinden harcı, 5 kat olarak tahsil edilecek ve inşaat ruhsatiyesi verilecektir. Ayrıca, bu yapı sahibinden 5 bin liraya kadar da para cezası alınabilecektir. İnşaatın iç hacim ebadında projeye aykırı tadilât yapılmışsa tadilâta uğrayan katın ruhsat harcının dörtte biri inşaatta projesine aykırı olarak bir genişleme yapılmışsa her kısım ruhsat harcı 5 misli fazlasıyla tahsil edileceği gibi 5 bin lira da para cezası verilecektir.

Tasarıda yer alan bir diğer hükme göre de ,imar ve yol istikamet plânlarında iskân hudutları içinde bulunup da müracaat gününde 4 yıllık imar programına dahil olmayan yerlerden kamu hizmetleri için ayrılmış, parseller üzerinde mal sahiplerinin yazılı istekleri üzerine imar ve tatbikat plânına kadar muvakkat inşaat ve tesisata müsaade edilecektir.

GECEKONDU KANUNUNUN BİR HÜKMÜ İPTAL EDİLDİ

Anayasa Mahkemesi, Danıştay Dâva Daireleri Genel Kurulunun müracaatı üzerine, 775 sayılı gecekondu kanununun 14. maddesinin (B) bendindeki bir hükümü inceleyerek Anayasaya aykırı bulmuş ve iptal etmiştir.

Söz konusu benddeki iptal edilen hüküm, "Sosyal Sigortalar Kurumunun yıllık bütçesinden Bakanlar Kurulunca tespit edilecek belirli tutarın Türkiye Emlâk Kredi Bankasında açılacak özel fonun kaynağını oluşturmasını" öngörmektedir.

Anayasa Mahkemesi, gecekonu kanunundaki bu hükmü Anayasanın 46, 61 ve 126. maddelerine aykırı bulmuştur.

Yargıtay Ceza Daireleri Genel Kurulunun ceza mahkemeleri usulü kanununun 124. maddesindeki ikinci fıkranın Anayasaya aykırı olduğu ve iptal edilmesi gerektiği yolundaki müracaatını da inceleyen Anayasa Mahkemesi, bu müracaatı oyçokluğu ile reddetmiştir.

Anayasa Mahkemesinin Anayasaya uygun olduğuna karar verdiği söz konusu fıkra şöyledir :

"Cumhuriyet Müddeiumumisinin tevkif talebine karşı maznunun mevkuf olmayarak tahkikatının icrasına ve tevkif ve tevkifin istirdadına ve kefaletle salıvermeğe ve muhakemenin men'ine dair sorgu hâkimi tarafından verilecek kararlar mensup olduğu asliye mahkemesi reisi veya hâkiminin tasdiki ile tekemmül eder."

ANKARA METROSU İÇİN ÖN ANLAŞMA İMZALANDI

Yıllardan beri sözü edilen ve artık kaçınılmaz bir ihtiyaç olarak kabul edilen "Ankara Metrosu" inşaatı gerçekleşme yolundadır.

Ankara Belediye Başkanı Ekrem Barlas, metro konusundaki çalışmaları doğrulamış ve fizibilite raporlarının tamamlandığını açıklamıştır.

Ankara Belediyesi ile Fransa'nın resmi firmalarından "Societe Francaise de Sofr Transport Urbain" projeyi yapmak üzere ön anlaşmayı imzalamışlardır. Anlaşma, Maliye Bakanlığı ve Devlet Planlama Teşkilâtı'na sunulmuştur. Bu kuruluşlar olumlu cevap verdikleri takdirde, Ankara Metrosu'nun projesi en kısa zamanda gerçekleştirilecek, akabinde de inşaat uluslararası bir ihaleye çıkarılacaktır.

Metro 400 bin kişi taşıyacak

Yapılan ilk hesaplara göre, metro günde 400 bin kişi taşıyabilecektir. Metronun birinci hattı Dışkapı - Sudeposu Kavşağı (Amerika Sefareti önündeki dörtyol) arasında, ikinci hattı da Dikimevi - Bahçelievler arasında inşa

edilecektir. Metronun uzunluğunun 12-16 kilometre arasında olacağı düşünülmektedir. Metro beş yılda kendisini amorti edebilecektir.

Bir milyar lira sarf edilecek

Ankara Metrosu'nun 800 milyon ile bir milyar lira arasında bir fiyata malolacağı hesaplanmıştır. Tanınmış Fransız firmasına verilecek 33 milyon lira proje masrafı bunun dışında tutulmaktadır. Belediye Başkanı Ekrem Barlas, bu maliyetle, Ankara Metrosu' nun dünyanın en ucuz fiyatıyla gerçekleştirilecek bir metrosu olacağını ifade etmiştir.

İZMİR RAFİNERİSİ BU YIL SONUNDA FAALİYETE GEÇİYOR

1967 yılında temeli atılan ve bugüne kadar bir milyar 200 milyon lira harcanan İzmir Rafinerisi 1971 yılı sonlarına doğru faaliyete geçecektir. Yılda 3 milyon kilo ham petrol işleyecek olan Türkiye'nin dördüncü rafinerisinde ilk kez madeni yağ imal edilecektir.

Faaliyete geçtikten sonra rafineride 344.300 ton benzin, 252,200 ton gazyağı, 536.300 ton dizel yakıtı, 67.600 ton LPG (Mayileşmiş petrol gazı), 3.500 ton kükürt, 1.202.100 fuel oil, 157.000 ton makine yağı ana maddesi 25.000 ton parafin, 151.100 ton petrokimya maddesi ve 82.200 ton jet yakıtı elde edilecektir.

İzmir'e 62 kilometre uzaklıkta bulunan rafineride 1000 işçi çalışacaktır. Fabrika ilgilileri "İzmir Rafinerisi faaliyete geçtikten sonra Türkiye'de bulunan rafineri sayısı dörde çıkacaktır. Bu fabrika yanına kurulacak yan sanayi kolları ile Ege bölgesinin iktisadi kalkınmasına geniş ölçüde etki edecektir. Rafinerinin 1967 yılı Ağustos ayında temeli atılmış tesis inşaasına iki yıl sonra 1969 temmuz ayında başlanmıştır" demişlerdir.

DEMİRYOLLARI YÜK TAŞIMADA PLAN HEDEFLERİNİ AŞTI

Devlet Demiryollarının yük taşımada plan hedeflerini aştığı bildirilmiştir.

Aldığımız bilgilere göre, taşıma oranlarında artış kaydedilen maddeler, artış oranları itibariyle şöyledir :

— Suni gübrede % 11
— Şeker pancarında % 18
— Buğdayda % 34
— Çimentoda % 194.

Yük taşımada 1971 plan hedeflerinin aşıldığını bildiren ilgililer, demiryolları yük tarifelerinin karayolları tarifelerinden % 20 oranındaki eksiltilmesi halinde yük, taşıma gelirlerinin 807 milyon lira artacağını belirtmişlerdir.

Haydarpaşa Adapazarı Elektrifikasyon çalışmaları

Bayındırlık Bakanlığı ve Devlet Demiryolları ilgilileri Gebze - Arifiye arasında çift hat demiryolu ve elektrifikasyon işinin kısa süre içinde tamamlanması için büyük gayret sarf etmektedirler.

Adapazarı - Haydarpaşa arasının bir banliyö haline getirilmesi ile çift hattın da hizmete açılması ile büyük faydalar sağlanacağı, trenlerin karşılaşmalarda bekleme yapmayacakları, elektrikli olması dolayısıyle de hızın fazlalaşacağı kaydedilmiştir. Söz konusu hattın tamamlanmasından sonra halen Gebze Haydarpaşa arasında işleyen elektrikli trenler, Arifiye - Haydarpaşa arasında sefer yapacaklardır.

Bu hatta kullanılmak üzere Fransız firmalarına sipariş edilen 15 elektrikli lokomotiften sekizi gelmiş ve bunlar Gebze - Haydarpaşa arasında hizmete sokularak tecrübeleri yapılmıştır. Öteki yedi elektrikli lokomotif ise mümkün olan en kısa zamanda, parçalar halinde Fransadan İstanbul'a gelecek ve parçalar Haydarpaşa'daki elektrikli depoda monte edilecektir.

DDY Birinci İşletme Müdürlüğü yetkilileri, Haydarpaşa'dan Gebze'ye kadar olan kısmın elektrifikasyon işi de tamamlanarak hizmete açıldığını, Gebze - Arifiye arasındaki çift hat inşaatının beş kısımda mütalâa edildiğini belirtmişler ve bu konuda şu bilgiyi vermişlerdir :

— "Birinci kısım, Gebze 49. kilometreye kadar olan kısımdır. Bu kısımda çift hat olarak inşa edilecek demiryolunun bir hattı bitmiş ve hizmete girmiştir. Trenlerimiz halen bu yeni hatta işliyor. İkinci hattın da hizmete girmesi için gerekli yol malzemesi Bayındırlık Bakanlığı'nca tamamlanmaktadır.

1972 yılı içinde Gebze ile kilometre 49 arasındaki ikinci hat da bitmiş olacaktır. İkinci kısım kilometre 49

ile Tavşancıl arasındaki kısımdır. Bu kısmın ilk müteahhidinin işi tasfiye edildi. İkinci müteahhid ekim ayında işe başladı 1972 yılının haziran ayında bu kısmın bitmesi öngörülmektedir. 3. kısım Tavşancıl - İzmit arasıdır. Bu kısmın alt yapı çalışmaları hemen hemen tamamlanmış durumdadır. Bayındırlık Bakanlığı'nca demiryolu malzemesi sağlanırsa, 1972 yılı inşaat mevsiminde bu kısma ray döşemesi işine başlanacaktır. 4. kısım İzmit - Köseköy arasındaki hattır. Bu kısım henüz ele alınmamıştır. Bunun nedeni ise, demiryolu hattının İzmit'in içinden nereden geçirileceğinin kesin olarak tespit edilmemiş olmasıdır. 5. kısım ise Köseköy Arifiye arasındaki kısımdır. Bu kısmın alt yapısı tamamen hazırdır. İstasyonlardaki bütün hazırlıklar yapılmıştır. Demiryolu hattı döşemesi için Bayındırlık Bakanlığı'nca gerekli malzemenin büyük kısmı sağlanmıştır."

Yetkililer, İzmit içinden geçecek demiryolunun bir tünelle geçirilmesinin düşünüldüğünü, belirtmişlerdir.

Öte yandan, demiryolu hattına paralel olarak yürütülmekte olan elektrifikasyon işi çalışmaları konusunda da şu bilgi verilmiştir.

"— Elektrifikasyon işleri, DDY bünyesinde kurulan emanet hizmetleri marifeti ile yapılacak. Çalışma, yol inşaatına paralel olarak sürdürülmektedir. Yol döşenmesi işinin tamamlanmasından sonra elektrifikasyon hatlarının çekilmesi işi yapılacaktır. Bu iş için lüzumlu malzemenin büyük kısmı temin edilmiştir."

Gebze - Arifiye çift hat, demiryolu ve elektrifikasyon işinin mali portesinin, 100 milyon Türk lirası olduğu açıklanmıştır.

DEMİRYOLLARININ 1971 YILI ZARARI 988 MİLYON LİRA

Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları, 1971 yılında tahmini olarak 788 milyon lira zarar etmiştir. TCDD İşletmesi böylelikle, dünyanın demiryollarından zarar eden bazı önemli ülkeler arasında yedinci gelmektedir.

TCDD kaynaklarına göre, istatistikler sonucu, 1971 yılında İtalya 8.5 milyar Türk lirası zararla başta gelmektedir. Bunu 7.5 milyar Türk lirası zararla Japonya takip etmekte, daha sonra sırasıyla Almanya, Brezilya, Avusturya ve İspanya gelmektedir. Türkiye ise, tahmin olarak 788 milyon lira zararla yedinci sırada yer almaktadır.

Elde edilen istatistikî bilgiye göre, 1971 yılında demiryolu işletmesinden en az zarar eden ülke ise Finlandiya'dır ve zararı 4 milyon TL. dır.

İNŞAAT YATIRIMI BİR YILDA % 50 ORANINDA AZALDI

Ticaret ve sanayi işlerinde kullanılmak üzere inşa edilmekte olan binaların sayısı son bir yıl içinde yüzde 50 oranında azalmıştır. Aynı şekilde lüks konut inşaatları da yarı yarıya düşmüştür.

Bir yıl önce bütün Türkiye'de 2 milyar 802 bin metrekarelik inşaat yapıldığı halde, bu yıl bir milyon metrekarelik bir azalma ile, 1 milyar 874 bin metrekarelik inşaat yapılmıştır. 1970 yılının Haziran ayında 1 milyon 230 bin liralık inşaat yapıldığı tespit edilmiştir. 1971 yılının Haziran ayında ise, "300" milyon liralık bir düşüşle, 777 milyon liralık inşaat yapılmıştır.

Son bir yıl içinde, başta Finansman Kanunu olmak üzere çeşitli nedenlerle, yatırım yapmaktan çekinen tüccarlar ve sanayicilerin inşaat işlerine yatırdıkları para da büyük bir düşüş göstermiştir.

1970 yılının Haziran ayında ticaret ve sanayi dallarında kullanılmak üzere "68" milyon liralık yapı inşaat ruhsatı alındığı halde, 971 yılının Haziran ayında "37" milyon liralık yapı ruhsatı alındığı tesbit edilmiştir.

Apartman inşaatı azaldı

Son getirilen vergiler aynı şekilde apartman inşaatlarını da büyük ölçüde yavaşlatmış ve geriletmiştir. Lüks konutlara getirilen yeni vergiler yüzünden lüks konut inşaatları büyük ölçüde azalmış, buna karşılık apartmanlardaki daire sayısı arttırılmış, yani metrekareleri küçültülmüştür. İnşaatlar daha çok sosyal konutlara doğru yönelmiştir.

İnşaatlarda tek artış, müstakil evlerde görülmüştür. Bütün Türkiye'de 1970 yılının Haziran ayında 4 bin 916 ev yapıldığı halde, 1971 yılının Haziran ayında bu rakkam 5 bin 366'ya çıkmıştır.

Yapılan istatistik ve araştırmalarda son bir yıl içinde inşaat maliyetinin arttığı görülmüştür.

1970 yılında, inşaatçılar resmî kayıtlarında yaptıkları inşaatların metrekaresinin maliyetini 378 lira olarak göstermişlerdir. 1971 yılı Haziran ayında ise bir metrekarelik inşaatın 415 liraya mal olduğunu beyan etmişlerdir.

İnşaat sektöründeki bu durum ile ilgili olarak bilgi veren bir yetkili, şunları söylemiştir:

"İstatistiklerin gösterdiği son rakkamlar yeni finansman vergilerinin amacına ulaştığını gösteriyor. Böylece yatırımda katkısı olmayan lüks konutlar kaldırılıyor. Lüks konut yerine sosyal konutlara doğru gidiliyor. Lüks konut inşaatının azalması ayrıca beş yıllık plânlamanın stratejisine de uygundur. Ancak ticarî ve sanayi alanlardaki inşaat yatırımlarının yarı yarıya azalması üzerinde durulacak ve düşünülecek bir konudur. Bu da müteşebbislerin açık bir şekilde yatırımdan kaçtığını göstermektedir."

PLASTİK, ANA BİR İNŞAAT MALZEMESİ HALİNE GELİYOR

Birleşmiş Milletlere bağlı teşkilâtlardan biri olan UNIDO plastiğin ana bir inşaat malzemesi haline getirilmesi için çalışmalar yapmaktadır.

Geleneksel inşaat malzemeleri olan çimento - tuğla ve tahta imalâtının artırılması için yapılan çalışmalar dünyadaki mesken darlığının ve açığının kapatılmasına yetmemektedir. Daha pratik bir malzeme olan ve ucuza elde edilebilen, plastik, bu sahada kullanılmaya çok elverişli bir madde sayılmaktadır.

Dünyanın az gelişmiş bölgelerinde kurulmakta olan Petrokimya tesisleri, plastiğin bu ülkelerde de elde edilmesini, sağlayacaktır. Böylece yakın bir gelecekte bu ülkelerde inşaat sektöründe plastik önemli bir yer alacaktır.

Odun, kâğıt için lâzım

Bunun yanında dünyadaki kültür seviyesinin yükselmesi için okuma - yazma desteklenmekte bu da gelişme halindeki ülkelerde kâğıt ihtiyacını artırmaktadır. Lüzumlu kâğıdın en ucuz şekilde temin edilebilmesi de UNIDO'nun programlarına girmiştir. Odun fazlası olan kauçuk ülkelerinde, kauçuk ağacından kâğıt elde edilmesi için çalışılmaktadır. Ancak kauçuk ağacı hamurundaki latex maddesi kâğıt imalâtında bazı güçlükler yaratmıştır. Şimdi UNIDO'nun yardımı ile uzmanlar bunu çözmeye çalışmaktadırlar.

PLASTİK GEMİLER TAHTA VE ÇELİKTEN UCUZA MAL OLUYOR

Dünya gemi inşaat sanayiinde plastik gittikçe daha fazla kullanılmağa başlanmıştır.

Evvelâ spor teknelerinde kullanılmağa başlayan plastik daha sonra büyük teknelere de girmiştir.

Şimdi harp gemilerinden balıkçı teknelerine kadar pek çok gemi plastikten inşa edilmektedir.

Dünya'nın en büyük plastik gövdeli gemisi olarak bilinen İngiliz Donanmasına ait Wilton mayın tarayıcısı denize indirilmiştir. 450 tonluk gemi Vosper Thornycroft tersanelerinde inşa edilmiştir. Wilton, 2 milyon sterline (80 milyon TL) mal olmuştur. Cam elyafı ile sağlamlaştırılmış, gövdesi anti manyetik olduğu için mayın hücumbotlarından da korunmuş olmaktadır. Gemi, hafifliği, manevra kaabiliyeti ve sağlamlığı yönlerinden denizcilerin büyük ilgisini toplamıştır.

Çelik ve tahtadan daha ucuz

Dünyanın ilk plastik balıkçı gemisi halen Federal Almanya'nın Bremerhaver limanında inşa edilmektedir. Uzunluğu 26 genişliği de 6,60 metre olan bu 105 tonilatoluk balıkçı gemisi 1972 yılının mayıs ayında denize indirilecektir. Cam elyafla takviye edilmiş plastik maddeden inşa edilen bu gemi 800.000 D. Marka (Takriben 4 milyon Türk lirasına) yani çelik ve tahta gemilerden daha ucuza mal olmaktadır. Plastik geminin yıllık bakım ve masrafı da diğer gemilerinkinden yüzde 15 oranında düşüktür. Gemiyi inşa eden firmaya, denizaşırı ülkelerden siparişler gelmektedir. Daha önce aynı maddeden ve aynı prensiplere dayanılarak inşa edilen spor otomobilleriyle tahlisiye sandallarından çok iyi sonuçlar alınmıştır.

HALİÇ KÖPRÜSÜ İÇİN JAPONYA İLE KREDİ ANLAŞMASI İMZALANDI

Boğaziçi köprüsü, Haliç köprüsü ve çevre yolları projesinin Haliç köprüsü bölümüne ait dış finansman ihtiyacının Japonya tarafından karşılanmasını öngören anlaşma dün Maliye Bakanı Sait Naci Ergin ile Japonya'nın Türkiye Büyükelçisi Tatsuo Suyama arasında imzalanmıştır.

Türkiye'ye Japon denizaşırı ekonomik işbirliği tarafından yüzde 4,5 faiz ve 5 yılı ödemesiz devre olmak üzere 20 yıl vâde ile verilecek olan kredinin tutarı, 3 milyar, 312 milyon Yendir. İmzalanan anlaşmaya konu teşkil eden miktar, Japonya'dan bu proje ile ilgili olarak sağlanacak malzeme, müşavirlik ve mühendislik hizmetleri ile Japonya'dan alınacak malzeme değerinin 1,3 oranında mahallî masraflar karşılıklarının finansmanında kullanılacaktır.

İstanbul'un büyük asma körpüsünden sonra ikinci büyük köprüsünün temeli de önmüzdeki ay içinde atılacaktır. Bu köprü Haliç üzerinde kurulacaktır.

Yeni "Haliç köprüsü" Ayvansaray ile Halıcıoğlu semtleri arasında inşa edilecektir.

Mukaveleye göre üç yıl içinde bitirilecek olan köprünün proje maliyeti 250 milyon Türk lirasıdır. Bunun 194 milyon liralık kısmı ihale edilmiştir.

TOPRAK - SU, EGE'DE ON MİLYON 183 BİN LİRALIK YATIRIM YAPTI

Toprak - Su Birinci Bölge Müdürlüğü eliyle 1971 yılı içinde yapılan yatırımların toulam tutarı 10 milyon 183 bin lira. Bu yatırımlar, Aydın, Muğla, Denizli, İzmir ve Manisa illerine dağıtılmış bulunuyor.

Bu 10 milyon 183 bin lira ile kurulmakta olan tesisler dört ana grupta toplanıyor :

— Sulanacak arazilere yer üstü su kaynaklarından su temin eden "Küçük su tesisleri".

— Sulanacak arazilere yer altı su kaynaklarından su temin eden "Pompa sulama tesisleri".

— Küçük havzalarda, yan dereler üzerindeki erozyonu önleyen, toprak ve su muhafazasını sağlayan, "Toprak muhafaza tesisleri".

— Sulanan arazilerde birim sahadan alınan gelirin artırılması için arazi tesviyesi teknik sulama metotlarının tatbiki ve modern ziraatın uygulanmasını sağlayan "Sulama devalopmanı tesisleri".

Küçük su tesisleri

Bölge dahilindeki küçük su tesisleri devlet yatırım projesi, kooperatif projesi ve narenciye projesi olmak üzere üç ayrı şekilde uygulanıyor.

Bilhassa, devlet tarafından daha önceki yıllarda tesis edilmiş olan Devlet Karayolları, sulama kanalları gibi tesislerin korunması, erozyonun önlenmesi için yan dereler üzerinde uygulanmakta olan toprak muhafaza tesisleri toprak su kampları ile gerçekleştiriliyor.

Bu arada, civardaki çiftçilerin bu konuda eğitimleri de sağlanmış oluyor.

İkinci ve üçüncü beş yıllık plânlamada ön görüldüğü gibi, toprak - su çalışmaları, birim alandan daha fazla ürün almayı hedef tutan tarla içi sulama developmanı işlerine yöneltilmiş bulunuyor.

Toprak Su Birinci Bölge Müdürlüğü yetkilileri bu konuda şöyle diyorlar :

"Halen devlet tarafından sulama suyu temin edilmiş olan sahalarda arazi tesviyesi ve sulama tekniği ile birlikte alınacak gerekli kültürel tedbirlerle birim alana isabet eden verim artırılacaktır."

Özel yatırımlar teşvik ediliyor

Devlet yatırımının dışında ayrıca kooperatif, belediyeler köy idare heyetleri ve çiftçilere teknik yardımlar da yapılıyor. Bu suretle toprak su alanında yapılacak yatırımlar teşvik ediliyor.

Bu konu, aslında mahdut olan devlet kaynaklarının zorlanmaması yönünden de büyük önem taşıyor.

Teknik yardıma ek olarak gerek kooperatif ve gerek çiftçilere özel toprak su kredisi verilmek suretiyle, toprak ve su muhafazası ile ilgili tesislere yatırım yapılması konusunda çiftçilerin ilgileri uyandırılıyor.

Ege Bölgesi'nde bu yıl 16 milyon 500 bin liralık bir yatırımın bu şekilde gerçekleştirilmesi planlanmış durumda.

Bu miktarın 4 milyon 500 bin liralık kısmının teknik yardım 12 milyon liralık kısmının ise toprak su kredisi ile sağlanacağı da ayrıca bildiriliyor.

Toprak ve su muhafazası ile ilgili problemlerimizin halledilmesi büyük yatırımları gerektiriyor. Devletin kendi öz kaynakları ise bunu karşılamaktan uzak işte bunun için ilgililer, özel teşebbüsü toprak su işlerinde yatırıma teşvik ediyorlar.

"Özel teşebbüs, bu memleketin toprağına ve suyuna sahip çıktığı gün, mesele halledilmiş olacaktır" diyor toprak su yetkilileri.

T.M.M.O.B. YE BAĞLI ODALARIN GENEL KURULLARI YAPILDI

TMMOB'ne bağlı meslek odalarının genel kurulları Şubat ayı içinde yapıldı. Yeni dönemde seçilen yönetim kurulları aşağıdaki gibi görev bölümü yapmışlardır:

ORMAN MÜH. ODASI

Başkan : Dr. Hasan Selçuk
Başkan V. : Özdemir Erdemir
Sekreter Üye · Hasan Turan
Muhasip Üye : Necdet Akyüz
Üye : Burhanettin Koramaz
Üye : İsmet Öztunalı
Üye : Kemâl Şener

METALURJİ MÜH. ODASI

Başkan : Nejat Turkan
Başkan V. · Ergin Tiryakioğlu
Sekreter Üye : Erdal Talu
Muhasip Üye : Yıldırım Öztürk
Üye : Nuri Özdemirol

HARİTA VE KADASTRO MÜH. ODASI

Başkan : Zühtü Önder
Başkan V. : A. Yüksel Akın
Sekreter Üye : Kemal Özden
Muhasip Üye : Cemil Ergin
Üye : Arif Delikanlı
Üye : Ayhan Kalyoncu
Üye : Hüseyin Ülkü

KİMYA MÜH. ODASI

Başkan : Hicri Yalçınsoy
Başkan V. : A. Rıza Faydalıgil
Sekreter Üye · Sebahattin Dolgun
Muhasip Üye : Okan Tarhan
Üye : Suzan Özgenel
Üye : Sungutay Şerafettinoğlu
Üye : Mesut Kürüm

GEMİ MÜH. ODASI

Başkan : Ali Osman Adak
Başkan V. : Ali Dursun Kançeker
Sekreter Üye : Tamer Balçık
Muhasip Üye : Mehmet Pehlivan
Üye : Altan Adanır
Üye : Oktay Akçakoyunlu
Üye : Sami Özdemir

ELEKTRİK MÜH. ODASI

Başkan : Metin Oruç Beştepe
Başkan V. : Ahmet Varol
Sekreter Üye : Kaya Namaler
Muhasip Üye : Bekir Özgirgin
Üye : Halil Eker
Üye : Sırrı Erkan
Üye : Esen Ergin

ZİRAAT MÜH. ODASI

Başkan : Cemil Kaleli
Başkan V. : İsmet Leblebicioğlu
Sekreter Üye : Dr. Osman Yavuz
Muhasip Üye : Gündoğan Gökçelik
Üye : Doç. Dr. Doğan Atay
Üye : Emin Akyıldız
Üye : Ahmet Tekin

MAKİNE MÜH. ODASI

Başkan : Kemal Tataroğlu
Başkan V. : Şerafettin Özgü
Sekreter Üye : Ertan Pehlivan
Muhasip Üye : Fazıl Ateş
Üye : Özhan Gürel
Üye : Ertan Yülek
Üye : Öner Ersay

MADEN MÜH. ODASI

Başkan : Rüştü Ovalıoğlu
Başkan V. : Yılpar Kaynak
Sekreter Üye : Ragıp Güngören
Muhasip Üye : Ömer Yenel
Üye : Murat Turan
Üye : Zeki Yavuztürk
Üye : Necdet Ö. Atahan

MİMARLAR ODASI

Başkan : Şaban Ormanlar
Başkan V. : Teoman Öztürk
Sekreter Üye : Yavuz Önen
Muhasip Üye Güven Dirkan
Üye : Erdal Aktulga
Üye : Hasan Çakır
Üye : Metin Aydoğan

TÜRKİYE'DE MÜHENDİSLİK REFORMU

Metin ÜLGÜRAY
Yük. İnş. Müh.

GİRİŞ :

Bir an için, mühendisliğin dünyanın çeşitli memleketlerinde oynadığı rolü düşünün. Amerika, Batı Avrupa, İngiltere, İskandinavya, Japonya ve bazı kısımlarıyla Rusya'da gelişmiş bir teknoloji vardır. Fakirlik bu memleketlerde ya ortadan kalkmıştır, ya da, teknik zafiyetten ileri gelmez, politik veya sosyal nedenlere dayanır. Bu toplumlar mühendisliğin başarılı yaratıları ile doludur. Kendi eserleri büyük köprüler, ekspres yollar, trenler, otomobiller, fabrikalar, gemiler, uçaklarla doludur bu memleketler. Fabrikalar hergün bir öncesinden daha fazla üretir, tarlalarda makinalar dolaşır, süratli ve dakik ulaştırma, muhabere sistemleri ve elektronik beyinler iş hayatı, sanayi, ilim ve hükûmet işlerinin yürütülmesinde emirlerindedir. Öte yanda teknikleşmemiş toplumları düşünün - Afrika, Hindistan, Çin, Orta Doğu ve Orta ve Güney Amerika. Ziraat elle veya hayvan gücüyle yapılır. Üretim ilkel ve kifâyetsizdir. Ulaştırma ve muhabere sis-

temleri yavaş ve güvensizdir. Fakirlik heryerde, her an kendini gösterir. İdareciler gelişmiş tekniklere sahip memleketler tarafından sömürüldüklerinin kavramına varamamışlardır!

Nedendir bu gelişmiş ile gelişememiş toplumlar arasındaki uçurum? Bu sualin tek bir cevabı vardır : "Sanayileşme Aşaması". Bugün için bu aşamanın gerisinde kalma seçimini yapmağa hiçbir memleketin gücü yetmez. Bu, içinde yaşadığımız çağda, her memlekette süren çok yönlü bir ölüm ya da kalım savaşıdır.

Memleketimiz de son elli yıldır bütün teknik, ekonomik ve politik güçlerini bu muasır medeniyet seviyesine erişmek savaşına seferber etmiştir. Bu güçlerini en uygun, en tesirli ve memleket için en faydalı gördüğü cephelere sürmektedir. Acaba, memleketimiz de bu güçler, bu savaşta kendilerinden beklenen vazifeleri yapıyorlar mı?

MEMLEKETİMİZDEKİ TEKNİK GÜÇ :

Memleketimizdeki Teknik Gücün yaratıcı ve yön verici unsurunu meydana getiren büyük bir mühendis kitlesi; okumaya, araştırmaya, düşünüp sonuçlar çıkararak bunları uygulamaya zaman ayırma lüzumunu hissetmeyen ve olaylar ile güçlüklerini analiz etmediği için de meselelerin hep dışında kalmış bir haldedir.

Bu tutum : İnşaat yapanların, teknolojik yeniliklerden korkan, öğrendiğinden başkasını kabul etmeyen, hâlâ, içine çimento serpilmiş toprağı beton, kalıp alındıktan sonra gözle sayılan demir çubukları sıvıyarak yaptığı sıvaarmeyi betonarme sanan, devlet dairelerinde çalışanların, hazırladıkları keşiflerin yarısına işi yapmağı taahhüt edip, dört misline tamamlayan müteahhitlere hilelerini haykırmayan veya dönüp dönüp kendi hatalarını arayacak yerde "böyle gelmiş, böyle gider" komedisini oynayan bir düzeyde kalmasına sebep olmaktadır. Yetkili mevkilerde bulunanlar, ortaya çıkan yeni projeleri "Bu memlekette bu işi yapacak firma yok, yapamayız biz bu işi, yabancı firma şart" ön fikri ile işe başlıyor ve işleri adı yabancı, kadrosu yerli firmalara veriyorlar.

Memleketimizdeki teknik güç kendisinden beklenilen vazifeyi yapmamaktadır. Yaşadığı zamanın zorunlu kıldığı teknik seviyenin altındadır. Bu yetersizlik bir nesle inhisar eden, mevzii bir durumda da değildir. Bu kitleye her gün genç, dinamik yeniler de eklenmektedir.

BİR MÜHENDİS YETİŞİYOR :

Yüksek tahsil yapabilme piyangosunu kazanmış genç kafalar; dar ve kalıplaşmış bilgileri ezberlemek, genellike yeteneksiz hocaların ellerinde yaratıcı muhayyelesine takılan problemleri tartışacak ortamdan uzak, kopyacı ve sadece belirli zaman ve tesbit edilmiş notlarla sınırlı bir eğitim almaktadır. Daima öğretilenden başka türlüsünü düşünmekten alıkonulan öğrenci, zamanla bir daktilo makinesi halini almakta ve tuşlarının, hocaların istediği harfleri basması halinde üstün başarı notlarıyla eğitimlerini tamamlamaktadır. Mühendisin eğitimi işte bu noktada bitmekte ve mühendis hayat boyunca, okumayı, araştırmayı, düşünüp sonuçlar çıkarmayı ve bunları uygulamayı mesleğinin ana unsuru olduğunun terbiyesini almamaktadır. Neticede ortaya "ben hesabımı yapar, raporumu hazırlarım, gerisine karışmam" tipi mühendis çıkmakta, asıl problemin bu raporu tamamlanmasından sonra başladığı ve işi kabul ettirme ve takip ile neticenin alındığını görmenin mesleğin en büyük hazzı ve sorumluluğu olduğunu öğrenmemektedir. Mühendislik şuuruna ve sorumluluğuna erişemeyen kişi, kendinden bir evvelkinin kopyası olmaktadır. Onu bu anafordan çekip çıkaracak Modern Mühendis kimdir ve nerededir?

MODERN MÜHENDİS :

Modern Mühendis; tabiat kuvvetlerini ve malzemelerini, öğretilen, tecrübe ve tatbikatla kendi öğrendiği matematik ve tabiat ilimlerinin teorik, pratik ve sosyal faktörlerini dikkate alarak, insanlığın yararına kullanılmasının yollarını geliştirme sorumluluğunu meslek seçmiş kişidir. Yaptığı görevler açısından; araştırma, proje, geliştirme, imalât, sistem, pazarlama ve idarî mühendis olarak tasnif edilebilir. O, teorik, tecrübî ve matematiksel kavramların toplamından, hakikî, faydalı ve tatbik edilebilir çözümler bulurken, bunların sosyal, politik ve ekonomik sonuçlarını da dikkate alır. Çalışmalarında; yaratıcıdır, analizcidir ve karar verme yeteneğini kullanabilir.

Yaratıcılık, gayeye erişmek için uygun ve faydalı çözümleri bulabilme yeteneğidir.

Yaratıcılığa insan doğuştan sahip olmaz. Çalışarak, metodlarını öğrenerek kazanır. Problemlerin çözümlerini ararken analoji kullanılır. Tabiatta, hemen her mühendislik problemine bir çözüm gizlidir. (Çeşitli hayvanların kalp yapısı yüzlerce tip yeni su pompasının yaratılmasını sağlıyabilir) Inversiyon kullanır. (Fındık kabuğunun etinden ayrılması için bulacağınız aygıtı düşünürken problemi hep kabuğun dışında arama yerine, kabukta açılacak bir ufak delikten basınçlı hava vererek içten dışa patlatarak parçalama daha kolay değilmidir?) Problemin çeşitli yönlerini incelerken çözümleri değişik açılardan tanımlar. (Kendinizi fındığın kabuğunun değilde etinin yerine koyarsanız, o kabuğu üstünüzden atmak için ihtiyaç duyacağınız yardım probleme çözüm verir.)

Analizcilik belli zaman ve değer içinde problemlere doğru ve ekonomik çözümler bulma yeteneğidir. Problemin tam bir tarif ve tanımını yaparak, çözümlerini tasnifleyip değerlendirerek, neticeleri tartışarak, ana fikri detaylarla uğraşarak kaybetmeden yürütmeği gerektiren bir çalışma gerektirir.

Karar verme; problemlere bulunan çözümlerin ihtimallerini ve neticelerini Modern Proje Kontrol ve Yönetim Teknikleri yardımı ile araştırabilecek mühendisin sahip olabileceği bir yetenektir. Yüksek matematik, istatistik, ekonometri, ihtimal hesabı gibi modern proje kontrol ve yönetim tekniklerinin gerektirdiği temel bilgilere ve geniş bir literatür hazinesine sahip olmakla sağlanır ve muhafaza edilebilir.

Modern Mühendis, maddi kazançtan önce kendisinden beklenen hizmetin en mükemmelini vermenin yollarını düşünür. Okuyan, araştıran, yaratan ve uygulayan, ekonomik ve sosyal olayları analiz eden, daima meselelerin içinde yaşayan bir kişidir.

NETİCE :

Türkiye'miz, teknik yönde halen gelişmiş memleketlerin insafına sığınmış durumdadır. Bu esareti yaratan teknik kadronun kalite ve örgüt olarak kifâfetsizliğidir. Bir bütünü meydana getiren elemanların yetersizliği mevcut iken bütünün mükemmelleştirilmeğe çalışılması lüzumsuz bir çabadır. Elemanların teker, teker belli bir yeterliliğe kavuşmasından sonradır ki, bütünün en iyi bir şekilde teşkili için yol aranır. Türkiye'deki Mühendis modernleşmediği veya modernleştirilmediği sürece Sanayi Aşamasının başarısını bekleyemeyiz. Bugüne kadar, yabancı uzmanlara veya memleketine yabancı uzmanlarımıza hazırlatılan plan ve programlar, memleket meselelerimizi çözümlüyememiştir, ve bütün sorunların cevapları kitaplarda yoktur. Memleketimizin şartları başka memleketlerin şartlarından farklıdır. Mevcut şartlara göre en uygun amaçlar da ancak bizim tarafımızdan bulunabilir.

Görüşleri dar ya da kopya edilmiş, kararları ömürsüz, tutumları taraflı ve çıkarcı mühendis kitlesini de peşine takan; okuyan, araştıran, yaratan ve bunları uygulayan, ekonomik ve sosyal olayları analiz eden ve daima meselelerin içinde yaşayan Modern Mühendis kitlesinin yetişmesi için, Okullarımız, Fakültelerimiz, Devlet Dairelerimiz, Özel Sektör kuruluşlarımız bir mühendislik reformuna girmelidirler. Modern mühendisimiz gelişmiş ülkelerle aramızdaki uçurumun tırmanılması için güveneceğimiz en sağlam ve tek iptir.

DÜŞÜK İNTİBAKLAR VE BAKANLAR KURULU KARARNAMESİ

Yunus AKDENİZ
Karayolları 14. Bölge
Müdür Muavini

657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 31.7.1970 gün ve 1327 sayılı Kanunla değişik geçici 8. maddesinde :

(Bu kanuna tabi kurumlarda 4/10195 sayılı Bakanlar Kurulu Kararına bağlı : Muayyen ve Muvakkat Müddetli Hizmetlerde Çalıştırılacak Yevmiyeli Teknik Personel Yönetmeliği'ne göre alınan yevmiyeli kadrolarda çalışan personelden bu kanunda belirtilen nitelik ve diğer şartlara göre girebilecekleri sınıfların derece ve kademelerinde alacakları aylık tutarları; 4/10195 sayılı Kararnameye göre almakta oldukları 30 günlük yevmiye tutarından aşağı olduğu takdirde, aradaki fark, kademe ilerlemesi ve derece yükselmesi suretiyle giderilinceye kadar ödenmekte devam olunur.) denilmektedir.

Bu kanun hükmünün 1 Aralık 1970 günü yürürlüğe girmesi üzerine ilgili kurumlar 4/10195 sayılı Kararname hükümlerine göre istihdam ettikleri teknik elemanın yeniden intibak ettirildiği derece ve kademe karşılığı brüt aylığının, eskiden almakta olduğu yevmiyenin 30 günlük tutarından az olması halinde aradaki farkı yeni intibakına ilâve etmek suretiyle vermeyi benimsemiş ve uygulamayı buna göre yapmıştır.

Uygulamaya ait bir örnek verelim :

Yevmiyesi 146 TL. olan bir teknik eleman yeniden 4/1 derece ve kademe karşılığı 550 göstergeye intibak ettirilmiş olsun :

Bu teknik elemanın almakta olduğu yevmiyenin 30 günlük tutarı :	146 x 30 =	4380 TL.
Yeni intibakına göre alması gereken tutar :	550 x 7 =	3850 TL.
İkisi arasındaki fark :		530 TL.

Bu 530 TL. lık fark, yeni intibakının karşılık tutarına müktesep hak olarak ilâve edilmekte, buna göre tahakkuk yapılmaktadır.

Teknik elemanın yeni aylık tutarı : 3850 + 530 = 4380 TL. olmaktadır. Evli, 1 çocuklu durumunda olan bir teknik elemanın, bu miktardan kesintiler düştükten sonra eline net olarak 2682,80 TL. geçmektedir.

Aynı teknik eleman 146 TL. yevmiye ile Bursa'da çalışırken 30 günlük yevmiye tutarından kesintiler düşüldükten sonra eline net olarak 2863,90 TL. geçmekte idi.

Görüldüğü gibi, teknik elemana 30 günlük yevmiyesinin karşılığı brüt olarak verildiği halde, eline geçen net miktar 181,10 TL. azalmıştır.

Bu azalmanın sebebi, kanunla yeniden getirilen Memur Yardımlaşma Sandığı için yapılan % 5 kesintidir.

Başka bir deyimle, % 5 Memur Yardımlaşma Sandığı keseneği getirilmemiş olsaydı, eski yevmiyesinin 30 günlük karşılığını brüt olarak alan bir teknik elemanın eline, yevmiye ile çalışırken aldığı net aylıktan daha az bir net aylık geçmiyecek idi.

Verdiğimiz örnekteki durum, 1 Aralık 1970 tarihinden itibaren kurumlarca uygulanmaya başlanmıştır. Böyle uygulama, aldığından daha az net aylık alan memurların mağduriyetlerine ve dolayısiyle sızlanmalarına sebep olmuştur.

Yeni Kanunun malî hükümlerinin uygulanması ile yüzbinlerce memurun Memur Yardımlaşma Sandığı'na % 5 kesinti yapıldıktan sonra dahi ellerine geçen net aylıkları eski net aylıklarından fazla olduğu halde, sayıları sadece 5 - 10 bini geçmiyen teknik elemanların aldıkları net aylıklar Memur Yardımlaşma Sandığı için yapılan % 5 kesintiden dolayı azalıyordu.

Gerek mağdur olan teknik eelmanların sızlanmalarını ve gerekse bu haksız durumu gidermek üzere Maliye Bakanlığının teklifi üzerine 22.2.1971 tarihindeki Resmî Gazete'de bir Bakanlar Kurulu Kararnamesi yayınlanmıştır.

Bu Kararnamede, "aylık tutarları" deyiminin "net aylık tutarı" olarak anlaşılması belirtilmiş, (...yeni derece ve kademe aylık net tutarları, almakta oldukları aylık ve yevmiye net tutarından aşağı olduğu takdirde aradaki fark Memur Yardımlaşma Kurumu keseneği ve tasarruf bonosu tutarı düşüldükten sonra kademe ilerlemesi ve derece yükselmesi suretiyle giderilinceye kadar ödenmeye devam olunması...) denmiştir.

Kararnamenin yazılış şeklinden bazı kimselerde tereddüt meydana gelmiş, bu kimseler Memur Yardımlaşma Kurumu'na yapılan % 5 kesintinin zaten şahsın parası olduğu, binaenaleyh, bunun da net aylığa dahil olacağı ve dolayısiyle 30 günlük yevmiye tutarı karşılığı net ele geçen miktar ile yeni aldığı net aylık arasındaki farktan bu miktarın düşüleceği kanaatına varmışlardır.

Bu düşünce tarzı, görüşümüze göre doğru değildir. Çünkü, yevmiye ile net ele geçen maaştaki azalma zaten Memur Yardımlaşma Kurumu için yapılan % 5 kesintiden ileri gelmektedir. O düşünce tarzı gerçek olsa idi, Bakanlar Kurulu Kararnamesinde net aylık deyimi kullanılamaz, uygulanagelmekte olan brüt aylık kullanılırdı. Yani 30 günlük yevmiyesinin karşılığı olan brüt aylık verilmeye devam olunacak denirdi ki, o takdirde de şahsın eline Memur Yardımlaşma Kurumu keseneğinden dolayı % 5 kadar eksik net aylık geçerdi.

Bir diğer husus, 30 günlük yevmiyenin karşılığı net aylık ile yeni intibakının karşılığı net aylık arasındaki fark, çok zaman Memur Yardımlaşma Kurumu keseneğinden daha az olabilmektedir. Meselâ, net aylıklar arasındaki fark 50 TL. dır; yani personel 50 TL. daha eksik almaktadır. Halbuki, şahıstan 150 TL. Memur Yardımlaşma Kurumu keseneği kesilmektedir. 50 TL. dan 150 TL. nasıl çıkartılacaktır?

Kaldı ki, Kararname dikkatli okunduğu takdirde, "eski alınan net aylık ile yeni alınan net aylık arasındaki **farktan** Memur Yardımlaşma Kurumu keseneği ve tasarruf bonosu tutarı düşüldükten sonra..." denmiyor, "önceki aldığı net aylık ile sonraki aldığı net aylık arasındaki **fark** Memur Yardımlaşma Kurumu keseneği ve tasarruf bonosu tutarı düşüldükten sonra..." deniyor.

Bu ifade tarzına göre, hem eski net aylık ile yeni net aylık arasındaki fark ödenecek ve hem de % 5 Memur Yardımlaşma Kurumu keseneği ve tasarruf bonosu tutarı düşülecektir.

"Memur Yardımlaşma Kurumu keseneği ve tasarruf bonosu tutarı nereden düşecektir?" sorusunun cevabı şudur : Gelir Vergisi ve diğer kanunî kesintiler nereden düşülüyorsa bunlar da oradan düşülecektir. Bütün kesintilerin düşüleceği yer şahsın brüt kazancıdır.

Şahsın brüt kazancından diğer kesintiler gibi % 5 Memur Yardımlaşma Kurumu keseneği ve tasarruf bonosu tutarı düşülecek, geriye net aylık kalacaktır. İşte bu net aylık tutarı, teknik elemanın yevmiyedeki aldığı net aylık tutarından daha düşük olmayacaktır.

Uygulamanın bu şekilde olması gerekeceği yukarıda izah edilmekle beraber bu husus Maliye Bakanlığı Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğünün 26.3.1971 tarih ve 117-16/7558 - 21 sayılı yazısı ile de açıkça ifade edilmektedir. Gerçekten bu yazının 2. maddesinde, "değişik geçici 8. maddede 4/10195 sayılı Bakanlar Kurulu Kararına bağlı Yönetmelik hükümlerine göre istih-

dam edilenlerin sadece 30 günlük yevmiye tutarından net eline geçen miktarlar, intibakları sonunda eline geçen net miktardan fazla ise aradaki fark verilecektir." denmektedir. Bu tamim, kamu kuruluşları ve Sayıştay Başkanlığına gönderilmiş ve Sayıştay Başkanlığınca da ilgililere dağıtılmıştır.

Bu açık belgelere rağmen kişisel görüşle illâ % 5 Memur Yardımlaşma Kurumu keseneği kadar noksan net aylık alınması icap edeceği hususundaki beyanın herhalde geçerli bir yönü bulunmamaktadır.

Tatbikatta eski net aylık ile yeni net aylık arasındaki farkın bir örnekle nasıl verilebileceğini belirtmeye çalışalım :

Bursa'da 146 TL. yevmiye alan evli, 1 çocuklu bir teknik elemanın 30 günde eline 2863,90 TL. net aylık geçmektedir. Bu teknik eleman 4/1 derece ve kademeye intibak ettirildiğine göre, eline 550 x 7 = 3850 TL. brüt aylıktan 2351,60 TL. net aylık geçecektir. Aradaki 512,30 TL. farkın memura verilebilmesi için yeniden intibak ettirildiği derece ve kademe karşılığı olan 3850 TL. brüt aylığına bir miktar daha ilâve edilmeli ki, eline net aylık olarak 30 günlük yevmiyesinin karşılığı olan, 2863,90 TL. net aylık geçsin.

Yeni intibakının derece ve kademe karşılığı olan brüt aylığa ilâve edilmesi gereken miktar şu formülle kolayca hesap edilebilmektedir :

$0{,}514\,A + 0{,}616\,X + 351{,}83 = Nb$
$0{,}514\,A + 0{,}616\,X + 365{,}33 = Ne$
$0{,}514\,A + 0{,}616\,X + 386{,}00 = Ne_1$
$0{,}514\,A + 0{,}616\,X + 408{,}00 = Ne_2$
$0{,}514\,A + 0{,}616\,X + 430{,}00 = Ne_3$
$0{,}514\,A + 0{,}616\,X + 452{,}00 = Ne_4$

Bu formülde :

A = Personelin intibakının brüt karşılığı.

X = Eski net aylığı alması için intibakına ilâve edilecek tazminat miktarı.

Nb = Bekâr için intibaktan önceki 4/10195 sayılı kararnameye göre yevmiyenin 30 günlük net tutarı.

Ne = Evli, 1 çocuklu için 4/10195 sa- 4/10195 sayılı kararnameye göre yevmiyenin 30 günlük net tutarı.

Ne_1 = Evli, 1 çocuklu için 4/10195 sayılı kararnameye göre yevmiyenin 30 günlük net tutarı.

Ne_2 = Evli, 2 çocuklu için 4/10195 sayılı kararnameye göre yevmiyenin 30 günlük net tutarı.

Ne_3 = Evli, 3 çocuklu için 4/10195 sayılı kararnameye göre yevmiyenin 30 günlük net tutarı.

Ne_4 = Evli, 4 çocuklu için 4/10195 sayılı kararnameye göre yevmiyenin 30 günlük net tutarı.

Örnekte verilen evli, 1 çocuklu teknik elemanın durumunu buna uygulayalım :

A = 3850 TL.

Ne_1 = 2863,90 TL.

0,514 x 3850 + 0,616 x X + 386,00 = 2863,90 TL.

Buradan : X = 806,13 TL.

(X) değerini intibakına ilâve ederek bulunacak rakamdan tasarruf bonosu tutarı, % 5 Memur Yardımlaşma Kurumu keseneği ve diğer vergiler düşüldükten sonra memurun net eline geçen aylığı 2870,33 TL. bulunacaktır. Bulunan net aylık, eski net aylıktan 6,43 TL. fazla olduğundan bu rakam 806,13 TL. dan düşülmek suretiyle yapılacak tahakkuk neticesi memurun eline geçmesi gereken yevmiyedeki net aylığı bulunmuş olacaktır.

"Sayıştay Denetçileri Derneği Meslek Dergisi - Malî Hukuk"un 12. sayısında yayınlanan makaledeki örneğin görüşümüze göre uygun olmadığı; bir an için bunun uygulanmasına tevessül edilse dahi geçerli kanunlar gözönünde uygulamasının yapılamıyacağı aşikârdır.

İzah etmeye çalıştığımız şekilde uygulama, ilk bakışta fazla zaman alır gibi gözükmekte ise de 100 memurun tahakkukunu üç günde yapmak mümkün olmakta, bu işlem bir defa yapıldıktan sonra personelin durumunda bir değişiklik olmadıkça aynen uygulanabilmektedir.

1 Aralık 1970 tarihinde memurun geçinmesi için aldığı net aylık tutarı, para değerindeki düşüş ve dolayısıyla paranın satın alma gücündeki azalmadan dolayı zaten hayat seviyesi gerileyen bir memura Bakanlar Kurulu Kararı ile verilmesi öngörülen eski net aylıklarından % 5 kadar bir kesinti ile ödeme yapılması gerektiği görüşünü savunmak uygun bir görüş olmasa gerektir.

Hâlâ, mağdur olmuş teknik elemanlarına Bakanlar Kurulu Kararnamesini bu yolda uygulamayan kurumlar varsa, bir an önce geçmiş aylarla birlikte uygulamanın yapılmasını temenni ederiz.

odamızdan

YÖNETİM KURULU ÇALIŞMALARI

HÜKÛMET YETKİLİLERİ İLE TEKNİK PERSONEL SORUNLARI İÇİN YAPILAN GÖRÜŞMELER

Teknik Personel sorunlarına çözüm getirmek amacı ile hükümetçe bazı çalışmalara başlandığı ve bu çalışmaların Mart ayı içinde yoğunluk kazanacağı haberlerinin alınması üzerine, İnşaat Mühendisleri Odamızca, fikirlerimizin gerekli makamlara, alınacak tedbir ve neticelerden önce ulaştırılmasının gerekli olduğu kanısına varılmış ve bu yolda en kısa zamanda faaliyete geçilmiştir.

1 — 7 Mart 1972 Salı günü saat 17.30 da Sayın Başbakan Nihat Erim'e Odamız yönetim kurulu tam kadro olarak ziyarette bulunmuş ve teknik personel sorunu ile ilgili konular hakkında kendilerine bilgi ve oda görüşü arzedilmiştir. Oda Başkanı Timuçin Tümer tarafından bu hususta yapılan konuşma ve Sayın Başbakan tarafından ileri sürülen görüşler özet olarak aşağıda açıklanmıştır..

Oda Başkanı Timuçin Tümer :

Bilindiği üzere İnşaat Mühendisleri Odası 18. Genel Kurulu geçtiğimiz Şubat ayı sonunda yapılmış olup bu genel kurulda yönetim kuruluna seçilmiş bulunuyoruz. Görüşme isteğimizi kabul buyurmuş olduğunuzdan dolayı teşekkürlerimizi arzederiz.

Sayın Başbakan, bu görüşme vesilesiyle size teknik personel sorunlarından bugün için aktüel olan ve bir an önce çözüme bağlanmasında zorunluluk bulunan birkaçı hakkında bilgi ve Oda görüşünü sunmayı faydalı görüyorum.

İnşaat Mühendisleri Odası bugün yedibinden fazla inşaat mühendisinin odasıdır. Ancak size takdim edeceğim birkaç ana problem tüm teknik personelin problemidir. Bu yönden konu daha da büyük önem taşımaktadır.

Başlangıçtan beri teknik personel, son çıkarılmış bulunan Personel Kanunu kapsamı içine alınmayı arzu etmemiştir. Bunun başlıca sebebi, teknik

personel mesleğinin gerek özellik ve gerekse çalışma düzeni ve şartları bakımından diğer mesleklere nazaran ayrıntılı farklılıklar göstermektedir. Bunları uzun uzun arzedip kıymetli vakitlerinizi almak istemem. Şunu belirtmek istiyorum ki teknik personel de, Askeri Personel Kanunu, Hakimlerin tâbi olduğu kanun gibi özel bir teknik personel kanununa sahip olsun. Ancak şu sırada bu konuyu öne sürüp bir netice istihsali için uğraşmakta fayda görmüyoruz. Fakat bu konuda ileride olumlu delillere dayanan teklif ve taleplerimiz olacaktır.

Ancak şunu belirtmek mecburiyetindeyim ki mevcut Personel Kanunu ile teknik personele verilmiş bulunan haklar Maliye Bakanlığı'nca hazırlanıp, çıkarılan tebliğler ve kararnamelerle verilmemiştir. Meselâ teknik personele verilmesi icabeden yan ödemeler (iş riski, iş güçlüğü ve temininde müşkülât çekilen personel zamları) bugüne kadar tahakkuk ettirilmemiş, ilk dört derecelere 10195'ten yeni kanun kapsamına alınan teknik personelin tayinleri yapılmamış ve intibak kadroları yüksek olduğu halde şema kadrolarındaki derecelere göre işlem yapılarak bazı teknik personel mağdur edilmiştir. Bu hususları kapsayan ve kanun maddesi, kararname ve tebliğleri belirterek konuyu etraflıca izah eden ve engellemenin ne şekilde yapıldığını belirten bir muhtıra hazırladık uygun bulursanız bu muhtırayı yarın özel kaleme takdim etmek istiyoruz.

Sayın Başbakan :

Memnun olurum, bunu bilhassa dikkatle tetkik edeceğim. Bunu muhakkak bana veriniz.

Oda Başkanı devamla :

Türkiye'nin milli geliri, milli gelir dağılışı ve memleketin içinde bulunduğu malî ve ekonomik güçlükleri biliyoruz. Yurdun kalkınması konusunda girişilen işler ve hamlelerde teknik personele düşen görevin de bilinci içindeyiz. Kalkınmanın gerçekleştirilmesi için yapılması gerekli fedakârlıkta teknik personelin de payı olması gereğine inanıyoruz. Ancak son çıkarılan personel kanunu ile devlet kesiminde çalışan her meslek dalındaki personele az veya çok bir zam getirildiği halde teknik personelin büyük bir kısmı bu kanunla ücret yönünden zarara uğramıştır. Bilhassa teknik personelin genç kuşağı, devlet kesiminde takdir edilen ücret karşılığında vazifen alamaz duruma sokulmuştur. Genç bir mühendisin, işe başladığında eline geçecek 1200 lira civarındaki bir ücretle nasıl geçinebileceğini sizin takdirlerinize bırakırım.

Sayın Başbakan :

Bu ücret bir genç mühendis için hakikaten çok düşüktür. Bugün bu ücretin üstünde ücret alan çok sayıda işçi ve usta vardır. Aradaki farkı tatbik edilecek yan ödemelerle karşılayacağız. Şunu belirteyim ki ben şahsen teknik personelin içinde bulunduğu sıkıntılı durumu biliyorum ve tamamen sizinle beraberim. Devlet Personel Dairesi teknik personel sorununa çözüm getirecek problemlerin halli için geniş bir çalışma içindedir. Ancak bu kuruluşu henüz istediğimiz manâda kuramadık. Bunu da kısa zamanda ele alacağız. Personel Kanununun pek çok aksayan tarafları vardır. Meclisten yetki Kanununu (Hükümete Personel Kanunu için kanun kuvvetinde Kararname çıkarma yetkisi veren kanun) kısa zamanda çıkarma çabası içindeyiz. Bu yetkiyi aldıktan sonra problemlere pratik ve kısa zamanda çözüm getirecek yönde personel kanununa el atacağız. Bugün Maliye Bakanlığı da kanunların kendisine verdiği yetki ve bütçe tekniği yönünden personel konularında tatbikat yapmaktadır. Personel Kanununun müellifi durumunda olan arkadaşta

(Sayın Mesut Erez) bugün kabinededir. Yaptığımız bütün müzakerelerde herkes teknik personelin içinde bulunduğu güç durumu kabul edip, en kısa zamanda iyileştirici tedbirlerin alınması gereğine inandığını beyan ediyor. Maliye Bakanlığının da itirazı yoktur. Fakat nedendir bilemiyorum hâlâ bugüne kadar olumlu br sonuç alınmamıştır.

Oda Başkanı devamla :

Efendim, son günlere kadar pek çok yetkili hükümet mensubu tarafından, teknik personel problemlerinin çözümü için vaadlerde bulunulmuş ve belirli tarihler verilmiştir. Ancak bunların hiçbiri gerçekleşmemiştir. Özür dileyerek şunu arzetmek mecburiyetindeyim ki artık teknik personel bu beyanlara itibar ve itimat etmiyor. Son günlerde, önce Sanayi ve Teknoloji Bakanı daha sonra Bayındırlık Bakanı teknik personel için yan ödemelerin Mart ayı sonuna kadar çıkarılacağını söylediler. Bu gün zatıalinizden Başbakan olarak, kat'i bir tarih ve garantinin verilip verilemiyeceğini öğrenebilir miyiz?

Sayın Başbakan :

Teknik personel sorunu ve bilhassa yan ödemeler konusunu 9 Mart perşembe günkü Bakanlar Kurulunda mevzuubahis edip gündeme aldıracağım. En kısa zamanda bir netice elde edilmesi için gerekeni yapacağız.

Oda Başkanı devamla :

1971 senesinde devlet sektöründen ayrılan teknik personel hakkında bir fikir vermek için iki örnek vermek istiyorum. Bu sene Devlet Su İşleri'nden ikiyüzden fazla Karayolları'ndan da yine ikiyüzden fazla mühendis ayrılmıştır. Şu hususu bilhassa zatıalinizin dikkatine sunmakta fayda görüyorum : Bu müesseselerden ayrılan mühendis miktarını, bu müesseselerdeki genel mühendis miktarlarına oranlayıp bulunacak netice herhangi bir kimseyi yanlış kanaate götürebilir. Çünkü ayrılan mühendisler müesseslerin çok kıymetli ve yetişmiş elemanları olup adeta teknik kadrolarının kremasıdır. Bu yüzden sadece adet ve nisbeti gözönüne almak çok hatalı olur. Zaten şurası bir gerçektir ki gerek dış memleketlerden vâki talep gerekse özel sektörün isteği ile resmi sektörden ayrılan mühendis, kaliteli teknik elemandır.

Bu iş mevsimi açılıncaya kadar tesirli ve tatminkâr tedbirler getirilmediği takdirde devlet kesimi teknik personel yönünden daha büyük kayıplara uğrayacaktır. Bu ise yatırım programlarının tatbikinde memleket için büyük zararlar doğuracaktır.

Sayın Başbakan Karayolları Bölge Müdürleri toplantısında Karayolları Genel Müdürünün bugünkü teknik personelle 1972 programını gerçekleştiremiyeceğini söylediğini ve haklı olduğunu, mümkün olan her şeyin kısa zamanda yapılması için yardımcı olacaklarını tekrar beyan ettiler.

Yönetim Kurulu kendilerine teşekkür ederek ayrıldı.

2 — 8 Mart 1972 çarşamba günü saat 16.30 da Oda Başkanı Timuçin Tümer Yönetim Kurulundan Orhan Ağaoğlu ve İrfan Karaoğlu, Bayındırlık Bakanlığı Müsteşarı Sayın Hamit Şerbetçioğlu ile birlikte Bayındırlık Bakanı Sayın Mukadder Öztekin ile bir görüşme yapmışlardır.

Görüşmede, Sayın Başbakan'la yapılan toplantıda kendilerine arzedilen konular hakkında özet olarak bilgi verilmiş ve Sayın Başbakan'ın yan ödemeler konusunu 9 Mart 1972 Perşembe günkü Bakanlar Kurulunda bahis konusu edeceklerini ve gündeme aldıracaklarını söyledikleri arzedilerek, Bayındırlık Bakanı olarak gerekli çabanın sarfedilmesi kendilerinden rica edil-

miştir. Sayın Bakan bu konu üzerinde uzun zamandan beri bizzat kendisinin çalıştığını ve her türlü çabanın gösterileceğini vâdetmiştir.

3 — 8 Mart 1972 çarşamba günü saat 19.30 da Sayın Süleyman Demirel'i Oda Yönetim Kurulu tam kadro olarak ziyaret etmiş, yapılan toplantıda Devlet Bakanı Sayın Doğan Kitaplı'da hazır bulunmuştur. Teknik personel sorunu ve çözüm bekleyen problemler kendilerine Oda Başkanı ve Yönetim Kurulu üyeleri tarafından arzedilmiştir. Sayın Doğan Kitaplı, ilk dört dereceye, evvelce 10195 sayılı kararnameye göre çalışan teknik personelin tayinlerinde 1972 yılı bütçe kanununun 15. maddesi dolayısiyle ortaya çıkan güçlüğün, Sayıştay Başkanlığı ile de görüşülerek giderildiğini beyan etmişler ve bu tayinlerin yapılmasını sağlayacak kararnamenin hazırlandığını, birkaç gün sonra neşredileceğini söylemişlerdir.

Ayrıca yan ödemeler mevzuunda şu sıralarda yoğun bir çalışma içinde bulunulduğu ve Mart ayı sonunda muhakkak olarak yan ödemelerin tahakkuk edeceği Sayın Bakan tarafından beyan edilmiştir.

Sayın Süleyman Demirel, teknik personelin durumunun personel kanunu içinde en iyi tarzda çözümlenmesi için gerekli bütün faaliyetin kendilerince yerine getirileceğini söylemişler; "bu hususta bütün arkadaşların emin olmalarını isterim" demişlerdir.

IV — Sayın İsmet İnönü'ye teknik personel sorununu ve çözüm bekleyen hususları arzetmek bakımından kendileriyle görüşmek için gerekli teşebbüse geçilmiş olup çok kısa bir zamanda bu görüşmenin tahakkuku sağlanacaktır.

SAYIN BAŞBAKANA, İNŞAAT MÜHENDİSLERİ ODASI YÖNETİM KURULUNUN 7.3.1972 TARİHİNDE YAPMIŞ OLDUĞU ZİYARETTE SUNDUĞU KONULARDAN PERSONEL KANUNU İLE İLGİLİ MUHTIRADIR.

Sayın Başbakan,

İki yıla yaklaşık bir zamandan beri tatbik edilegelmekte olan Devlet Memurları Kanunu'nun, Devletin sorumlu bazı organları tarafından bir kenara itilerek meslek mensuplarımız aleyhine bir takım tatbikat yapıldığı ve bu konuda muhtelif kademelerde yaptığımız teşebbüslerin akamete uğraması sonucu, Cumhuriyet Türkiye'sinin icra organının başı ve bunun ötesinde Anayasa Profesörlüğü Kişiliğiniz noktasından durumu zatıâlilerine intikal ettirmek zaruretinde kaldık.

Yüksek malumları bulunduğu veçhile hukuk literatüründe kanun "Yasama organı tarafından muayyen şekillere uyularak tanzim edilen ve yürürlüğe, girmesinden itibaren cemiyet için riayeti mecburi olan umumi, mücerret ve daimi kaideleri ihtiva eden bir tasarruf" olarak tarif edilmiştir.

Aşağıda Devlet Memurları Kanunu ile meslekdaşlarımıza tanınan hak ve menfaatlerinin tahakkukuna nasıl engel olunmaya gayret edildiği arzedilmeye çalışılacaktır :

YÖNETİM KURULU ÇALIŞMALARI

1) Arazi Şantiye Hizmet Ağırlık ve Seyyarlık zamları ile ilgili uygulama :

657 Sayılı Devlet Memurları Kanununun Geçici 20. Maddesinin "...... mahrumiyet yeri ödeneğinin derece ve ödeme usulüne ilişkin 196. Madde de zikredilen yönetmelik ve ek maddede adı geçen iş güçlüğü ve iş riski zammına ilişkin yönetmelik hazırlanıp yürürlüğe girinceye kadar bu hususlara dair yürürlükteki kanun, Tüzük ve yönetmelik hükümlerinin uygulanmasına devam olunur" şeklindeki hüküm muvacehesinde evvelce muayyen ve Muvakkat Müddetli Hizmetlerde Çalıştırılacak Yevmiyeli Personel Yönetmeliğinin mahrumiyet zammına ilişkin 4. ve Şantiye Ağırlık zamlarına ilişkin 10. Madde hükümlerinin uygulanmasına devam edilmesi gerekirken, Maliye Bakanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca ısdar olunan ve Resmi Gazetenin 13.2.1971 tarih ve 13749 sayılı nüshasında yayınlanan 7/1867 sayılı kararnamenin 4. maddesi ile "......... daha önce yürürlükteki hükümlere göre Devlet Memurlarına yapılmakta olan ödemelerden hangilerinin 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 1327 sayılı kanunla değişik geçici 20. maddesinde sözü geçen .... iş güçlüğü, iş riski ve teminindeki güçlük zamlarına tekabül ettiği Maliye Bakanlığının görüşüne dayanılarak Bakanlar Kurulunca tesbit edileceği, münhasıran bu şekilde tesbit edilen ödemeler hakkında geçici 20. maddede belirtilen kanun tüzük ve yönetmelikler çıkıncaya kadar bu hususlara dair Kanun, Tüzük ve Yönetmelikler hükümlerinin uygulanacağı" şeklindeki hüküm muvacehesinde kanunun öngördüğü hususların uygulama olanağı ortadan kalkmıştır.

Meskur kararnamenin dayanağı olan Ek Geçici 23. Maddenin "Bu Kanunun uygulamasında yeterli bir hüküm olmaması dolayısiyle, kesin bir şekilde halledilmesine imkân bulunmayan durumları, kanunun benzer hükümleri ile genel ilkelerini dikkate almak suretiyle çözümlemeye Bakanlar Kurulunun yetkili" olduğuna dair hükmü alınırsa, bu konuda yukarıda işaret edilen geçici 20. maddenin açık ve kesin hükmü karşısında sevkedilen Kararnamenin hukuken geçersiz olduğu izahtan varestedir.

2) 657 sayılı kanuna ek gösterge tablosunun 1 - 2 - 3 ve 4. derecelerine giren kadrolar :

1322 sayılı Genel Kadro Kanununun 3. ve 1376 sayılı 1971 yılı Bütçe Kanununun 9. maddesine istinaden 1 - 4 derecelere girecek görevler Resmî Gazetenin 19.11.1971 gün ve 1402 sayılı nüshasında neşredilen Bakanlar Kurulunun 13.11.1971 gün ve 7/3434 sayılı kararnamesi ile 1.12.1971 tarihinden geçerli olmak üzere tesbit edilmiş, ancak, Maliye Bakanlığının 26.11.1971 tarih ve 117029/1/30341-64 sayılı genelgesi ile Teknik Personel için bu kararın uygulama olanağı ortadan kalkmıştır. Bakanlık genelgesinin I ve II. Bölümlerinde evvelce maaşlı kadrolarda çalışmakta bulunanlardan kadroları 1 - 4. dereceler arasında tetkik edilenlerin bu kararnameye göre intibaklarının nasıl yapılacağı misalleri ile izah edildikten sonra, açıklamanın III. Bölümünde" I ve II numaralı bölümlerde açıklanan hususlar, söz konusu kararnameye ek kararın 4. numaralı fıkrasında belirtildiği üzere, yalnız kanuni kadrolar ile aynı derecelerde torba kadrolardan alınan kadrolar için uygulanacaktır.

Bu uygulamaya esas olacak kanuni kadrolar deyiminden; 1322 sayılı Genel Kadro Kanununun yürürlüğe girmesinden önceki Kuruluş kanunlarına ekli kadro cetvellerinde gösterilen kadroların; torba kadro deyiminden de, görev unvanları tesbit edilmek suretiyle (T. K.) cetvellerinden alınan kadroların anlaşılması gerekir" ve IV. bölüm "657 sayılı Devlet Memurları Kanu-

nunun ek geçici 4, 17 ve 18. maddelerine göre intibakları yapılan personelden kendilerine 1 - 4 üncü derecelerden kadro tahsis edilenler hakkında, bunların kadroları ile görevleri arasında III. Bölümde belirtilen anlamda bir ilişki bulunmaması nedeniyle, kararname hükümlerinin uygulanması mümkün değildir." hükmünü taşıdığı görülmüştür. Yapılan temaslarda, Yevmiyeli Teknik Personel Statüsünden Devlet Memurları Kanunu kapsamına alınan personelin üzerlerinde bulunan kadroların ünvansız olduğu, bu itibarla kararname hükümlerinden ilgililerin istifade edebilmeleri için, Kurumlarınca yeniden ünvanlı kadro taleb edilmesi gerekeceği belirtilmiştir.

1322 sayılı Genel Kadro Kanunu'nun 2. 1376 sayılı 1971 mali yılı Bütçe Kanunu'nun 9. 1567 sayılı 1972 mali yılı Bütçe Kanunu'nun 15. maddesindeki "Genel Kadro Kanununa ekli cetvellerdeki kadrolara intibakı yapılan Devlet Memurları bu kadroların tahsis edildiği görevlerin eski ünvanlarını taşırlar" hükmüne rağmen, ilgililerin görüşü kararnamenin teknik personel bakımından tatbikini engellemiş, bu suretle Anayasanın 45. maddesindeki "çalışanların yaptıkları işe uygun ücret rejimine kavuşturulmaları, diğer bir ifade ile "eşit işe eşit ücret" espirisi, zedelenmiş yatırımcı kuruluşların yüksek sevk ve idareci kademesinin hak ve menfaatları kısıtlanmıştır.

3) İntibak Kadroları Uygulaması :

657 sayılı Devlet Memurları Kanununa 1327 sayılı Kanunla ilâve edilen ek geçici 2, 3, 4, 17 ve 18. maddeler gereğince Devlet Teşkilâtında muhtelif statülere tabi olarak çalışan personelin intibakları yapılmasına rağmen, ancak Bakanlar Kurulunca kurumlara tahsis olunan intibak kadrolarının yekûn olarak talebe uygun olmasına rağmen 1, 2, 3, 4 ve 5. derecelere ait kadroları Devlet Personel Dairesinin görüşüne uyularak kısıtlı şekilde tahsis edilmiştir.

Yapılan bu tasarrufun gerek kanuna ve gerekse intibakın Genel Esasları tebliğine aykırı olması nedeniyle tashihi gerektiği yolunda ilgili Makamlar nezdinde yapılan temasların bir neticesi meselenin ciddiyeti ve vüsatını nazari dikkate alan Başbakanlık bu konuda Danıştaydan istişari mütalâa istemiş Danıştay 3. Daire Başkanlığınca müttehaz Esas 1971/48 karar 1971/508 sayılı ve 15.9.1971 günlü kararında yapılan bu tasarrufun kanuna aykırı olduğu belirtilmiş ve bu karar Danıştay Genel Kurulunun 1971/70 esas ve 1971 karar sayılı 23.10.1971 günlü kararı ile de aynen benimsenmesine rağmen, şahıslara kanunun tanıdığı hakların tanınmamasında direnilmiştir.

4) İş Güçlüğü İş Riski ve Teminindeki güçlük zamları ile ilgili uygulama

657 sayılı Kanuna 1327 sayılı Kanunun 71. maddesi ile eklenen ek madde gereğince verilmesi öngörülen "İş Riski" ve "Teminindeki güçlük" zamlarının miktarı ile hangi memurlara verileceğinin ilgili kuruluşların görüşü alınarak Maliye Bakanlığı ve Devlet Personel Dairesince hazırlanan bir yönetmelikte gösterileceği hangi görevler için ne miktar zam ödeneceğini her yıl bütçe kanunlarında gösterileceği hüküm altına alınmış, bununla ilgili hükümler 1971 ve 1972 Bütçe Kanunlarında yer almış, Kanunun ön gördüğü yönetmelik de 31.7.1971 gün ve 7/2866 sayılı Bakanlar Kurulu kararı ile çıkmasına rağmen, yönetmelikte uygulamasını ayrı bir Bakanlar Kurulu kararına bırakması nedeniyle, adeta bir fasit daireye girilmiş ve bu güne kadar uygulama imkânı hasıl olmamıştır.

5) Fazla çalışma ücretiyle ilgili uygulama :

657 sayılı Kanunun 178. maddesi hangi meslek mensuplarına ne miktar fazla mesai ödeneceğinin her yıl bütçe kanunlarında gösterileceğine, uygu-

lamanın, ilgili kuruluşların görüşü alınarak Maliye Bakanlığı ve Devlet Personel Dairesi tarafından hazırlanacak Yönetmelikte belirtileceği hüküm altına alınmasına rağmen, bu husus 1971 ve 1972 Bütçe Kanunlarında yer almış, 7.9.1971 gün ve 7/3082 sayılı Bakanlar Kuruluna ekli bir yönetmelik çıkmış, fakat bu yönetmelik de uyguiamayı bir başka Bakanlar Kurulu Kararına talik etmiş, bu suretle burada da bir fasit daireye girilmiştir.

Sonuç :

Planlı bir kalkınma devresine girdikten sonra Devlet Personelinden reform düşüncesini, yalnız idarenin ve memurların malı olmaktan çıktığı, Türkiye'nin hızla kalkınmasının istikrarla, huzurlu bir toplum hayatı sürmesini isteyen Kamu Oyunun malı olduğu yolundaki 657 sayılı Kanunun Yüce Meclislere 1964 yılında sevk edilen genel gerekçesi, kanunun tatbikatında müşahede olunan aksaklıklar dolayısıyla bugün dahi hayatiyetini muhafaza etmekten Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten bu yana Kamu kesimindeki ayrılan teknik elemanların fazlalığı, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun teknik personeli tatmin edici olmadığı görüşünü kuvvetlendirmektedir.

Yatırımların artacağı 1972 mali yılı Kamu kesiminin kilit noktalarındaki teknik eleman çözülmelerini daha da süratlendireceği bunun ise Devlet hizmetlerini akamete uğratacağı aşikârdır.

Bu bakımdan yukarıdaki bölümlerde izahına çalıştığımız aksaklıkların giderilme çarelerini sür'atle neticelendirilmesinin yanında, Hakimler, Savcılar, Danıştay meslek mensupları gibi, ayrı bir kariyere mensup olan Teknik Personeli için de, özel bir Kanun çıkartılmasında, plân hedeflerine bir an önce ulaşmak bakımından zaruret gördüğümüzü arz etmek isteriz.

Derin Saygılarımızla,

ELÂZIĞ ŞUBEMİZDE DE YAPI PLAN VE PROJELERİ VİZE EDİLECEK

İstanbul, Ankara ve İzmir'de uygulanan vize mecburiyetinin Elâzığ şehrinde de uygulayıp uygulanamıyacağı konusunda yapılan müracaat İmar ve İskân Bakanlığı Belediyeler Teknik Hizmetleri Genel Müdürlüğünün 4 Mart 1972 tarih ve BI.T.Y.D. - 142/698 sayılı yazısıyla açıklandığı üzere olumlu bir sonuca ulaşmış ve aşağıda belirtilen esasların Elâzığ ilinde de uygulanması gerekli ve faydalı mütalâa olunmuştur.

1 — İmar Nizamnamesinin 15. maddesinin ikinci bendindeki hükme uyularak merkez Belediyesinde Fen İşleri Müdürlüğünde Belediye sınırları içinde yapı işleri ile ilgili faaliyette bulunan yüksek mimar, mimar, yüksek mühendis, mühendis ve diğer bütün teknik elemanların sicilleri madde 2. de tarif edildiği şekilde tutulacaktır.

2 — Halen Merkez Belediyesi sınırları içinde yapı işlerine ait faaliyetlerde bulunan veya bulunmak isteyen teknik elemanlar Fen İşleri Müdürlüğüne müracaat ederek yeterliklerini, ibraz edecekleri belgelerle ispatlayacaklardır. Bu şahıslara bir sicil numarası verildikten sonra sicil dosyası açılarak sicil fişleri tanzim edilecektir. Belirtilen esaslara uygun olarak tutulmamış siciller hükümsüz addolunacaktır.

3 — 6785 sayılı Kanunun 14. maddesi ile bu madde gereğince hazırlanarak yürürlüğe konulmuş bulunan (fen adamlarının selâhiyetleri ve belediyelere karşı deruhte edebilecekleri fenni mes'uliyet hudutları) hakkında talimatnameye göre, yalnızca Mimarlar Odası ve İnşaat Mühendisleri Odası mensupları; ihtisaslarına göre mimarlık, inşaat ve statik projesiyle hesaplarını yapmağa ve bu inşaatların fenni mes'uliyetlerini almağa yetkilidirler. Ancak her iki oda mensupları bu yetkilerini kullanabilmek için, 6235 ve 7303 sayılı kanunların Odalara verdiği vazifeler dolayısiyle serbest meslek icrasına mani bir halleri bulunmadığını, her iş için ayrı ayrı olmak üzere mensup oldukları Oda Şubelerinden alacakları belgeleri Fen İşleri Müdürlüğüne ibraz edeceklerdir. Bu şekilde bir belge ibraz olunmadıkça ve plan ve projeler ilgili ihtisas Odasınca vize edilmedikçe projelerin kontrolu yapılmıyacak, fenni mes'uliyet almalarına izin verilmiyecektir.

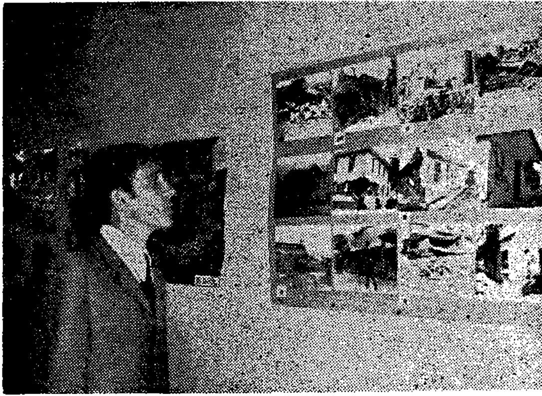
Oda Şubelerinden alınan belgelerdeki bilgiler müracatçının siciline işlendikten sonra projenin kontroluna geçilecek ve kontrolun neticesinde projenin tasdik veya reddi hakkındaki hüküm sicil fişinin sonuç hanesine kaydedilecektir.

4 — Madde 3'de zikredilen talimatnamenin; yüksek mimar, mimar, yüksek mühendis ve mühendisten gayri fen adamlarına tanıdığı sürveyans yetkisini bu elemanların kullanabilmeleri için bunların da Fen İşleri Müdürlüğüne müracaatla yeterliklerini isbat edecek bir sicil numarası almaları, sicil dosyası ve sicil fişinin tanzim edilmesi lâzımdır. Esaslara uygun olarak tutulmamış siciller hükümsüz sayılacaktır.

5 — Madde 4 de zikredilen elemanlar herhangi bir yapının sürveyans mes'uliyetini almak istediklerinde o yapıya ait fişi doldurarak Fen İşleri Müdürlüğüne verecekler dir. Gerekli kontrol yapıldıktan sonra mani bir hal yoksa fişi tasdik edilecek ve durum müracaatçının siciline işlenecektir.

Tasdikli fiş ibraz edilmedikçe sürveyans mes'uliyeti verilmiyecektir.

6 — Bir yapının başlangıcından bitip iskân müsaadesi verilene kadar geçen süre içinde yapılan bütün işlemler ilgililer tarafından fen adamlarının sicillerine işlenmek üzere Fen İşleri Müdürlüğüne bildirilecektir.

TOKAT'TA "DEPREM ÖNCESİ HALK EĞİTİMİ" SERGİSİ

Birinci sınıf deprem bölgesinde bulunan Tokat ilinde inşaata ışık tutmak ve halkı uyarmak için hazırlanmış olan "Deprem Öncesi Halk Eğitimi" konulu sergi 11 Ekim 1971 tarihinden başlıyarak 15 gün süre ile açık bulundurulmuş ve Halk Eğitim Başkanlığına devredilmiştir. Halk Eğitim Merkezi bu sergiyi köylere kadar ulaştırmak üzere çalışmalarını sürdürmektedir.

Sergiyi düzenlemiş olan İnş. Y. Müh. Ömer Kuntay sergi hakkında şu bilgiyi vermiştir :

"Sergi, İmar ve İskân Bakanlığı'nın 10-15 Ekim 1971 tarihinde bu çabaya katkıda bulunmak için Türkiye'de ilk olarak düzenlediği seminerle birlikte açıldı ve gördüğü ilgi üzerine 15 gün devam etti. Bu seminere felâkete uğramış bölgelerle çevre vilâyetlerden 70 kadar belediye yetkilisi katıldı."

Halka, ilçelerde de konu ile ilgili filmler gösterilmiştir. Sergide 250 kadar fotoğraf ve 30 kadar afiş yer almıştır.

Ömer Kuntay aynı adı taşıyan bu serginin sonradan Çorum'da açılmış olmasının memnunluk yarattığını, bu yöndeki çabaların teknik elemanların bulunmadığı bölgelerde ilk yapılacak iş olduğunu bildirmekte ve deprem öncesi halk eğitimi konulu sergi hakkında halkın ilgisini sergi defterine eklenilen ifadelerle belgelemektedir.

DUYURU

Türkiye Deprem Mühendisliği Ulusal Komitesi, gelecek yıllardaki deprem mühendisliği çalışmalarında yararlı olduğuna inandığı ve ilk olarak yayınlanmasını zorunlu gördüğü, ülkemizin bölgesel, doğal ve fiziksel verileri ile sosyo-ekonomik özelliklerini değerlendirmek ekonomik ve depreme dayanıklı kırsal yapı karakteristiklerini saptamak amacı ile bir envanter çalışmasına başlamıştır.

Çok önemli ve ülke çapında bir görevin gerçekleşmesinde her uzman meslektaşın bilgisinden yararlanılmak istenildiğinden bu konuda katkıda bulunabilecek üyelerimizin daha fazla bilgi için :

Yük. Müh. Alkunt Aytun
Deprem Araştırma Enstitüsü Bşk.
İmar İskân Bakanlığı
Konur Sok. No. 4
Yenişehir - Ankara

adresine başvurmaları rica olunur.

ODA VE İSTANBUL ŞUBELERİ GENEL SEKRETER SEÇİMLERİ YAPILACAK

Muhtemel olarak Nisan ayı içinde, Danışma Kurulu, Haysiyet Divanı, Denetim Kurulu ve (ilgili Şube Yönetim Kurulu) nun ortak toplantısında 2 yıl süreli olmak üzere Oda ve İstanbul Şubesi Genel Sekreter seçimleri yapılacaktır.

Genel Sekreterlerin Oda işlerinde günde 7 saat çalışması ve dışarda ek görev bile olsa hiçbir görev kabul etmemesi, 10 yıllık meslek hizmeti olması, 65 yaşını geçmemiş bulunması, Yönetmelik koşullarındandır.

Genel Sekreterin ücretlerini Oda Genel Kurulları saptamakta olup, XVIII. Genel Kurulumuzda bu ücret her iki Genel Sekreter için de brüt 5.500,— TL. olarak kabul edilmiştir. Görevine son verilmesi halinde 1 aylık, dönem sonunda ise 2 aylık tazminat ödenir.

İsteklilerin, kimliklerini ve kısa hal tercümelerini belirtmek suretiyle en geç 13 Nisan Cumartesi günü saat 13.00'e kadar Oda Merkezinde bulunacak biçimde yazılı olarak başvurmaları rica olunur.

YÖNETİM KURULU

ULUSLARARASI UCUZ KONUT SİMPOZYUMU

İkinci Uluslararası Ucuz Konut Simpozyumu 24 - 26 Nisan 1972 tarihleri arasında toplanacaktır. Simpozyum Civil Engineering Department, University of Missouri-Rolla ve National Science Foundation, Washington, D.C. nin destekleriyle düzenlenmektedır. Diğer ortak çalışılan kurumlar ise: ASCE, NSPE, MSPE, HUD, MHMA dır.

Söz konusu simpozyum Konut Teknolojisine Sistem Yaklaşımı'na önem verecek olan ve kâr amacı gütmeyen bir konferanstır. Simpozyum Raporunda basılacak olan 42 teknik tebliğ vardır. İlgili broşür Odamızda görülebilir.

Daha fazla bilgi için :

Dr. Oktay Ural

Symposium Co-Chairman
Department of Civil Engineering
University of Missouri - Rolla
Rolla, Missouri 65401

D U Y U R U

Tunus Büyükelçiliğimiz Ticaret Ateliği'nin 1.3.1972 gün 61 sayılı yazısı ekinde Tunus - Bird Anlaşması çerçevesi dahilinde, Tunus Kelibi Bölgesinde NEFZAOUA ile DJREID bölgesinde açılması öngörülen ikişer, cem' an dört kuyu ile ilgili olarak, Tunus Süt Sanayii şirketi "SOCIETE TUNISIENNE DE L'INDUSTRIE" tarafından açılan ihaleye ait teklif isteme ilânı Odamıza gelmiş bulunmaktadır.

Anılan yazıda ihaleye ait şartnamelerin 5,— Dinar (1 Dolar = Takriben 0,474 Dinar) mukabilinde işverenden sağlanabileceği ve tekliflerin en geç 15 nisan 1972 tarihine kadar gönderilmesi gerektiği bildirilmiştir.

İlgilenecek üyelerimizin bilgilerine sunulur.

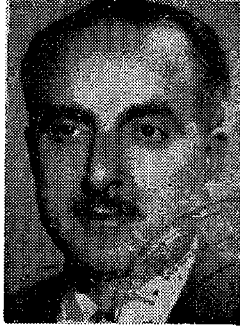
20 - 28 Nisan 1972 tarihleri arasında açık bulunacak ola HANOVRE FUARI'na bir grup üyemizin kendi imkânlarıyla gideceği öğrenilmiştir.

Sözkonusu ufara kendi imkânlarıyla gitmek isteyen başka üyelerimizin, toplu gezi koyacakları sağlanabilir düşüncesiyle Yazı İşleri Müdürlüğümüz aracılığıyla birbirleriyle bağlantı kurabilecekleri duyururuz.

TMH

1009 sicil numaralı üyemiz Salih Ünlü'nün aramızdan ayrıldığını üzülerek bildiririz. 1893 yılında Niksar'da doğan Salih Ünlü 1923 yılında Mühendis Mektebi Alisi'ni bitirmiştir. İnşaat Mühendisleri Odası ve Türkiye Mühendislik Haberleri merhuma Tanrı'dan rahmet, yakınlarına ve meslektaşlarına başsağlığı diler.

234 sicil numaralı üyemiz Namık Reşat Barbarosoğlu'nun aramızdan ayrıldığını üzülerek bildiririz. 1912 yılında doğan Namık Reşat Barbarosoğlu 1936 yılında İstanbul Yüksek Mühendislik Mektebini bitirmiştir. İnşaat Mühendisleri Odası ve Türkiye Mühendislik Haberleri merhuma Tanrı'dan rahmet, yakınlarına ve meslekdaşlarına saşsağlığı diler.

15 sicil numaralı üyemiz Füruzan Gamsız'ın aramızdan ayrıldığını üzülerek bildiririz. 1914 yılında İstanbul'da doğan Füruzan Gamsız 1941 yılında Yüksek Mühendislik Mektebini bitirmiştir. İnşaat Mühendisleri Odası ve Türkiye Mühendislik Haberleri merhuma Tanrı'dan rahmet, yakınlarına ve meslektaşlarına saşsağlığı diler.

DUYURU

Kuveyt'te yaptırılacak Uluslararası Hava Alanında Terminal Binası özel tesisat ve teçhizat işleri ile ilgili ihale şartnamesi Ticaret Bakanlığı tarafından Odamıza gönderilmiş bulunmaktadır.

"Kuveyt Kamu İhalesi Talimatı gereğince yabancı şirketlerin Kuveytli bir firmayla ortak olmaları halinde ihaleye katılmalarının mümkün olduğu, bu nedenle ihale işleriyle uğraşan firmaların da bildirildiği yazı ve ekli ilişikte gönderilmiştir.

İlgilenecek üyelerimiz şartnameyi Odamızda görebilirler.

ÜYELERİMİZE DUYURU

ODAMIZIN, KENDİSİNE DÜŞEN GÖREVİ İYİ BİR ŞEKİLDE YAPMASI, ÜYELERİNİN İLGİSİ VE ODANIN MALİ GÜCÜNE BAĞLI OLDUĞU TARAFLARINIZCA DA BİLİNMEKTEDİR.

YILLARDIR ODA AİDAT BORCUNU ÖDEMİYEN ÜYELERİN CEZA VE İCRA YOLU İLE MAĞDUR OLDUKLARI MALUMDUR.

ÜYELERİMİZİN AİDATLARINI ZAMANINDA ÖDEMELERİNİ, AKSİ HALDE İCRALI VE CEZALI UYGULAMAYA GEÇİLECEĞİ HUSUSUNU ÜYELERİMİZE DUYURURUZ.

YÖNETİM KURULU

Yurt dışına kendi hesabına gideceğini yazı ile bildiren 3853 sicil numaralı üyemiz Reşat Şaşmaz'ın 1.1.1972 tarihinden itibaren Odamızdaki kaydı kapatılmıştır. Duyurulur.

——oOo——

Mesleki faaliyette bulunmıyacağını yazı ile bildiren 316 sicil numaralı üyemiz İsmail Devletkuşu'nun 31.11.1971 tarihinden itibaren Odamızdaki kaydı kapatılmıştır. Duyurulur.

——oOo——

1092 sicil numaralı üyemiz Nuri Gün Odamızdan almış olduğu kimlik belgesini yitirdiğinden yenisi düzenlenmiştir. Duyurulur.

——oOo——

6803 sicil numaralı üyemiz Cihan Candemir Odamızdan almış olduğu kimlik belgesini yitirdiğinden yenisi düzenlenmiştir. Duyurulur.

——oOo——

4727 sicil numaralı üyemiz Adil Yüce Odamızdan almış olduğu kimlik belgesini yitirdiğinden yenisi düzenlenmiştir. Duyurulur.

——oOo——

2187 sicil numaralı üyemiz Şinasi Eke Odamızdan almış olduğu kimlik belgesini yitirdiğinden yenisi düzenlenmiştir. Duyurulur.

——oOo——

5190 sicil numaralı üyemiz Mustafa Şirin Odamızdan almış olduğu kimlik belgesini yitirdiğinden yenisi düzenlenmiştir. Duyurulur.

——oOo——

2642 sicil numaralı üyemiz Doğan Güngör Odamızdan almış olduğu kimlik belgesini yitirdiğinden yenisi düzenlenmiştir. Duyurulur.

——oOo——

4629 sicil numaralı üyemiz Ahmet Yücel Odamızdan almış olduğu kimlik belgesini yitirdiğinden yenisi düzenlenmiştir. Duyurulur.

——oOo——

4315 sicil numaralı üyemiz R. Altınay Onat Odamızdan almış olduğu kimlik belgesini yitirdiğinden yenisi düzenlenmiştir. Duyurulur.

——oOo——

4830 sicil numaralı üyemiz Behçet Ercan Odamızdan almış olduğu kimlik belgesini yitirdiğinden yenisi düzelenmiştir. Duyurulur.

——oOo——

117 sicil numaralı üyemiz Erol Üçer Odamızdan almış olduğu kimlik belgesini yitirdiğinden yenisi düzenlenmiştir. Duyurulur.

——oOo——

7282 sicil numaralı üyemiz Şekip Özdener Odamızdan almış olduğu kimlik belgesini yitirdiğinden yenisi düzenlenmiştir. Duyurulur.

——oOo——

1570 sicil numaralı üyemiz Cevdet Akan Odamızdan almış olduğu kimlik belgesini yitirdiğinden yenisi düzenlenmiştir. Duyurulur.

——oOo——

TESCİLİ YAPILMIŞ MÜHENDİSLİK BÜROLARI LİSTESİ

Büro Tescil No.	Büro Adı	Adresi	Telefon
Ank. 42	Orta Doğu Müh. Bürosu	Mithatpaşa Cad. 72/1 Ankara	12 12 19
Ank. 189	T. Fikret Saatçioğlu Müş. Müh. Bürosu	Bilir Sokak 47/14 Küçükesat - Ankara	17 69 39 12 83 82
Ank. 89	Topçağ Proje Müş. Müh. Bürosu	Yenimahalle Levent Sokak 99/5 Ankara	15 49 71
Ank. 178	Mep Müşavirlik Etüd Plânlama Proje Bürosu	Karanfil Sokak 30/14 Ankara	17 33 28
Ank. 22	Eral Soner Müh. Bürosu	Sümer Sokak 9/7 Ankara	12 48 13
Ank. 171	Tarhan Proje ve Müş. Müh. Bürosu	Aşağı Ayrancı Hüseyin Onat Sokak 8/14 Ankara	
Ank. 208	Eseme Müş. Müh. Bürosu	İzmir Caddesi 22/32 Ankara	12 48 08
Ank. 209	Yeltekin Müh. ve Mimarlık Bürosu	Yeltekin İş Hanı Yeltekin Sineması Yanı - Kars	11 98
Ank. 111	Bulutay Müh. Bürosu	Tunalı Hilmi Cad. 62/1 Ankara	
Ank. 88	Ünal Karacan, Mahmut Selimata Müşavirlik Müh. Bürosu	Atatürk Bul. 103 Kat 4/26 Ankara	17 99 77
Ank. 85	Hasan Ali Acar Müh. Bürosu	Kızılırmak Cad. 4/3 Ankara	17 69 94 17 29 80
Ank 210	Tekar Teknik Araştırma Ticaret Ltd. Şti.	Mithatpaşa Cad. 43/16 Yenişehir - Ankara	18 56 34 17 57 70
Ank. 211	Ertes Müh. Bürosu	Gümüşsuyu Cad. 53/7 Taksim - İstanbul	45 79 64
Ank. 213	Selâhattin Karababa Müh. Bürosu	Nazilli Sokak 19/14 Ayrancı - Ankara	18 73 33
İst. 54	TEMA Teknik Ekonomik Müş. Araştırma Ltd. Şti.	Perçemli Sokak Cemaat Han Kat 1 Karaköy - İstanbul	49 60 85
İst. 55	Y. Müh. Dr. Adil Belgin	Tünel Meydanı 10/1 Beyoğlu - İstanbul	49 71 00 49 71 01

ÜYELERİMİZE DUYURU

AŞAĞIDA SİCİL NO, AD VE SOYADLARI YAZILI ÜYELERİMİZİN ADRESLERİ BİLİNMEMEKTEDİR.

BU ÜYELERİN BİZZAT KENDİLERİNİN VEYA TANIYAN ÜYELERİMİZ VASITASIYLA ADRESLERİNİN ODAMIZA BILDİRİLMESİ HUSUSUNU ARZ EDERİZ.

YÖNETİM KURULU

Sicil No.	Adı ve Soyadı
73	Mahir Kuttaş
235	Emin Atav
286	Bülent Erenel
292	Hüsnü Usman
325	Ali Cevat Talu
379	Tevfik Fikret Süer
503	Nevzat Çağlayan
578	Cahit Demirdöken
713	Nejat Aykon
747	Lütfi Yarkın
1021	M. Nejat Kalaycıoğlu
1075	Fahima Çelikel
1089	Muzaffer Uybadın
1153	I. Yaşar Köken
1175	Halit Erel
1316	İshak Korkmaz
1334	Mehmet Akdağ
1355	Bülent Garan
1432	Doğan Şendil
1481	Turgut M. Paylı
1520	Kemal Ardağa
1524	M. Fevzi Kutay
1604	Seyfi Sıvacı
1704	Mehmet Aykut
1717	Mustafa Peker
1723	Rıfat Sönmez
1726	Mehmet Denktaş
1774	İsmail Galip Yenal
1838	Necati Dumlu
1849	Ahmet Mithat Onmuş
1890	Hüseyin Şükrü Özsüt
1936	Selim Orhan Vidin
1945	Lami Pertev
2123	Turan Otova
2179	Emin Acarı
2249	Mustafa Paksoy
2278	L. Muammer Sığırcı
2388	Şükrü Saka
2397	Hayrettin Civelek
2413	Nurettin Sabuncu
2447	Hüseyin Türkoğlu
2466	Faruk Anışoğlu
2472	Celadettin Çıtanak
2484	Nejdet Ozansoy
2515	Züheyr Terek
2545	Nail Eker
2648	Ahmet Nur Taşpınar
2714	A. Cemal Ahmetağaoğlu
2800	Sadettin Çiner
2920	İsmail Bekâr
2952	Şevket Midillioğlu
2988	Süleyman Erdem
3033	Hilmi Yağcıoğlu
3061	Göle Mutlutan
3083	Zekeriya Taşlı
3092	Fikret Öğün
3172	Celâlettin Dursun
3189	Ahmet Ünlü
3408	Hayati Cebeci
3431	Nihat Tanrıkulu
3462	Ahmet Tali Çizmeçi
3543	Özcan Genç
3619	Hüseyin Erdal Kurtuluş
3624	Yüksel Üzeltürk
3705	Erden Karaboğa
3742	Mehmet Okuyan
3877	İsmet Okur
3908	Mehmet Güngör
3911	Mahmut Ağargün
3917	Ferit İşcan
3926	Erol Akı
3986	Aytekin Ün
3989	Mustafa Hocaoğlu
3995	Turgut Ataman
3996	Ziya Doğanay
4000	Yaşar Erdem
4015	Gündoğdu Karagöz
4030	Yüksel Uçkan
4145	Nejat Arpacı
4263	Bedri Özkazanç
4280	İlhan Eriş
4282	Suat Y. Selçuk
4283	Şaban Okay
4304	Hüsnü Arıkan
4307	Nejat Önügören
4308	Mahmut Yener Çelik
4347	Ali Top
4386	Yusuf Çebi
4396	Aktan Bozer
4474	Biler Bengi
4490	Turgut Güven
4493	Nuri Payaslı
4496	Canip Cicioğlu
4500	Nail Avcı
4501	Duran Çeki
4538	Hidayet Kayhan
4540	Orhan Över
4565	Vural Baran
4567	Cavit Akıncı
4584	Mehmet Yener Özkan
4604	Süreyya Yücel Özden
4628	Altan Aker
4646	Semih Hatapkapulu
4655	Alim Tokalıoğlu
4705	Mehmet Gelgel
4722	Cem Bakiler
4726	M. Feda Sancaktar
4738	Aydın Ünsal
4743	Macit Abeş
4905	İsmet Güngör
4916	Teoman Borasay
4972	A. Erol Tüfekçi
4992	Ceyhan Sezgin
5004	Mecit Tarakçı
5019	Hızır Hop
5050	Lebib Kaya
5107	Şefik Kayhan
5168	Saffet Nasih Arkan
5197	Fuat Şeker
5266	Baran Gülçat
5283	İzzet Karabacak
5388	Orhan Güven
5419	Necati Kır
5421	Orhan Güriş
5441	Teoman Artan
5468	Gültekin Attar
5498	Haydar Üstay
5532	Naknur İşören
5534	Yıldırım Erden
5540	Hilmi Demiray
5568	İlhan Kaya
5639	Tuğtekin Tuzkaya
5658	Nejat Uğur Tezel
5666	Nurettin Ramazanoğlu
5686	Süreyya Musluoğlu

(TİMYAD) dan Haberler

1 — (TİMYAD) ve benzeri yardım kurullarının yaşaması ve hatta ayakta durabilmesi; üyelerinin gösterecekleri ilgiye bağlı bulunduğu açıktır. Sayın üyelerimizin kıymetli ilgilerini (TİMYAD) dan da esirgememelerini rica edeceğiz. Bildiğiniz gibi bu ilgi de belli başlı iki konuda toplanabilir. Şöyleki :

a) TAKSİT BORÇLARINI DÜZENLİ ÖDEMEK.

(TİMYAD); Üyelerine para yardımı yapan sosyal bir kuruluş olduğuna göre malî gücünün yeterli olması için, tek gelir kaynağı olan, üye taksit borçlarının düzenli olarak ödenmesi en başta gelen bir konudur.

b) ÜYE SAYISINI BELİRLİ BİR SEVİYEDE TUTMAK.

(TİMYAD) ca yapılan ödemelerin, Odamız yardımına ihtiyaç kalmadan, kendi gücümüzle yapabilmemiz için, Üye sayımızın en kısa zamanda (1.000) e ulaşması gerekeceği de tabiidir.

Halbuki 1969 senesinden beri (3) senedir, kayıp eylediğimiz 22 üyeye (10.000,—) lira ödediğimiz halde 1969 senesi başında (530) olan üye sayımız, 1972 senesi başında ancak (878) ulaşarak (348) artış göstermiştir. Şu hale göre ortalama (110) artış olmuş gibi gözükür ise de geçen sene ancak (30) üye kayıt olmuş ve yine aynı yıl içinde (12) arkadaş kayıp eylediğimize göre artış sayımız (22) ye düşmüştür. Her kayıt olan üye uzun zaman (TİMYAD) ta kalacağı bilinemeyeceğine göre, artışın ne derece yetersiz olduğu kolayca anlaşılır zannındayız.

Düzenli ödeme yapan üye sayımız, ÇALIŞMA RAPORUMUZDA da arz eylediğimiz gibi (526) üyedir. Şu halde ilk gayemiz olan (1.000) üyeye ulaşmamız ve Odamız yardımına muhtaç olmadan ayakta durabilmemiz için (TİMYAD) ın yararlarını gönülden anlamış daha (500) üyeye ihtiyacımız vardır. Bunu sağlamak için de, Sayın üyelerimizin yakın iki dostuna (TİMYAD) ın yararlı hizmetini anlatarak ve onu sevdirerek üye olmağa çaba harcamaları ve bu suretle (İKİ ÜYE KAYDI) kampanyasına katılmalarını rica ederiz.

2 — 1200 den fazla, İnşaat Mühendisinin katıldığı 18. Genel Kurulda, Salonun her tarafına (TİMYAD) ilânları asıldığı ve (TİMYAD)'a gönülden bağlı (4 - 5) arkadaşımızın ısrarlı çalışmalarına rağmen ancak (8) üye yeniden kaydı mümkün olabilmiştir. 1200 üye içinden yalnız (8) üye kaydının hiç de ferahlık verecek bir durum olmadığı açıktır.

3 — Odamız genel kurulunda bazı arkadaşların henüz ölümlerini düşünecek yasta olmadıklarını öne sürerek (TİMYAD) a üye olamayacaklarını belirtmişlerdir.

(TİMYAD) ve benzeri sosyal yardım kuruluşları, meslekdaşlar arasında sosyal dayanışmayı çoğaltmak amacı güttüklerinden, meslekdaşlarımızın bu görüşlerine katılamadığımızı üzülerek arz ederiz.

4 — Yine Genel Kurulda, bir kaç arkadaşımız da, malî durumları bozulduğundan (TİMYAD) dan ayrılmak zorunda olduklarını açıklamışlardır.

(TİMYAD), Sosyal bir kuruluş ve amacı da YARDIM ETMEK olduğuna göre, ayrılmak yerine, malî durumlarının düzelmesine kadar taksit borçlarının ertelenmesini istemeleri daha uygun olacağı kanısındayız. Bu nedenle (KARAGÜN DOSTU) (TİMYAD) dan ayrılmamalarını rica ederiz.

Bu vesileyle de bütün meslekdaşlarımıza hayatları boyunca sağlık ve işlerinde başarı dileklerimizi tekrarlar (TİMYAD) a üye olmaları için, Odamız merkezi, şubeleri veya mümessillıklerinden (BİLDİRİM KAĞIDI) istemelerini saygılarımızla rica ederiz.

(TİMYAD)
Türk İnşaat Mühendisleri
YARDIMLAŞMA DERNEĞİ

2882 sicil numaralı üyemiz Cemil Arıduru Odamızdan almış olduğu kimlik belgesini yitirdiğinden yenisi düzenlenmiştir. Duyurulur.

——oOo——

Yurt dışına kendi hesabına gideceğini yazı ile bildiren 1929 sicil numaralı üyemiz Şafak Uzsoy'un 31.12.1971 tarihinden itibaren Odamızdaki kaydı kapatılmıştır. Duyurulur.

——oOo——

Yurt dışına kendi hesabına gideceğini yazı ile bildiren 8061 sicil numaralı üyemiz Ali Osman Akan'ın 29.2.1972 tarihinden itibaren Odamızdaki kaydı kapatılmıştır. Duyurulur.

Yurt dışına kendi hesabına gideceğini yazı ile bildiren 6164 sicil numaralı üyemiz Taner Üzel'in 31.1.1972 tarihinden itibaren Odamızdaki kaydı kapatılmıştır. Duyurulur.

——oOo——

Yurt dışına kendi hesabına gideceğini yazı ile bildiren 5541 sicil numaralı üyemiz Fırat Özdemir'in 31.12.1971 tarihinden itibaren Odamızdaki kaydı kapatılmıştır. Duyurulur.

——oOo——

Yurt dışına kendi hesabına gideceğini yazı ile bildiren 5674 sicil numaralı üyemiz Altok Kurşun'un 29.2.1972 tarihinden itibaren Odamızdaki kaydı kapatılmıştır. Duyurulur.

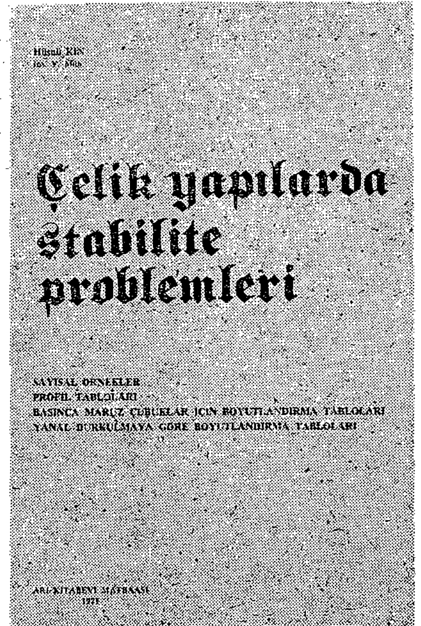
yayınlar arasında

ÇELİK YAPILARDA STABİLİZE PROBLEMLERİ

Yazan : İnş. Y. Müh. **Hüsnü KIN**

Mühendis ve teknik elemanları meslekî etüdlerinde belirli standartlardan çıkarmak, Alman çelik şartname ve talimatnamelerini (DIN 4114) sayısal örneklerle daha anlaşılır bir şekilde dile getirmek amacıyla ve ülkemizde çelik inşaat üzerine yazılmış eserlerin azlığı gözönüne alınarak hazırlanmıştır. Kitabın tablolar bölümündeki en son neşriyatlardan alınan profil, burkulma ve yanal burkulma, boyutlandırma tablolarının pratik çalışmalara yardımcı olacağı düşünülmüştür.

308 sayfa, 42,5 TL. İsteme adresi : ARI KİTABEVİ Ankara Cad. No. 45 P. K. 1339 Sirkeci - İSTANBUL

İNŞAAT KLAVUZU
İnşaat Teknik Elemanlarının El Kitabı

Yazan : İnş. Y. Müh.
Turgut Nedim ULUĞ

İnşaat Teknik Elemanları ile Teknik Üniversiteler ve Teknik Okullar öğrencilerinin günlük yaşantılarında karşılarına çıkacak basit problemlerinin çözümünde kendilerine yardımcı olabilir düşüncesile hazırlanmış olan kitap; Matematik, Statik, Ahşap, Çelik ve Betonarme konularını kapsamaktadır.

Teori ile uygulamanın birlikte yürütüldüğü bu kitabın birinci bölümünde matematiğin cebir ve geometri kısımlarına giren çeşitli formül ve ifadeler verilmiştir.

Kitabın ana kısmını teşkil eden statik bölümünde, sürekli kiriş ve çerçeve hesaplarında çok kullanılan Cross, iki devirli Cross ve Kanni metodları ile bazı statik hesap ve kaidelerine yer verilmiştir.

Ahşap ve çelik bölümlerinde daha çok kesit hesaplarına ve bu hesaplar için gerekli tabloların kitabın kapsamı içerisine alınmasına özellikle önem verilmiştir.

Kitabın son bölümünü teşkil eden betonarme kısmında ise mümkün mertebe teori ile pratiği birbirile bağdaştıracak şekilde teorik bilgiler ve pratik hesap kaidelerinin gerekli tablolarla birlikte verilmesine gayret edilmiştir.

314 sayfa, 40 TL. İsteme Adresi : Arı KİTABEVİ Ankara Cad. No. 45 Posta Kutusu : 1339 Sirkeci/İstanbul.

İMÂR VE İNŞAAT MEVZUATI

Bekir ÇAKIR
Yüksek Mühendis
Kitap 48 sahifedir.

Bina yapan ve yaptıran, imar ve inşaat işleriyle uğraşan herkese yardımcı olabilecek bir eser neşredilmiştir.

Gayri menkul mülkiyetinin âmme menfaatı bakımından Teknikle ilgili takyidleri olan ve medeni hukuk ile idâre hukuku sınırları üzerinde yepyeni bir kol olan imar hukuku eserde işlenmektedir. İmar kanunu, imar nizamnamesi, imar yönetmelikleri ve bunlarla ilgili teknik hususlar ayrı, ayrı açıklanmaktadır.

İmar durumu, inşaat ruhsatı ve iskân müsaadesi için müracaat dilekçe örnekleriyle eklenecek bütün proje ve ilgili evraklardan bahsedilmektedir.

İÇİNDEKİLER

Kitap İnşaat Mühendisleri Odasından 10.— TL. mukabilinde temin edilebilir.